Bundel - Commissie Onderwijs, Werk en Economie van 2 juni 2022

1 Opening

Aanvang: 10.00u

2 Vaststellen van de agenda van 2 juni 2022

3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)

Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.

Agenderingen Commissie Onderwijs Werk en Economie 2 juni 2022.doc

2022 0602 Behandelvoorraad OWE.docx

3.1 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

Overzicht ingekomen raadsbrieven tbv commissie OWE d.d. 2 juni 2022.docx

4 Verslagen

Ter vaststelling:
Conceptverslag openbare commissie Onderwijs, Werk en Economie d.d. 21 april 2022

2022 04 21 Concept Verslag openbare vergadering commissie Onderwijs, Werk en Economie.pdf

5 Toezeggingen/Moties

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie).pdf

6 Meerjarenbeleidsplan en financiële opgave Bibliotheek Utrecht

Wethouder Klein, beleidsterrein: Onderwijs
Indicatieve behandeltijd: 90 minuten
Geagendeerd door L. de Vries (PvdD), B. van der Wilt (D66), H. Assen (PvdA), B. van Steeg (CDA), Y. Hessel (SP), P. Mathoera (Stadsbelang Utrecht), D. Bosch (PVV), L. Bode (Volt), M. Al-Saqaff (VVD), J. Otto (EenUtrecht) en M. Vermeulen (GroenLinks)
Naast financiële tekorten op de korte termijn, voorziet de Bibliotheek Utrecht structurele financiële tekorten bij ongewijzigd beleid. De Bibliotheek werkt daarom versneld aan een Meerjarenbeleidsplan en een Meerjarenbegroting voor de periode 2023-2027. De gemeente Utrecht wordt hier actief bij betrokken. Gezien het brede maatschappelijke belang van de Bibliotheek willen de agenderende partijen voorafgaand aan de vaststelling van het nieuwe beleidsplan en de bijbehorende begroting met elkaar én met het college in debat over de financiële en beleidsinhoudelijke kaders.
Noot:
De Bibliotheek Utrecht heeft toestemming verleend om de brief aan de formateurs en het AEF-rapport bij deze agendering te betrekken

6.1 Raadsbrief Meerjarenbeleidsplan en financiële opgave Bibliotheek Utrecht

Dossier 2692 voorblad

Raadsbrief Meerjarenbeleidsplan en financiele opgave Bibliotheek Utrecht.docx.pdf

Brief Bibliotheek Utrecht, kenmerk 22-02-055 - Financiele knelpunten - 14 maart 2022.pdf

6.2 Raadsbrief Stappen en planning meerjarenbeleidsplan en -begroting Bibliotheek Utrecht.

Dossier 2730 voorblad

Raadsbrief Stappen en planning meerjarenbeleidsplan en -begroting Bibliotheek Utrecht.docx.pdf

6.3 Brief Bibliotheek Utrecht-Brief formateurs college 2022-2026 -19 april 2022

Brief formateurs college 2022-2026 - 19apr2022.pdf

6.4 AEF - Herijking huisvesting Bibliotheek Utrecht.pdf

AEF - Herijking huisvesting Bibliotheek Utrecht.pdf

7 Raadsbrief Update flitsbezorgers en Beantwoording van schriftelijke vragen 2022-38 en 2022-39 over de (opkomst van) flitsbezorg-diensten

Wethouder Verschuure, beleidsterrein: Economische Zaken
Indicatieve behandeltijd: 90 minuten
Geagendeerd door M. Fattal (GroenLinks), R. Peters (D66), L. Snippe (Partij voor de Dieren), M. Talhaoui (PvdA) en L. Bode (Volt)
Het aantal meldingen van overlast ervaren door flitsbezorging groeit alleen maar verder en ondertussen worstelen zowel gemeente als politiek met een concrete visie wat er met deze bezorgservices moet gebeuren. GroenLinks, D66 en de Partij voor de Dieren zien dat er een behoefte aan flitsbezorging bestaat in de stad. Zij willen graag samen met andere partijen en het college in debat over welke kaders er nu bestaan en welke kaders verder ontwikkeld moeten worden om paal en perk te stellen aan de overlast, dichte gevels, overlast gevende mobiliteit en de hoeveelheid vervuiling en (eventuele) voedselverspilling die deze bezorgservices veroorzaken.

Dossier 2660 voorblad

Raadsbrief Update flitsbezorgers.docx.pdf

Beantwoording SV 2022 nr. 38 over Opkomst Flitsbezorgdiensten.docx.pdf

Beantwoording SV 2022 nr. 39 over Flitsbezorging.docx.pdf

Agenderingen Commissie Onderwijs, Werk en Economie (OWE)
(PROCEDUREEL Vast te stellen op 2 juni 2022)

Stukken vanuit de Raadsleden/Presidium

Datum, soort stuk en onderwerp, wethouder	**Verzoek (wat vraagt de afzender?)**	**Behandeladvies griffie (+ datum, + behandelduur+uitnodigingen+ meepraters/toehoorders)**
GEEN		1.

#RAAD030#

Commissie Onderwijs, Werk en Economie

(t.b.v. de commissie van 2 juni 2022, PROCEDUREEL)

Onderwijs, MBO, Bibliotheek en laaggeletterdheid, Onderwijshuisvesting, Werk & Inkomen, Economische zaken, Citymarketing, Toerisme, Evenementenbeleid, La Vuelta

Behandelvoorraad

Wethouder Klein

	Waarschijnlijk nieuw datumvoorstel te bespreken **PoVo-regeling** (overgang primair-voortgezet onderwijs) *Rib*-agendering: – PvdA, GroenLinks, BIJ1, VVD en CDA (voortouw agendering Hester Assen) – Besluit cie. 22 april: 60 min. *Commissie*-agendering: – PvdA, GroenLinks, CDA, VVD en D66 (en BIJ1?) (voortouw agendering Hester Assen) – Besluit cie 22 april: 60 min.	

Ingekomen Raadsbrieven 14 april t/m 23 mei 2022 – commissie OWE 2 juni 2022

Nr.	Ontvangstdatum	Beleidsveld	Onderwerp	Aandachtspunt
1	22-04-2022	Onderwijs	Raadsbrief Diverse toezeggingen Utrecht Leert	
2	20-04-2022	Onderwijs	Raadsbrief Voorlopige cijfers voortijdig schoolverlaten 2020-2021	
3	20-04-2022	Onderwijs	Raadsbrief Aanbieding Staat van de Utrechtse Jeugd	
4	20-04-2022	Onderwijs	Raadsbrief Stappen en planning meerjarenbeleidsplan en -begroting Bibliotheek Utrecht	
5	15-04-2022	Onderwijs	Raadsbrief Rechtelijke uitspraak School voor Persoonlijk onderwijs	
6	19-04-2022	Economische zaken	Raadsbrief Verkenning: evenementen, beurzen en congressen inzetten voor gezondheid	
7	11-05-2022	Economische zaken	Raadsbrief Achtste kwartaalrapportage La Vuelta Holanda 2022	

Verslag openbare ochtendvergadering commissie Onderwijs, werk en economie

Datum	21 april 2022
Locatie	Raadzaal, stadhuis
Verslag door	mw. I.B. Koren (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. R. van der Zweth (PvdA), de wethouder, dhr. K. Verschuure, de leden, mw. L. Snippe (PvdD), mw. P. Mathoera (Stadsbelang Utrecht), dhr. R. Maas (Volt), dhr. M. Talhaoui (PvdA), mw. H. Assen (PvdA), mw. N. Oul Fakir (Bij1), mw. M. Al-Saqaff (VVD), dhr. M. de Pagter (VVD), mw. S. van den Brink (Student&Starter), mw. B. Chirino (ChristenUnie), mw. M. Fattal (GroenLinks), mw. M. Vermeulen (GroenLinks), mw. I. Hornsveld (GroenLinks), dhr. R. Peters (D66), mw. B. van der Wilt (D66), dhr. B. van Steeg (CDA), dhr. R. Wiegant (SP), dhr. J. Otto (EenUtrecht), dhr. I. Şimşek (DENK), de commissiegriffier, mw. W. Kok, de rekenkamer, dhr. S. Keulen (Lid Rekenkamer). Voorts aanwezig enkele medewerkers.

Afwezigen

Er zijn geen afwezigen gemeld.

Verslag openbare vergadering commissie OWE

1. Opening en mededelingen 1
2. Vaststellen van de agenda van 21 april 2022 1
3. Vaststellen van ingekomen agendering 2
4. Verslagen openbare commissievergaderingen 17 en 22 februari 2022 en geheime commissievergadering 22 februari 2022 3
5. Toezeggingen/Moties 3
6. Rekenkameronderzoek: ‘De balans opmaken. Een onderzoek naar de effectiviteit van het economisch beleid van de gemeente Utrecht’ 3

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de eerste commissievergadering van de nieuwe raadsperiode om 10.00 uur en heet iedereen van harte welkom.

2. Vaststellen van de agenda van 21 april 2022

De voorzitter concludeert dat de agenda is vastgesteld.

3. Vaststellen van ingekomen agendering

De voorzitter loopt de agendering langs.

3.1. Raadsbrief Update flitsbezorgers en Beantwoording van schriftelijke vragen 2022-38 en 2022-39 over de (opkomst van) flitsbezorgdiensten

Mevrouw Fattal (GroenLinks) geeft aan dat GroenLinks een en ander heeft geagendeerd voor de volgende commissievergadering. Verder wil D66 volgens haar het initiatief tot een raadsinformatiebijeenkomst nemen. Zij constateert dat de fractie van D66 verbaasd kijkt.

De heer Van der Steeg (CDA) zegt dat het CDA graag mee agendeert voor de commissie en de raadsinformatiebijeenkomst.

Mevrouw Snippe (PvdD) zegt dat de PvdD mee agendeert voor de commissie.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) geeft aan dat de VVD ook graag mee agendeert voor de commissie en de raadsinformatiebijeenkomst.

De voorzitter concludeert dat er 60 minuten gereserveerd worden voor een raadsinformatiebijeenkomst en dat de PvdA het voortouw neemt voor een agenderingstekst. Voor de commissie wordt een behandeltijd van 90 minuten gereserveerd. GroenLinks zal hiervoor een agenderingstekst indienen.

3.2. Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven Bibliotheek

De voorzitter constateert dat er al een brede steun is voor een commissiedebat. Er zou mogelijk ook een raadsinformatiebijeenkomst komen.

Mevrouw Snippe (PvdD) zegt dat de PvdD de financiële situatie van de bibliotheek wil bespreken. De partij wil ook ingaan op de visie op de toekomstige invulling van de betekenis van de bibliotheek.

De voorzitter concludeert dat een behandeltijd van 90 minuten wordt gereserveerd.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt met betrekking tot de raadsinformatiebijeenkomst op, dat er contact is met de bibliotheek hierover. Het is namelijk zo, dat de bibliotheek ook zelf graag een bijeenkomst wil organiseren met politieke en maatschappelijke partners. Als dit zo is, dan is een raadsinformatiebijeenkomst overbodig. Dit hangt ook af van wanneer de commissiebehandeling plaatsvindt.

De voorzitter constateert dat de commissiebehandeling gepland staat voor 2 juni.

Mevrouw Assen (PvdA) concludeert dat een raadsinformatiebijeenkomst dan niet nodig is. De bibliotheek kan dan zelf een bijeenkomst organiseren.

De voorzitter concludeert dat er geen raadsinformatiebijeenkomst zal komen.

PO-VO-regeling

Mevrouw Assen (PvdA) zegt dat de PvdA graag een raadsinformatiebijeenkomst wil organiseren. Zij verwacht dat hier een commissiebehandeling uit voortkomt.

De voorzitter constateert dat als de commissie dit onderwerp voor de zomer wil bespreken, dat het op de agenda van 2 juni gezet moet worden.

Mevrouw Assen (PvdA) zegt dat de PvdA graag het onderwerp inplant voor 2 juni.

Mevrouw Van der Wilt (D66) vraagt toelichting op de inhoud.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat veel leerlingen niet ingeloot kunnen worden bij de school van hun eerste keuze en dat dit op dit moment speelt. Daarnaast zal ingegaan worden op hoe de PO-VO-regeling eruit ziet in Utrecht.

De voorzitter concludeert dat er steun is voor een raadsinformatiebijeenkomst en een commissiebehandeling. Voor de raadsinformatiebijeenkomst zal 60 minuten worden gereserveerd en voor de commissiebehandeling op 2 juni ook 60 minuten.

4. Verslagen openbare commissievergaderingen 17 en 22 februari 2022 en geheime commissievergadering 22 februari 2022

De voorzitter concludeert dat de verslagen zijn vastgesteld.

5. Toezeggingen/Moties

De voorzitter concludeert dat deze lijst is vastgesteld.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijf minuten.

6. Rekenkameronderzoek: ‘De balans opmaken. Een onderzoek naar de effectiviteit van het economisch beleid van de gemeente Utrecht’

De voorzitter constateert dat de Rekenkamer de effectiviteit van het economische beleid van de gemeente Utrecht heeft onderzocht. Het onderzoek en het bijbehorende raadsvoorstel worden besproken. De Rekenkamer heeft zeven aanbevelingen gedaan.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de VVD-fractie graag ziet dat alle aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport worden overgenomen. De fractie gaat in op een aantal conclusies en aanbevelingen. Conclusie 1 geeft aan dat een samenhangend beeld van de gemeentelijke inzet ontbreekt. De VVD ziet dat Utrecht in vergelijking met andere G4-steden weinig besteedt aan het economisch programma. Wanneer trekt de gemeente de portemonnee om het vestigingsklimaat te versterken? Het college gaf in een reactie op de rapportage aan, dat in de bestuursrapportage 2022 een voorstel voor het investeringsklimaat wordt gedaan. De VVD wil dat het college nadrukkelijk ingaat op het vestigingsklimaat. Graag een reactie. De doelen die daaromheen geformuleerd worden dienen SMART te zijn. Hierbij hoort een onderscheidend profiel van de gemeente Utrecht maar hier is nu geen sprake van. Er dient ingezet te worden op een duidelijk profiel.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de wethouder vindt, dat een lokale economische agenda teveel tijd kost. Zou deze lokale economische agenda er eigenlijk niet gewoon moeten komen? En is dit niet het moment daarvoor?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) onderschrijft dit.

De heer Peters (D66) vraagt of er een regionale economische agenda zou moeten komen of een lokale economische agenda.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) antwoordt dat het een, het ander niet hoeft uit te sluiten. Zij vervolgt haar bijdrage met de conclusie dat meer verbinding nodig is binnen en buiten het programma. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat ondernemers betrokken zijn bij de keuzes die de gemeente maakt met betrekking tot de arbeidsmarkt en het vestigingsklimaat. Voor veel ondernemers en samenwerkingspartners is het op dit moment niet duidelijk wat de gemeente precies doet en hoe zij kunnen bijdragen aan opgaven die er nu voor de stad zijn. Is de wethouder het met de VVD eens, dat het in het belang is van zowel de gemeente als de ondernemers dat er meer interactie komt tussen beide? De wethouder geeft aan dat de communicatie richting de eerste ring partners verbeterd gaat worden. Wat de VVD betreft dient de communicatie richting elke ondernemer en samenwerkingspartner beter te worden. Wat gaat de wethouder doen om de interactie in de stad te verbeteren? Welke actieve uitnodigingen gaat de wethouder doen om het economische beleid naar een hoger niveau te tillen en hoe wordt de raad daarbij betrokken?

De heer Peters (D66) merkt op dat de Utrechtse economie goed presteert. Dit is ook terug te zien in het onderzoek. De gemeente doet waardevolle en mooie dingen. Een gedegen EZ-beleid is van belang voor de stad. Dit zorgt bijvoorbeeld voor meer werkgelegenheid en een duurzaam vestigingsklimaat. Uit het onderzoek van de Rekenkamer blijkt dat er meer behoefte is aan een soort 'satéprikker' tussen alles wat er gebeurt.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de heer Peters de hoofdconclusie van het Rekenkamerrapport heeft gelezen. Die stelt namelijk dat de effectiviteit van het beleid niet te meten is.

De heer Peters (D66) merkt op dat het Rekenkamerrapport zegt, dat de economie goed gaat maar dat de effectiviteit niet te meten is. Daarbij is het zo, dat het onderzoek is uitgevoerd tijdens twee jaar corona. D66 denkt dat de gemeente trots mag zijn op hetgeen is gedaan.

De heer Van Steeg (CDA) vindt ook dat complimenten op zijn plaats zijn. Het rapport gaat alleen over de effectiviteit van het beleid en de lange termijn. Vervolgens vraagt hij wat de samenhang is tussen corona en het beleid.

De heer Peters (D66) vervolgt met de 'satéprikker'. Een en ander dient meer in samenhang te worden bezien. Er dient een betere samenhang en visie te komen. D66 ziet graag dat de aanbevelingen allemaal worden overgenomen maar tegelijkertijd dienen de ambtenaren straks niet alleen maar bezig te zijn met monitoren van beleid en het maken van verantwoordingsrapporten. Gezien de geringe ambtelijke capaciteit dient gezocht te worden naar een balans.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat D66 de aanbevelingen steunt en dat die integraal overgenomen kunnen worden.

De heer Peters (D66) denkt niet dat alle aanbevelingen integraal overgenomen moeten worden. De ambtelijke organisatie is dan alleen nog maar bezig met verantwoorden.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of een focus op de Utrechtse economie het verantwoorden niet makkelijker maakt.

De heer Peters (D66) antwoordt bevestigend.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of D66 ook vindt dat er een meer concrete uitwerking voor de lokale economie moet komen die gekoppeld is aan de regionale agenda.

De heer Peters (D66) geeft aan dat het CDA puur gefocust is op de lokale economie en dat D66 de lokale economie belangrijk vindt maar het ziet als onderdeel van de regionale agenda. Hij vervolgt zijn betoog. Utrechtse heeft in vergelijking met andere G4-gemeenten relatief beperkte middelen en ambtelijke capaciteit. De fractie vindt daarom dat een prioritering moet worden aangebracht in de aanbevelingen. Er dient in ieder geval werk gemaakt te worden van het samenhangend geheel en het overzicht; concrete en controleerbare doelen; meer inzicht in de besteding van tijd en geld; en duidelijke en heldere communicatie richting de samenwerkingspartners en ondernemers. Is de wethouder daarbij bereid om niet alleen bij de ondernemers aan de 'usual suspects' te denken? Tot slot roept D66 de wethouder op werk te maken van de samenhang en verbinding. Is hij bereid om aanbevelingen 1 en 6 op te pakken en de commissie te zijner tijd over de voortgang hieromtrent te informeren?

De heer Van Steeg (CDA) dankt de Rekenkamer voor het rapport met goede aanbevelingen. Het CDA ziet graag dat deze aanbevelingen worden overgenomen. De conclusie van het rapport is, dat de effectiviteit van de middelen die de gemeente besteedt, eigenlijk niet te meten is. Dit laat zien dat er meer focus nodig is en dat er meer eenduidigheid in het economisch beleid moet komen. Het CDA is een beetje teleurgesteld in de reactie van het college met name als het gaat over de coronacrisis. Het rapport gaat over de lange termijn en de structuur van het economisch beleid en niet over de coronacrisis.

De heer Peters (D66) merkt op dat dit rapport is gemaakt in de ongewone coronatijd. Dit maakt het lastig om iets te zeggen over het structurele EZ-beleid.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat het rapport de coronaperiode overstijgt. Het gaat over structuur, het investeringsklimaat en de lokale economie en hoe dit wordt gekoppeld aan nationaal en internationaal beleid. Hij vervolgt zijn bijdrage. Er dient meer vorm gegeven te worden aan de lokale Utrechtse economie en die dient in samenhang bezien te worden met het bredere beleid. De lokale Utrechtse economie is de cruciale schakel om te komen tot een betere verantwoording. Ziet de Rekenkamer dit ook zo en waarom heeft de wethouder hier niet eerder werk van gemaakt?

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of het CDA een duidelijk profiel ook belangrijk vindt.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend en geeft aan dat het vestigingsklimaat belangrijk is.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of het CDA meegaat in de oproep van de VVD aan de wethouder om duidelijk te maken wat het profiel van de gemeente is.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend.

De heer Otto (EenUtrecht) sluit aan bij hetgeen het CDA en de VVD zeggen.

De heer Van Steeg (CDA) dankt voor de steun. Hij vervolgt zijn betoog met de verantwoording aan de raad. Deze laat te wensen over. De fractie denkt dat de economisch beleid op een moment in het jaar verantwoord kan worden. Dan de betrokkenheid van ondernemers. Het is pijnlijk dat ondernemers zich niet herkennen in het economische beleid. Ondernemers dienen meer betrokken en geïnformeerd te worden. In het rapport wordt gezegd dat er een analyse wordt gemaakt van de regionale kracht van Utrecht en de Utrechtse regio. Gaat de wethouder zich sterk maken voor de positie van Utrecht in regionale analyse van de economie? En hoe kan de lokale economie profiteren van een regionale analyse? Graag reactie.

De heer Maas (Volt) zegt dat de fractie zich verbaast over het beeld dat naar voren komt. Het gebrek aan het uitvoeren van een volledige PDCA-cyclus maakt het moeilijk om iets te zeggen over beleid, de effecten en inzet. Volt ziet graag dat dit verandert en de aanbevelingen van de Rekenkamer dienen daarom serieus genomen te worden en misschien nog wel breder worden ingevuld.

De heer Talhaoui (PvdA) dankt allereerst de Rekenkamer voor het onderzoek en de aanbevelingen. De uitkomsten van het onderzoek dienen te leiden tot concrete acties en de aanbevelingen dienen onverkort overgenomen te worden. De PvdA ziet uit naar een plan van aanpak.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) vraagt of de PvdA ook vindt dat er een agenda moet komen met betrekking tot het vestigingsklimaat.

De heer Talhaoui (PvdA) zegt dit een goed idee te vinden.

Mevrouw Van den Brink (Student&Starter) bedankt de Rekenkamer voor het rapport en de aanbevelingen. Student&Starter kan zich vinden in de hoofdconclusie van het rapport en dit betekent dat de hoofdvraag, hoe effectief het programma is, nog niet is beantwoord. De fractie kan zich vinden in de aanbevelingen en vindt het mooi dat het college deze grotendeels overneemt. Tot slot is een samenhangend overzicht een aandachtspunt. Ziet de wethouder ruimte om alsnog een dergelijk overzicht op te stellen en ziet hij ook mogelijkheden om de onderwerpen toerisme en evenementen hierin op te nemen?

Mevrouw Chirino (ChristenUnie) dankt de Rekenkamer voor het onderzoek. De ChristenUnie vindt het goed dat het college de meeste aanbevelingen overneemt. Met betrekking tot aanbeveling 1 vraagt de fractie, of duiding gegeven kan worden ten aanzien van hetgeen de aanbeveling concreet oplevert ten opzichte van de beperkte capaciteit. Dan nog een vraag over de vergelijking met andere G4-steden. De Rekenkamer geeft aan dat Utrecht een relatief laag

budget heeft. Dit wordt alleen weergegeven in absolute getallen. Hoe staat Utrecht ervoor als de grootte van de begroting wordt meegenomen?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) dankt de Rekenkamer voor het rapport. Wat GroenLinks betreft wordt teruggekomen op het economisch profiel. De fractie hoort graag wat voor de wethouder daarbij belangrijk is. Voor GroenLinks dient dit profiel niet alleen gericht te zijn op groei. Er dient gegroeid te worden op een manier die duurzaam is. Ten aanzien van het betrekken van partners bij het opstellen van het profiel vraagt de fractie, welke partners de wethouder in gedachten heeft. GroenLinks denkt naast bedrijven ook aan maatschappelijke organisaties, vakbonden en culturele instellingen.

Mevrouw Snippe (PvdD) vraagt of GroenLinks het met de PvdD eens is, dat economische groei ook gepaard gaat met problematische zaken als milieuvervuiling.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) zegt dat groei geen doel op zich moet zijn. Groei dient circulair en lokaal gericht te zijn. Zij vervolgt haar betoog. Aan wat voor economisch profiel kan gedacht worden als het gaat om de andere G4-steden?

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of GroenLinks de aanbevelingen over wil nemen.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt bevestigend. Het is wel de vraag welke aanbevelingen prioriteit dienen te krijgen.

De heer Otto (EenUtrecht) onderschrijft de aanbeveling om scherper te maken wat effectiviteit is. Daarnaast vraagt de fractie of er aandacht kan komen voor wat een en ander doet voor lokale ondernemers. Tot slot volgt EenUtrecht graag de rest van de aanbevelingen.

Mevrouw Snippe (PvdD) dankt de Rekenkamer voor het verrichte onderzoek. De PvdD steunt de aanbevelingen. Het is alleen zo, dat de economische visie van de PvdD radicaal anders is dan die van waaruit het onderzoek is verricht. In de hoofdconclusie wordt gesteld dat de Utrechtse economie goed presteert maar kan de groei van de Utrechtse economische wel goed zijn als het draait om oneindige economische groei op een planeet die deze groei niet oneindig aankan? De PvdD wil een economie die zich beweegt binnen de draagkracht van de planeet en dit gaat hand in hand met sociale rechtvaardigheid.

De heer Peters (D66) vraagt hoe de PvdD aankijkt tegen het creëren van banen.

Mevrouw Snippe (PvdD) zegt dat de PvdD al eerder aandacht heeft gevraagd voor het economisch model dat ontwikkeld is door Kate Raworth: Doughnut Economics. Bij ruimtelijke en economische ontwikkelingen is vaak de balans zoek tussen economische belangen en de natuur. Bij groei van de economie dient het zogenaamd ecologische plafond te worden gerespecteerd. Belangrijke factoren daarbij zijn het klimaat, de biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Tegen de heer Peters zegt zij dat de ondergrens van het sociale minimum niet overschreden mag worden. In september 2020 nam de raad de motie Werken binnen de grenzen van de aarde aan. Aanbeveling 6 van de Rekenkamer gaat over de ontwikkeling van een duidelijk economisch profiel. Een helder en onderscheidend profiel is nodig voor een goede afstemming met betrekking tot de inzet van andere overheden en voor de onderbouwing van subsidieaanvragen door de gemeente. Hier ligt een uitgelezen kans om de Donut economie in de praktijk te brengen. In hoeverre ziet de Rekenkamer ruimte voor werken binnen de grenzen van de aarde in het economisch beleid van de gemeente en in hoeverre is het college bereid om dit als leidraad te nemen bij het opstellen van een profiel? Graag een reflectie van de Rekenkamer en de wethouder.

De heer Wiegant (SP) dankt de Rekenkamer voor het onderzoek. De SP-fractie steunt de aanbevelingen van de Rekenkamer en is benieuwd naar de beantwoording van de vragen.

De voorzitter schorst de vergadering voor twintig minuten.

Beantwoording van de Rekenkamer

De heer Keulen (Rekenkamer) bedankt voor de complimenten voor het rapport. In het onderzoek heeft de Rekenkamer geconcludeerd dat de Utrechtse economie goed presteert. De werkloosheid is laag en de stad kent een hoge economische groei. De PvdD vroeg te reflecteren op het economische model. De Rekenkamer beschouwt datgene wat iemand anders als beleid heeft gemaakt. Er is gekeken of de beleidsdoelen zijn gehaald en de formule over economische groei sluit aan bij de ambities en de voorstellen voor beleid dat vigerend was.

Mevrouw Snippe (PvdD) zegt dat de PvdD begrijpt dat de Rekenkamer op deze manier werkt. Zij hoort ook graag in hoeverre de Rekenkamer ruimte ziet om binnen de grenzen van de aarde te werken in het economisch beleid van de gemeente.

De heer Keulen (Rekenkamer) geeft aan dat de Rekenkamer daar geen inhoudelijk standpunt over heeft. Het is aan de politiek hoe het economisch model ingericht moet worden. Hij vervolgt zijn verhaal. De economie draait dus goed maar het is niet duidelijk in welke mate de gemeente Utrecht zelf bijdraagt aan een goed presterende economie. Het is onmiskenbaar dat corona invloed heeft gehad maar de patronen die worden gezien staan los van corona. De raad heeft bijvoorbeeld geen inzicht door de opbouw van het begrotingsprogramma. Verder is niet gekeken naar toerisme en evenementen omdat dit sectoren zijn die ernstig zijn geraakt door de coronacrisis. Hierdoor zou een vertekend beeld zijn ontstaan. Dat de bijdrage van de gemeente aan de economie niet is vastgesteld, heeft structurele oorzaken. Geformuleerde doelen dekken de lading van het programma niet volledig, instrumenten worden niet structureel geëvalueerd en de besteding van tijd en geld is niet duidelijk in de financiële administratie. Voorts zijn veel ondernemers en samenwerkingspartners niet goed op de hoogte van wat de gemeente zoekt.

De heer Peters (D66) vraagt hoe de Rekenkamer de wendbaarheid en de mate van adaptief zijn van de ambtelijke organisatie tijdens de coronatijd beoordeelt in relatie tot de aanbevelingen en conclusies.

De heer Keulen (Rekenkamer) antwoordt dat in het rapport staat, dat te zien is dat grote inspanningen zijn geleverd en dat is gekozen voor logische interventies. Er is naar eer en geweten hard gewerkt. Dat staat buiten kijf. Het is alleen zo, dat doordat corona nu naar de achtergrond is gegaan en er een nieuwe bestuursperiode aanbreekt, dat het nu een goed moment is om te bepalen wat structureel behouden moet worden en of andere accenten aangebracht moeten worden.

De heer Peters (D66) merkt op niet zo goed te begrijpen waarom er geen aanbevelingen of conclusies in het rapport staan die aangeven dat een deel van de wendbaarheid en het adaptief zijn behouden dient te worden.

De heer Keulen (Rekenkamer) antwoordt dat het rapport erover gaat om te volgen wat er met het economisch beleid is gedaan. Ten aanzien van de ‘satéprikker’ merkt hij op, dat de raad voor een lichtere interventie zou kunnen kiezen om inzicht te krijgen. Het is niet zo, dat de Rekenkamer ervoor pleit om bij het navolgbaar maken van interventies een en ander ten koste moet gaan van de wendbaarheid en de mate van adaptief zijn. Hij vervolgt zijn verhaal. Utrecht heeft een beperkt budget en het is daarom zaak dat dit binnen bestaande economische uitdagingen zo effectief mogelijk wordt ingezet. Hierdoor kan een zo groot mogelijk effect worden bereikt. Als de raad dit onderschrijft, dan presenteert de Rekenkamer een raadsvoorstel met logisch voortvloeiende aanbevelingen. D66 heeft gevraagd of er geprioriteerd kan worden in de aanbevelingen. De Rekenkamer antwoordt ontkennend en legt uit dat het een ‘mandje’ betreft met aanbevelingen die elkaar versterken. De Rekenkamer pleit voor allereerst een samenhangend overzicht van gemeentelijke inzet. De raad krijgt hiermee meer inzicht in de bestedingen. Vervolgens wordt het dan eenvoudiger om controleerbare doelen op te stellen die aansluiten bij de inzet en opgaven die voorliggen waarna periodiek geëvalueerd kan worden. Het is niet zo, dat alle aanbevelingen morgen uitgevoerd moeten worden. Er wordt aangesloten bij logische momenten in de cyclus. Verder is er al veel informatie over economische ontwikkelingen. Deze kan alleen meer structureel worden gemaakt.

De heer Peters (D66) vraagt of de huidige capaciteit voldoende is.

De heer Keulen (Rekenkamer) antwoordt dat dit een politieke vraag betreft. De raad gaat over wat de capaciteit moet zijn en hoe groot het programma moet zijn.

De heer Peters (D66) antwoordt het hier niet mee eens te zijn. Hij merkt op dat bij wijze van spreken berekend zou kunnen worden hoeveel capaciteit nodig is om de doelen te bereiken.

De heer Keulen (Rekenkamer) antwoordt dat hier in technisch opzicht iets over te zeggen is.

Mevrouw Chirino (ChristenUnie) vraagt of het mogelijk is om de aanbevelingen uit te voeren met de huidige capaciteit.

De heer Keulen (Rekenkamer) denkt dat het niet onmogelijk is om een en ander te doen binnen de huidige capaciteit maar wijst erop dat die vraag aan de wethouder gesteld moet worden. Hij vervolgt zijn verhaal met de zesde aanbeveling die gaat over het zoeken van verbinding met de buitenwereld en ondernemers. De Rekenkamer pleit voor versterking daarvan en de zevende aanbeveling gaat erover dat de raad de wethouder verzoekt een plan van aanpak te schrijven. Hierdoor ontstaat borging. Vervolgens nog een enkele losse vragen. Het CDA vroeg naar de lokale agenda. In het rapport wordt gepleit voor het geven van een overzicht aan activiteiten die op dit terrein worden gedaan. Het is dan aan de raad om de vorm te bepalen en richting te geven. Het CDA vroeg ook naar de verantwoording. Die zou inderdaad in een jaarlijkse bijeenkomst besproken kunnen worden als de raad dit wil. Het zou in ieder geval handig zijn als de doelen in de jaarstukken terugkomen. De ChristenUnie vroeg hoe groot het programma relatief is ten opzichte van andere G4-steden. Op pagina 38 staat een vergelijking tussen de programmalasten en daar is te zien dat de totale programmalast in Utrecht van 1% lager is dan in andere G4-steden. De uitgaven per inwoner of per onderneming zitten in Utrecht ook aan de onderkant. GroenLinks vroeg of binnen de G4 herkenbare lokale profielen zijn. Er zijn voorbeelden waarbij een dekkende structuur op het economische beleid wordt gelegd waardoor het makkelijker is om lokale accenten te leggen of om verbinding tussen de programmaonderdelen logischer te maken.

De heer Peters (D66) vraagt waar de grootste kwetsbaarheden zitten in het onderzoek.

De heer Keulen (Rekenkamer) denkt dat het met de kwetsbaarheden wel meevalt. Er is geprobeerd om het economische beleid op een zo breed mogelijke manier te onderzoeken.

De voorzitter constateert dat de methodologie tijdens de technische bijeenkomst aan de orde kan komen.

De heer Keulen (Rekenkamer) geeft aan dat is gevraagd of scherper gemeten kan worden met betrekking tot lokale ondernemers. Dit kan maar het dient dan wel helder te zijn wat het doel is.

Gemiste vragen

Mevrouw Chirino (ChristenUnie) heeft nog een vraag gesteld over het overzicht ten opzichte van de regionale strategie en het dashboard.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt hoe inzichtelijk gemaakt kan worden hoe effectief het beleid is.

De heer Keulen (Rekenkamer) gaat in op de vraag van de ChristenUnie. Utrecht doet mee in de regionale agenda en verder is in het debat aangegeven dat er mogelijk behoefte is aan Utrechtse accenten. Verder is het dashboard een goed middel om de voortgang te meten.

Beantwoording van het college

Wethouder Verschuure zegt dat er best een kritisch rapport voorligt. Hij geeft aan dat het college de aanbevelingen zal overnemen. Vervolgens schetst hij enige context. De Utrechtse regionale economie is ongeveer 26 miljard groot. De afdeling EZ heeft 18 miljoen euro te besteden en grofweg de helft hiervan zit in het ondernemersfonds en is niet beïnvloedbaar. Als de overige 9 miljoen euro wordt uitgesplitst in bijdragen voor de Regionale Ontwikkelmaatschappij, Utrecht Marketing en andere subsidieregelingen wordt ongeveer 2 miljoen euro overgehouden voor fte en 1 miljoen euro om te kunnen manoeuvreren. Verder heeft Utrecht ongeveer 50.000 ondernemers en 75 ondernemersverenigingen. Door MKB Midden Nederland is Utrecht uitgeroepen tot derde meest vriendelijke ondernemersvereniging. De wethouder meent dat Utrecht het qua externe

verbindingen niet zo slecht doet als dat mogelijk begrepen kan worden uit het rapport. De wethouder geeft vervolgens aan blij te zijn dat de Rekenkamercommissie na aandringen corona toch heeft opgenomen in haar rapport als zijnde een van de factoren die een rol hebben gespeeld. Gedurende twee jaar heeft een crisisteam gefunctioneerd binnen de afdeling. Een en ander wordt overigens met ongeveer 25 tot 30 mensen gedaan. De wethouder geeft aan trots te zijn op de medewerkers die de afgelopen twee jaar alle zeilen hebben bijgezet om te acteren. Er wordt gevraagd om een visie en een samenhangende agenda. De wethouder vraagt of de commissie de regionale economische agenda kent. Deze is op basis van het initiatief van de gemeente Utrecht opgesteld. Hierbij is ook gepoogd om zaken als de 'Donut-economie' een rol te geven. Het is de vraag of dan op lokaal niveau weer een apart beleid geformuleerd moet worden.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) denkt dat het goed is dat er een regionale agenda is. Is er alleen niet genoeg invulling gegeven aan de lokale rol van de gemeente Utrecht. Hoe worden lokale ondernemers betrokken en zou de wethouder een lokale agenda willen opstellen? Op deze manier kan een profiel voor Utrecht ontstaan.

Wethouder Verschuure denkt dat het opstellen van een lokale agenda niet nodig is. Deze is namelijk regionaal bepaald en wordt lokaal door vertaald. Vervolgens spoort hij de commissie aan voor het inwerkprogramma van de raad een bijeenkomst te organiseren over economie. Verder heeft de wethouder moeite met de constatering van de Rekenkamer dat de bestedingen en bedragen onnavolgbaar zouden zijn. De Rekenkamer heeft veel rapporten en indicatoren gekregen maar die zijn niet meegenomen. Er zal gekeken worden of een en ander in het dashboard verhelderd kan worden. De vraag is, hoe diep de raad in detail geïnformeerd wil worden. Vervolgens gaat de wethouder in op specifieke vragen. Er is gevraagd naar het vestigingsklimaat. 3,5 miljoen euro zal naar het vestigingsklimaat gaan. Het woord 'vestigingsklimaat' is misschien niet als zodanig opgenomen in de PDCA-cyclus. Dit zal aangepast worden maar het is wel zo, dat het beleid dat hier onder ligt, hierover gaat. Verder zijn er tijdens corona allerlei overleggen opgezet die structureel voortgang zouden moeten vinden. D66 vroeg aandacht voor niet alleen de 'usual suspects'. De wethouder geeft aan dat gepoogd wordt dit te doen. Tot slot verwijst de wethouder naar rapportages voor individuele regelingen.

Gemiste vragen

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) merkt op dat de VVD heeft gevraagd of de doelen SMART gemaakt kunnen worden en of ingezet kan worden op de sector detailhandel.

De heer Van Steeg (CDA) heeft gevraagd hoe het profiel van de stad Utrecht wordt meegenomen in het onderzoek dat samen met de regiopartners wordt gedaan.

Wethouder Verschuure geeft aan dat hij er niet voor voelt om de doelen SMART te maken. Hij meent dat de doelen voldoende helder worden gemaakt op de manier waarop nu wordt gerapporteerd. Daarnaast zou hier veel tijd in gestopt moeten worden. Verder zijn er verschillende aanpakken voor de winkelgebieden. Tot slot vraagt de wethouder een toelichting op de vraag van het CDA.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat in antwoorden op de aanbevelingen van de Rekenkamer staat, dat samen met de partners wordt onderzocht hoe het profiel van de regio kan worden versterkt. Hoe past het profiel van de stad Utrecht hierbij en welke inzet kiest de wethouder?

Wethouder Verschuure verwijst naar de regionale economische agenda die inzet op gezondheid, duurzaamheid en brede welvaart.

Tweede termijn

De heer Talhaoui (PvdA) merkt op dat de wethouder sprak over de term 'brede welvaart' als doel voor het economisch beleid. Heeft de Rekenkamer dit niet gezien? Graag een reflectie.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of het dashboard beschikbaar komt.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) zegt dat de VVD geschrokken is van het rapport van de Rekenkamer en die schrik niet voelt bij het college. De fractie overweegt een motie voor het instellen van een lokale agenda en een motie met betrekking tot het opstellen van een profiel voor de gemeente.

Wethouder Verschuure antwoordt dat het dashboard beschikbaar gesteld zal worden. Er zou jaarlijks een toelichting op gegeven kunnen worden.

De heer Keulen (Rekenkamer) geeft aan dat de Rekenkamer een koppeling heeft gezien tussen de regionale agenda en het lokaal gevoerde beleid. In de praktijk zijn de doelen in Utrecht echter daadwerkelijk anders dan die van de regionale strategie. Brede welvaart is bijvoorbeeld niet terug te zien in de lokale doelen.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt een B-punt wordt.

De heer Peters (D66) stelt een behandeltijd van 30 minuten voor.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat de fractie een aantal moties overweegt.

Mevrouw Snippe (PvdD) zegt dat de PvdD een motie overweegt.

De voorzitter concludeert dat een behandeltijd van 30 minuten wordt gereserveerd. Hij constateert dat een toezegging is gedaan met betrekking tot het dashboard.

Wethouder Verschuure zegt dat in het plan van aanpak helder gemaakt zal worden hoe het dashboard geformuleerd zal worden en hoe dat naar de commissie komt.

De voorzitter herhaalt de toezegging.
Wethouder Verschuure zal in het plan van aanpak helder maken hoe het dashboard geformuleerd zal worden en hoe dat naar de commissie komt.

De voorzitter schorst de vergadering om 12.20 uur.

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(112/558) 22/T34	OWE 25-01-22	Perspectief bieden voor Utrechtse ondernemers als gevolg van de coronacrisis	Economische Zaken	-De wethouder stuurt de raad eind Q2 2022 een brief met daarin een overzicht van de compensatiemaatregelen die er zijn genomen in de maatregelenpakketten en de uitwerking ervan	30-06-22 *(stand van zaken) Het overzicht van de compensatiemaatregelencorona is opgenomen in de eerste Bestuursrapportage 2022 (blz 61 e.v.) die op 12 mei jl (samen met de voorjaarsnota) naar de gemeenteraad is verzonden. Informatie over de inzet van de aanvullende Tonk-middelen is opgenomen in de raadsbrief Uitwerking motie 25 Tonk-middelen voor kwetsbare Ondernemers en Inwoners van 24 maart jl*
(113/558) 22/T33	OWE 25-01-22	Perspectief bieden voor Utrechtse ondernemers als gevolg van de coronacrisis	Economische Zaken	De wethouder stuurt medio april dit jaar (2022) een evaluatie van de tijdelijke terrassen per raadsbrief aan de raad.	22-04-22 Afgedaan met het versturen van de brief "Raadsbrief Evaluatie tijdelijke terrassen 2021 en technische wijzigingen beleidsregel terrassen" aan de raad op 17 mei 2022 met als kenmerk 9849942
(146/558) 22/M25	Raad 03-02-22	Debat perspectief bieden voor Utrechtse ondernemers als gevolg van de coronacrisis	Economische Zaken	M25 Steun ondernemers vanuit Tonk	03-05-22 Afgedaan met het versturen van de brief "Uitwerking motie 25: Tonk-middelen voor kwetsbare ondernemers en inwoners" aan de raad op 24 maart 2022 met als kenmerk 9840538.
(148/558) 22/M13	Raad 03-02-22	Debat perspectief bieden voor Utrechtse ondernemers als gevolg van de coronacrisis	Economische Zaken	M13 Kosteloos leidinggevenden bijschrijven op de horecavergunning	03-05-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(264/558) 21/M370	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Economische Zaken	M370 Een duidelijk kader voor horeca	30-06-22 *(stand van zaken) Afgedaan met het versturen van de brief " Stand van zaken motie: Een duidelijk kader voor horeca" aan de raad op 29 maart 2022 met als kenmerk 9850396*
(273/558) 21/M349	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Economische Zaken	M349 Ook ondernemers in contactberoepen met een werkplek zijn kwetsbare ondernemers	31-03-22 *(stand van zaken) Afgedaan met het versturen van de brief "Uitvoering motie in nadere regel tegemoetkoming OZB-verhoging voor kleine ondernemers" aan de raad op 19 januari 2022 met als kenmerk 9248199/18012022.*
(316/558) 21/T322	cie. S&R 01-07-21	Raadsbrief Utrecht Marketing	Economische Zaken	De wethouder zegt toe om in 2023 de opdracht met UM te evalueren en die te bespreken met de raad (Q1 2024).	29-03-24 *(antwoord niet aangegeven)*
(323/558) 21/T313	cie. M&S 23-06-21	VJN 2021	Economische Zaken	De wethouder komt eind 2022 met een evaluatie van de buurtconciërge richting de raad en neemt in deze brief ook een quick scan mee van de uitkomsten van de aanpak van de kwetsbare winkelgebieden en of deze verbreed moet worden.	30-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(425/558) 21/M51	Raad 25-03-21	raadsvoorstel Aanvullende bijdrage La Vuelta Holanda	Economische Zaken	M51 Geen extra bijdrage naar Vuelta	01-05-22 *(stand van zaken) We brengen periodiek tussenrapportages, met onder andere risicoanalyse en voortgang, van 'La Vuelta Holanda' uit. De volgende tussenrapportage wordt in april verwacht.*
(475/558) 20/T459	cie. S&R 18-11-20	Programmabegroting 2021	Economische Zaken	De wethouder zegt toe dat hij in Q2 2021 via een raadsbrief de raad informeert over de uitwerking KPI over de maatschappelijke meerwaarde	30-12-22 *(stand van zaken) De ROM Regio Utrecht rapporteert voor het eerst in het jaarverslag over 2021 over de impact van de investeringen op brede welvaart. Het jaarverslag wordt eind Q2 2022 gepubliceerd en naar de gemeenteraad gestuurd. Hiernaast ontwikkelt de ROM een aanvullende prestatie-indicator die past bij het thema brede welvaart. Deze prestatie-indicator wordt opgenomen in het jaarplan voor 2023, dat in december 2022 naar de gemeenteraad wordt gestuurd.*
(479/558) 20/T409	cie. S&R 12-11-20	Raadsvoorstel Voortzetting Wijkontwikkelmaatschappij Noordwest en collegevoorstel Intentieovereenkomst	Economische Zaken	De wethouder zegt toe een evaluatie over 5 jaar (ook van het instrument wom) uit voeren en op te nemen in het (aangepaste en met de raad gedeelde) bedrijfsplan (met de nieuwe partners).	28-11-25 *(antwoord niet aangegeven)*
(202/558) 21/T504	OWE 04-11-21	5. Raadsbrief Plan van aanpak tegen stagediscriminatie mbo-studenten	Middelbaar Beroepsonderwijs	De wethouder gaat in het plan van aanpak Stagediscriminatie (Q1 2022) o.m. in op de manier hoe we eerlijke instroom het beste kunnen organiseren.	10-03-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(476/558) 20/T439	cie. M&S 18-11-20	Programmabegroting 2021	Middelbaar Beroepsonderwijs	T.a.v. de buurtteams en het ROC en inzet van de regio hierbij, informeert de wethouder (samen met wethouder Eerenberg) de raad najaar 2021 over hoe de gesprekken met de regio zijn verlopen.	31-03-22 *(stand van zaken) Wordt meegenomen in de voortgangsrapportage mbo. Verzoek deze datum aan te passen naar Q1 2022.*
(13/558) 22/T101	OWE 17-02-22	Aanpak ongewenste omgangsvormen in onderwijsinstellingen	Onderwijs	In Q4 2022 geeft de wethouder in een brief aan: 1)wat er uit het landelijk initiatief voor Utrecht relevant is en de actuele ontwikkelingen in Utrecht. 2)waarom de universiteit geen extern vertrouwenspersoon heeft. 3)wat er gebeurt op preventie, wat een impuls heeft gekregen en wat eventueel nog kan. 4)bij wie en waar je met vragen en opmerkingen terecht kunt.	30-12-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(82/558) 22/T58	Raad 03-02-22	Debat Voorschoolse educatie en lerarentekort	Onderwijs	Wethouder Klein zal met de schoolbesturen de mogelijkheid van korting op elektrische fietsen bespreken en de raad hierover binnen drie maanden informeren.	03-05-22 *(stand van zaken) In de brief van 22 april 2022 "diverse toezeggingen Utrecht Leert" wordt hierop in gegaan. Voor de zomer komen we hier op terug. Graag datum aanpassen.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(83/558) 22/T57	Raad 03-02-22	Debat Voorschoolse educatie en lerarentekort	Onderwijs	Wethouder Klein zal binnen drie maanden in een brief op een rijtje zetten welke kortetermijnmaatregelen er worden getroffen om het lerarentekort aan te pakken	03-05-22 Beantwoord met de brief van 22 april 2022 "diverse toezeggingen Utrecht Leert"
(141/558) 22/M31	Raad 03-02-22	Debat Voorschoolse educatie en lerarentekort	Onderwijs	M31 Geef leraren voorrang op een woning	03-08-22 *(stand van zaken) In de brief van 22 april 2022 "diverse toezeggingen Utrecht leert" wordt hierop ingegaan. In het 4e kwartaal komen we hier op terug. Graag datum aanpassen.*
(142/558) 22/T9	Raad 03-02-22	Debat Voorschoolse educatie en lerarentekort	Onderwijs	M30 Behoud startende leraren	03-05-22 *(stand van zaken) Update hierover is gegeven in raadsbrief van 22 april 2022 "diverse toezeggingen utrecht leert" Voor de zomer komen we hier op terug. graag datum aanpassen.*
(143/558) 22/T8	Raad 03-02-22	Debat Voorschoolse educatie en lerarentekort	Onderwijs	M29 Investeer extra in toeleiding om het bereik van voorschoolse educatie te verhogen	03-05-22 Aanvraag tot uitstel van de toezegging. Deze toezegging wordt meegenomen in de halfjaar brief. Streven is deze brief eind juni naar de raad te sturen. Er is afgesproken om 2x per jaar aan de raad te communiceren en niet tussentijds nog updates te sturen.
(144/558) 22/T7	Raad 03-02-22	Debat Voorschoolse educatie en lerarentekort	Onderwijs	M28 Actualiseer het Utrechts Kwaliteits Kader inclusief kwaliteitsmeting	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(145/558) 22/M26	Raad 03-02-22	Debat Voorschoolse educatie en lerarentekort	Onderwijs	M26 Effectieve aanpak van lerarentekort vraagt om nauwkeurige analyse nu en in de toekomst	03-08-22 *(stand van zaken) Hierover is een update gegeven in brief van 22 april 2022 "diverse toezeggingen Utrecht Leert". We komen er in 4e kwartaal op terug. Graag datum aanpassen.*
(163/558) 21/T544	OWE 09-12-21	Terugloop in bereikcijfers voorschoolse educatie	Onderwijs	De wethouder komt in de volgende raadsbrief over de nieuwe bereikcijfers voorschoolse educatie, in juni 2022, terug bij de raad op de opdracht aan prof. Leeseman over het Utrechtse kwaliteitskader en of er reden is voor actualisatie. Ook de samenwerking met aanbieders en professionalisering wordt hierin meegenomen. Daarnaast geeft de wethouder in deze brief dieper inzicht in hetgeen dat gedaan wordt om de cijfers voor bereik omhoog te krijgen. Wat heeft geholpen? Welke resultaten zijn er? Welke pilots zijn er en hoe hebben ze geholpen? Daarnaast gaat ze in op voorbeelden van andere steden en de evaluatie landelijk beleid en de communicatie met centra voor jeugd en gezin	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(164/558) 21/T541	OWE 09-12-21	Status van het lerarentekort in Utrecht	Onderwijs	De wethouder komt in Q1 2022 met een raadsbrief over de laatste stavaza van de NPO-gelden (staat nog niet als toezegging in bestand griffie/raad) en zal in deze brief ook een passage meenemen over de inzet van Utrecht voor eventuele structurele mogelijkheden voor scholen in de toekomst.	31-03-22 Beantwoord met de raadsbrief "aanbieding staat van het Utrechtse onderwijs" van 20 april 2022
(199/558) 21/T511	VBF 18-11-21	Agendapunt 8 Raadsvoorstel Antidiscriminatie agenda + discriminatie op de woningmarkt	Onderwijs	De wethouder zal in de komende voortgangsbrief in Q2 2022 de raad informeren over de ervaringen van stagediscriminatie in mbo en deze delen met het hbo en wo. Tevens zal zij de raad informeren over haar gesprekken met schoolbesturen over de bewustwording van leerkrachten.	12-05-22 *(stand van zaken) De toezegging wordt meegenomen in een voortgangsbrief van Utrecht voor Iedereen. Deze brief verschijnt pas in Q3, daarom aanvraag om aan te passen naar Q3.*
(256/558) 21/M397	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Onderwijs	M397 Breng laaggeletterdheid in beeld en neem dit op in de Staat van het Onderwijs	31-03-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(304/558) 21/T363	Raad 08-07-21	Voorjaarsnota 2021 en 1e Bestuursrapportage 2021	Onderwijs	Wethouder Klein zal samen met de partners in de Utrechtse onderwijsagenda in Q4 met voorstellen komen om de staat van het onderwijs te monitoren en vervolgstappen te zetten, als dit lukt in de tijd. Ze zal in ieder geval een update geven voor de begrotingsbehandeling	31-03-22 *(stand van zaken) In de brief met kenmerk 9395535 van 27 oktober is een update gegeven. Verdere berichtgeving volgt in Q1 van 2022. Graag datum aanpassen.*
(324/558) 21/T307	cie. M&S 23-06-21	VJN 2021	Onderwijs	De wethouder kijkt samen met wethouder Eerenberg hoe ze vanaf de Voorjaarsnota 2022 de Multifunctionele accommodaties (MFA's) bij Onderwijs inzichtelijk kan maken.	23-05-22 *(stand van zaken) We nemen dit mee in de volgende kwartaalbrief onderwijshuisvesting. Deze verschijnt echter pas in Q3, dus graag de datum aanpassen naar einde q3.*
(403/558) 21/T170	cie. M&S 29-04-21	Onderwijsachterstanden als gevolg van Corona;	Onderwijs	Het college informeert de raad in het 3e kwartaal van 2021 over de uitkomsten van onderzoek dat de Universiteit Utrecht in opdracht doet naar de effecten van de manier van lesgeven in de lockdown. In deze brief komt ze ook terug op hoe de gemeente weet hoe de ontwikkeling van leerlingen gaat en hoe we als gemeente daarop kunnen acteren. Naar aanleiding van de gesprekken die de gemeente met kleinere schoolbesturen voert over de wenselijkheid van ondersteuning van de gemeente (antwoorden op SV 2021-95), gaat het college in de brief ook in op wat voor hen wordt gedaan en of dit lukt	31-03-22 De staat van de jeugd is op 20 april aangeboden samen met de raadsbrief met kenmerk 9924305 waarin op deze toezegging wordt ingegaan.

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(428/558) 21/T105	Raad 18-02-21	Raadsvoorstel Gemeentelijke bijdrage aan een stedelijk aanmeldbeleid basisonderwijs.	Onderwijs	Wethouder Klein zal in de eerste evaluatie meenemen of er differentiatiemogelijkheden zijn tussen scholen die gericht zijn op de buurt en scholen die gericht zijn op de hele stad.	30-09-22 *(stand van zaken) De eerste matching en loting vind plaats in januari 2022. Op basis van 1 matching hier iets over zeggen is te vroeg. Daarom stellen we voor om deze toezegging uit te stellen naar het derde kwartaal van 2022. een eerste update is gegeven in de brief van 14-1 januari over eerste resultaten aanmeldprocedure basisscholen*
(429/558) 21/T103	Raad 18-02-21	Raadsvoorstel Gemeentelijke bijdrage aan een stedelijk aanmeldbeleid basisonderwijs.	Onderwijs	Wethouder Klein zal de relatie tussen het aanmeldbeleid en de huisvestingsvraag goed in de gaten houden en de raad hierover blijven informeren.	30-09-22 *(stand van zaken) Het is pas mogelijk om iets te zeggen over het effect van huisvesting als er meerdere cohorten zijn geplaatst. we stellen daarom voor om deze toezegging te verschuiven naar eind derde kwartaal 2022.*
(432/558) 21/T92	Raad 21-01-21	Verordening huisvesting scholen	Onderwijs	Wethouder Klein zal met de schoolbesturen in gesprek blijven over het gebruik van gymzalen in de avonduren en de weekenden en daarover terugkoppelen in de voortgangsrapportage.	30-12-22 *(stand van zaken) Voortgangsrapportage verschijnt pas eind 2022, dus graag datum aanpassen*
(433/558) 21/T91	Raad 21-01-21	Verordening huisvesting scholen	Onderwijs	Wethouder Klein zal in de tweejaarlijkse voortgangsrapportages over onderwijshuisvesting concreet ingaan op het dubbelgebruik van schoolgebouwen	30-12-22 *(stand van zaken) voortgangsrapportage verschijnt pas eind 2022 dus graag datum aanpassen*
(434/558) 21/T90	Raad 21-01-21	Verordening huisvesting scholen	Onderwijs	Wethouder Klein zegt toe de gedeelde visie makkelijker vindbaar en makkelijker leesbaar te maken op de website.	31-12-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(442/558) 21/T61	cie. M&S 11-02-21	Raadsvoorstel Gemeentelijke bijdrage aan een stedelijk aanmeldbeleid basisonderwijs	Onderwijs	De eerste evaluatie/monitoring van het aanmeldbeleid is een jaar nadat het aanmeldbeleid gestart is. De raad wordt daar dan over geïnformeerd	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(12/558) 22/M122	Raad 19-05-22	Actuele moties	Werk en Inkomen	M122 Ruimte voor winkelmodel voedselbank Overvecht	19-08-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(79/558) 22/T61	Raad 03-02-22	Actuele motie 7. Minimumloon van € 14 voor iedereen die werkt bij de gemeente	Werk en Inkomen	Wethouder Voortman zal bij de gemeente Heerlen informeren wat daar gedaan wordt met het minimumloon voor mensen die worden ingehuurd en aan de hand daarvan bekijken wat ze voor de gemeente Utrecht kan doen en hierover binnen drie maanden de raad informeren.	03-05-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(105/558) 22/LIS12	Raad 24-02-22		Werk en Inkomen	LIS raad 10/3/22 De heer M.C. over klacht over gang van zaken Argonaut Advies B.V. (via Gemeente Utrecht). Ter afdoening in handen stellen van het college. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord.	07-04-22 *(stand van zaken) Contractmanagement WenI heeft, n.a.v. signaal, contact opgenomen met betreffende contractpartij en daarop volgend heeft een arts van Argonaut weer contact opgenomen met betreffende client. Tijdens dit gesprek is zowel excuses aangeboden aan client, als aan de gemeente. Gezien privacy bepalingen (het gaat om hier een indiv. (medische) zaak tussen externe partij en client) is hier verder geen afschrift of nadere info over te geven.*
(114/558) 22/T32	OWE 25-01-22	Perspectief bieden voor Utrechtse ondernemers als gevolg van de coronacrisis	Werk en Inkomen	De wethouder kijkt naar mogelijkheden voor ondersteuning uit de bijzondere bijstand voor de woonlasten van deze specifieke groep ondernemers en de preferente positie van de gemeente als schuldeiser en zal het onderwerp preferente positie landelijk onder de aandacht brengen en komt er bij de raad in de eerste dashboardbrief bij de raad op terug.	31-05-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(150/558) 22/M7	Raad 03-02-22	Actuele moties	Werk en Inkomen	M07 Minimumloon van €14 voor iedereen die werkt bij de gemeente	03-08-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(201/558) 21/T506	OWE 04-11-21	8. Raadsbrief Toezegging maatschappelijke banen, nieuwe instrumenten en ontwikkelingen	Werk en Inkomen	De wethouder komt in Q1 2022 met een overzicht van wat wèl kan ten aanzien van het parttime uit de bijstand komen en over wat de gemeente doet om hiervoor mèer mogelijkheden te bieden. Ze komt daarbij ook terug op het kunnen terugvallen op werk&inkomen als het gaat om het wegvallen van toeslagen, wat een belemmering voor mensen kan zijn.	03-03-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(229/558) 21/T460	Vragenuur 30-09-21	Vragen van mevrouw Raaijmakers (PvdA) en de heer Bosse (PvdA) inzake Bestrijden energiearmoede	Werk en Inkomen	Wethouder Voortman zal in de komende armoedemonitor het thema energiearmoede expliciet aan de orde stellen.	31-12-21 *(stand van zaken) Deze kan worden afgedaan. Energiearmoede is onderwerp in volgende armoedemonitor en met Nibud is afgesproken dat deze ook terugkomt in de minimaeffectrapportage (MER). Beide zijn in Q1 2022*
(230/558) 21/T459	Vragenuur 30-09-21	Vragen van mevrouw Raaijmakers (PvdA) en de heer Bosse (PvdA) inzake Bestrijden energiearmoede	Werk en Inkomen	Wethouder Voortman zal checken of bij de begeleiding van een overstap naar een goedkopere leverancier ook wordt nagegaan of de nieuwe leverancier duurzaam en groen is, en daar bij de raad op terugkomen.	31-12-21 Afgedaan in raadsbrief Energiearmoede op 24 januari (kenmerk 9661467)
(232/558) 21/T457	Raad 27-10-21	Programmabegroting	Werk en Inkomen	In de volgende voortgangsrapportage actie-agenda Utrecht schuldenvrij (maart 2022) informeert de wethouder de raad over ervaringen van de rondkomingsgesprekken en de corona-schuldensanering.	24-03-22 *(stand van zaken) afgedaan in de raadsbrief Derde voortgangsrapportage actieagenda Utrechters Schuldenvrij van 16-2-2022 met kenmerk 9727518*

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(245/558) 21/T430	Raad 23-09-21	Cie M&S Agendapunt 5	Werk en Inkomen	De wethouder komt in Q2 van 2022 met een dashboardbrief met daarin verwerkt de volgende punten: - nagegaan wordt of de selectie van de producten (destijds in 2018) bij het inlichtingenbureau nog juist/actueel is; - de communicatie over de controle van persoonsgegevens wordt nog duidelijker gemaakt naar inwoners; - toetsing aan het Utrechts waardenmodel/Uthiek wordt gewaarborgd.	02-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(271/558) 21/T415	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Werk en Inkomen	M352 Structurele energieregeling	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(405/558) 21/T162	Raad 08-04-21	Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebtagendapunt)	Werk en Inkomen	Wethouder Voortman zal terugkomen op de financiële gevolgen van het voorstel, waaronder het prijskaartje dat mogelijk zal hangen aan de routekaart en het verder invoeren van premediation.	23-07-21 *(stand van zaken) 31 maart 2022; onderzoek naar pre-mediaton loopt nog (vertraging), bevindingen worden bij elkaar gepakt.* *routekaart is ondergebracht bij pilot divosa,; HvA ondersteunt met routeplanner, 2e ronde testen ontwerp bij inwoners en overige gebruikers, opgeleverde resultaat is basis voor de in te richten digitale kaart. Prijskaartje is er nog niet aan te hangen (binnen reguliere middelen of extra's nodig.) zodra HvA oplevert komt dit opnieuw aan de orde.*
(406/558) 21/T161	Raad 08-04-21	Initiatiefvoorstel Krijgen waar je recht op hebt.	Werk en Inkomen	Wethouder Voortman zal in de routekaart meenemen dat in brieven altijd een duidelijke plek wordt genoemd waar mensen terechtkunnen.	23-07-21 *(stand van zaken) 31-03-2022 aangesloten pilot divosa, routekaart wordt ontwikkeld, zodra implementatie aan de orde kan dit punt meegenomen worden. pilot wordt gemonitord door significant.*
(419/558) 21/T129	cie. M&S 01-04-21	Raadsvoorstel Wijziging Verordening U-pas	Werk en Inkomen	De wethouder zegt toe dat de in de dashboardbrief in het 4e kwartaal van 2021 aan de raad terugkoppelt wat de effecten van de invoering van het gezinstegoed zijn.	31-03-22 Toezegging is afgerond middels raadsbrief Dashboard Werk en Inkomen 4e Kwartaal 9 maart. Kenmerk 9736409
(491/558) 20/T363	Raad 18-03-20	Beantwoording SV 2020, nr. 041 over Toekomst van UW	Werk en Inkomen	Het ondernemingsplan UW loopt t/m december 2022. Wij zullen in Q4 -2021 uw raad opnieuw informeren over de voortgang en actuele ontwikkelingen. Het nieuwe ondernemingsplan zal uw raad in Q3-2022 ontvangen.	18-11-22 *(stand van zaken) De 2e Voortgangsrapportage ondernemingsplan UW is begin december 2021 aan de Raad toegezonden. Daarmee is het eerste deel van deze toezegging afgehandeld.* *Toegezegd is eveneens dat het nieuwe Ondernemingsplan UW 2023-2026 in Q3, 2022 aan de Raad zal worden aangeboden. Gelet op de verschillende stappen die daarvoor gezet moeten worden is deze planning te krap. Het nieuwe ondernemingsplan UW 2023 -2026 zal daarom begin Q4, (eind oktober /begin november 2022) met de Raad worden gedeeld.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven OWE dd25 mei 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(507/558) 20/T251	Raad 23-01-20	LIS / Raadsbrief Interventieproject Wijkgerichte aanpak Overvecht	Werk en Inkomen	De wethouder zal na afloop van het interventieproject Wijkgerichte aanpak Overvecht (naar verwachting eind 2e kwartaal 2021 informeren over de behaalde projectresultaten	02-08-21 *(stand van zaken) Door de verlenging van de lockdown, hebben er sinds maart 2020 nog geen huisbezoeken plaatsgevonden en staat het project tot nadere orde on hold.*
(537/558) 20/T36	cie. M&S 13-02-20	Handhaving Werk en Inkomen	Werk en Inkomen	De wethouder zegt toe dat zij na afloop van het project een onafhankelijk onderzoek uit laat voeren waarin ook een maatschappelijke kosten (en baten) analyse uitgevoerd wordt en naar de schaalbaarheid en toepasbaarheid in andere wijken gekeken wordt en stuurt deze voor de zomer 2021 aan de raad toe.	26-07-21 *(stand van zaken) In verband met de lockdown -waardoor het LSI project on hold staat, staat ook de planning/organisatie van het onafhankelijke onderzoek hiermee on hold.*
(545/558) 19/T432	cie. M&S 30-10-19	PB 2020 - BbZ	Werk en Inkomen	Het onderzoek over de BBZ komt in het 2e kwartaal van 2020 naar de raad.	30-06-21 *(stand van zaken) Dit onderzoek is on hold gezet omdat midden tijdens het veldwerk (interviews) de coronacrisis uitbrak. Gedurende de crisis hebben ondernemers wel iets anders aan hun hoofd dan na te denken over de reguliere dienstverlening van de gemeente en is het bovendien lastig om hun mening over reguliere dienstverlening te scheiden van hun mening over crisisdienstverlening en coronamaatregelen van de gemeente. Voorstel is om pas medio 2021 weer met de onderzoekers in gesprek te gaan over het opnieuw leven inblazen van dit onderzoek. Update 16-3-'22: status is nog steeds on hold. Coronamaatregelen zijn pas net afgelopen en Bbz was het afgelopen jaar een versoepelde Bbz. Een onderzoek over dienstverlening of effectiviteit van Bbz van de afgelopen jaren lijkt door de coronacrisis op dit moment weinig zinvol.*

Commissie Onderwijs, Werk en Economie

Dossiernummer	2692
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	2 juni 2022
Agendapunt	6.1
Titel	Raadsbrief Meerjarenbeleidsplan en financiële opgave Bibliotheek Utrecht
ID	2871
Behandelend ambtenaar	C.Bont-Tiebosch
Telefoon	1430
E-mail	c.bonttieboshc@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Onderwijs
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Onderwijs, Werk en Economie	2 juni 2022

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	C. Bont-Tiebosch	**Datum**	18 maart 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9865018
E-mail	c.bonttiebosch@utrecht.nl	**Onderwerp**	Meerjarenbeleidsplan en financiële opgave Bibliotheek Utrecht
Bijlage(n)	Brief bibliotheek Utrecht, kenmerk 22-02-055	**Beleidsveld**	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Recent zijn wij door de directeur-bestuurder van de Bibliotheek Utrecht geïnformeerd over de financiële situatie van de bibliotheek (zie bijlage) en de stappen die zij zetten naar een gezonde en toekomstbestendige organisatie en begroting. Om die reden brengen wij uw raad in deze brief op de hoogte van de stand van zaken van het financiële beeld, de stappen die zij zetten om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting en de keuzes die daarbij voorliggen.

Huidige financiële situatie
In december 2021 heeft de Bibliotheek Utrecht de gemeente mondeling ambtelijk op de hoogte gebracht van een verwacht financieel tekort dat de Bibliotheek Utrecht op zich af ziet komen. Medio februari is een eerste globale uitsplitsing gegeven van de verschillende posten die een financieel tekort veroorzaken. De belangrijkste posten die de Bibliotheek Utrecht aanmerkt waarop tekorten ontstaan zijn noodzakelijke investeringen in ICT en innovatie, incidentele investeringen die nodig zijn voor een organisatieontwikkeling en hogere onderhouds- en energiekosten waar de bibliotheek voor verantwoordelijk is.

De Bibliotheek heeft ons laten weten in 2022 de financiële tekorten op te vangen door bijvoorbeeld terughoudendheid in beschikbaar stellen van vacatures, minder inkoop nieuwe collectie, marketing en cultureel programma en daarnaast door een bijdrage uit het eigen vermogen.

Vervolgstappen: samen bouwen aan meerjarenbeleidsplan
Naast financiële tekorten op de korte termijn voorziet de Bibliotheek Utrecht structurele financiële tekorten bij ongewijzigd beleid. Voor een toekomst waarin de maatschappelijke opgaven centraal staan met een gezonde structurele begroting, werkt de Bibliotheek Utrecht versneld aan een meerjarenbeleidsplan en -begroting 2023-2027. Bij het uitwerken van een meerjarenbeleidsplan en bijhorende begroting wordt de gemeente Utrecht actief betrokken. We verkennen verschillende scenario’s voor een toekomstige invulling van de taken die de bibliotheek in onze stad vervult. Bij

deze scenario's brengen we vanuit verschillende financiële kaders (gelijkblijvend budget en verruiming van budget) een uitwerking van het dienstverleningsniveau in kaart.

Eind april zullen wij u op de hoogte brengen over het proces dat de Bibliotheek Utrecht voorstaat om te komen tot een meerjarenbeleidsplan en -begroting en de wijze waarop we uw raad in dit proces betrekken. Medio dit jaar ontvangt u een meerjarenbegroting met een onderbouwing van de financiën op basis van toekomstscenario's van de Bibliotheek Utrecht.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

de Bibliotheek Utrecht

Gemeente Utrecht
T.a.v. wethouder Anke Klein
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Datum: 14maart 2022
Betreft: Financieel-strategische knelpunten
Kenmerk: 22.02.055

Geachte wethouder Klein,

De afgelopen maanden hebben we een aantal financieel-strategische knelpunten geconstateerd bij de Bibliotheek Utrecht. De aard en oorzaak hiervan hebben we reeds mondeling aan u toegelicht. Bij deze stellen wij u daarvan ook schriftelijk op de hoogte.

Dit jaar, 2022, kunnen we het verwachte tekort opvangen met bezuinigingen die een beperkte invloed hebben op onze dienstverlening aan de stad. Dit mede dankzij een bijdrage uit ons eigen vermogen. In de hierop volgende jaren zal naar verwachting het structurele financiële tekort bij ongewijzigd beleid echter oplopen tot jaarlijks 1,5 miljoen in 2026. Daarnaast zijn er incidentele investeringen noodzakelijk om te voorzien in de veranderende maatschappelijke opgave en het aanpassen van de organisatie daarop.

De komende maanden zijn we, om de meerjarenbegroting vanaf 2023 sluitend te krijgen, genoodzaakt na te denken over aanpassingen in de toekomstige invulling van de dienstverlening van de Bibliotheek Utrecht. In een nieuw Meerjarenbeleidsplan 2023-2026 zullen we hiervoor verschillende scenario's presenteren. Omdat het gaat om vergaande keuzes met financiële consequenties, denk daarbij o.a. aan anders omgaan met locaties en bereikbaarheid in de wijken, maken wij graag afspraken met u over het samen optrekken bij het uitwerken van deze scenario's. Uiteraard maken we hierbij ook duidelijk welke bijdragen de bibliotheek kan leveren aan stedelijk urgente opgaven als geletterdheid, digitaal meedoen, een leven lang leren en gelijke kansen.

Financieel-strategisch tekort

Het financiële tekort meldden we uw ambtenaren medio december 2021. Sindsdien zijn we op constructieve wijze en in meer detail hierover in gesprek. In deze brief licht ik beknopt de oorsprong hiervan toe, evenals mogelijke oplossingsrichtingen.

De financiële knelpunten hebben verschillende oorzaken:

1. Ambitieuze financiële afspraken uit 2013

In 2013 hebben de gemeente en de bibliotheek bij de verzelfstandiging afspraken gemaakt over een zogenaamde subsidiesuppletie. Dit was in de beginjaren een extra bijdrage voor onder andere kosten voortvloeiend uit de verzelfstandiging en een bijdrage aan het noodzakelijke eigen vermogen en liquiditeit. De veronderstelling was dat in latere jaren, door in de tussentijd behaalde bezuinigingen en taakstellingen, de subsidie gekort kon worden. Bij het maken van deze afspraak hebben de gemeente en de bibliotheek gezamenlijk een aantal

bedrijfseconomische risico's benoemd in het bedrijfsplan. Deze risico's hebben zich helaas gemanifesteerd. In de afgelopen jaren was de korting op de subsidie van bescheiden omvang, maar deze loopt op en bedraagt in 2026 ca. € 400.000.

2. Prijsstijgingen zijn hoger dan de indexering van de subsidie
De prijsstijgingen raken vooral de huisvestingskosten: hogere onderhoudskosten en energiekosten. De bibliotheek telt dertien vestigingen. Twee panden zijn eigendom, de andere worden gehuurd, waarvan negen van de gemeente. Als eigenaar of als huurder dragen we bij aan onderhoud. Daarvoor is in 2016 een Meerjarenonderhoudsplan gemaakt. In december 2021 werd dit plan geactualiseerd. Daarin zijn nu ook twee grote nieuwe vestigingen, Leidsche Rijn en Neude opgenomen. In het nieuwe Meerjarenonderhoudsplan blijkt dat er jaarlijks meer moet worden gereserveerd voor onderhoud dan waar tot nu toe rekening mee werd gehouden. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door grote prijsstijgingen.

3. Noodzakelijke investeringen in ICT en innovatie
Uit een recente ICT-scan blijkt dat er meer moet worden geïnvesteerd in ICT dan begroot, onder andere om de veiligheid te borgen en de dienstverlening op peil te houden.

4. Incidentele investering in organisatieontwikkeling is noodzakelijk
Voor een flexibele en toekomstbestendige organisatie is een organisatieontwikkeling (nieuwe structuur en bijscholing) noodzakelijk. Hiervoor is een incidentele investering nodig.

We werken op dit moment aan een stevige onderbouwing en mogelijke oplossingsrichtingen van de financiële knelpunten. Dit krijgt vorm in het nieuwe Meerjarenbeleidsplan- en begroting 2023-2026.

<u>Oplossingsrichtingen</u>
De oplossingsrichtingen zijn zowel beleidsmatig als financieel van aard, waarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen de korte en de (middel)lange termijn.

Meegroeien met de stad
Zoals aangegeven, gaan we de komende maanden graag met u in gesprek over hoe de bibliotheek met haar diensten en aanwezigheid in de wijken kan meegroeien met de stad en haar behoeften. Wat is bijvoorbeeld de ambitie van de gemeente met het recent breed geïnitieerde Leesoffensief Utrecht en met digitale inclusie en hoe kunnen we daarin beter samen optrekken? Sluit het huidige vestigingennetwerk in de wijken nog aan bij de behoefte van vandaag en de groei van de stad (hierover rond onderzoeksbureau AEF binnenkort een onderzoeksrapport af)? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de maatschappelijke meerwaarde van het vastgoed wordt vergroot – hoe kunnen we bijvoorbeeld de vele maatschappelijke, educatieve en culturele partners die gebruik maken van ons netwerk beter faciliteren? In het nieuwe Meerjarenbeleidsplan, dat 1 juli 2022 gereed is, wordt duidelijk hoe we deze inhoudelijke ambities in lijn brengen met de inzet van de financiële middelen.

Financiële mogelijkheden en maatregelen
Daarnaast zijn we, in samenspraak met u, bezig om financiële mogelijkheden en maatregelen in kaart te brengen. Bij het opstellen van de scenario's in het nieuwe Meerjarenplan denken we na over een sluitende meerjarenbegroting waarin bezuinigingen, vergroten van inkomsten en het herijken van de huidige (subsidie) afspraken worden betrokken.
Bijzondere aandacht vragen we daarbij voor de koppeling van de subsidie aan de te verwachte groei van de stad met bijna 100.000 inwoners extra in 2040. Indien de subsidie

van de bibliotheek niet meegroeit met de stad, zal de investering per inwoner aanzienlijk dalen. Het is goed om daarbij te realiseren dat financiering uit bibliotheeklidmaatschappen niet gelijk oploopt met het aantal gebruikers: het aantal leden staat onder druk, maar het aantal gebruikers stijgt. Uit landelijk onderzoek blijkt dat inmiddels driekwart van de volwassen bezoekers die wel gebruik maakt van de ruimte en diensten van de bibliotheek, geen lid is.

Tot slot

Tijdens de coronapandemie is de bibliotheek een essentiële voorziening in de stad gebleken. Bibliotheken dragen met hun collectie en programma niet alleen bij aan de verbeelding en geletterdheid van mensen, maar zorgen er met hun maatschappelijk-educatieve programma en partners ook voor dat mensen digitaal kunnen blijven meedoen, een leven lang kunnen leren en democratische vaardigheden ontwikkelen. Daarnaast zijn bibliotheken belangrijke ontmoetingsplekken in de wijken.

Wij hopen dat we vanaf 2023 niet gedwongen zijn onze aanwezigheid in en diensten aan de stad te verminderen, en dat het Meerjarenplan 2023-2026, dat we de komende maanden met u uitwerken, u alternatieven biedt die leiden tot een gezond financieel beleid én een optimale ondersteuning van de ontwikkeling van Utrechters door de bibliotheek.

Met vriendelijke groet,

Deirdre Carasso
Directeur-bestuurder

Bijlage: tabel met toelichting

Commissie Onderwijs, Werk en Economie

Dossiernummer	2730
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	2 juni 2022
Agendapunt	6.2
Titel	Raadsbrief Stappen en planning meerjarenbeleidsplan en -begroting Bibliotheek Utrecht.
ID	2912
Behandelend ambtenaar	C. Bont-Tiebosch
Telefoon	14030
E-mail	c.bonttiebosch@utrecht.nl
Datum collegebesluit	20 april 2022
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Onderwijs
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Onderwijs
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Onderwijs, Werk en Economie	2 juni 2022

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	C. Bont-Tiebosch	**Datum**	20 april 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9927320
E-mail	c.bonttiebosch@utrecht.nl	**Onderwerp**	Stappen en planning meerjarenbeleidsplan en -begroting Bibliotheek Utrecht
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

In de raadsbrief van 18 maart jl. bent u geïnformeerd over de financiële situatie van de Bibliotheek Utrecht. Met deze brief informeren wij uw raad over de vervolgstappen die de Bibliotheek zet om te komen tot een gezonde en toekomstbestendige organisatie en sluitende meerjarenbegroting. Daarbij onderscheiden wij twee sporen. Het eerste spoor is het verkrijgen van een goed beeld van de financiële situatie dit jaar en de komende jaren. Het tweede spoor is het inhoudelijke spoor, waarbij de bibliotheek werkt aan een visie op de toekomstige invulling van deze belangrijke maatschappelijke functie in onze stad. Deze twee sporen samen moeten leiden tot uitgewerkte keuzes over de toekomstige bibliotheek die ook met uw raad besproken zullen worden.

Spoor 1 – Financieel beeld
Volgens het reguliere subsidieproces ontvangt de gemeente in het tweede kwartaal de jaarrekening 2021. Daarnaast geeft de bibliotheek een onderbouwing bij de herijkte begroting 2022 met daarin een duiding van de financiële knelpunten. Op basis van deze cijfers krijgen we beter inzicht in de gestegen kosten op onder andere huisvesting (incl. onderhouds- en energiekosten), organisatie en ICT. Deskundigen van de gemeente Utrecht worden betrokken om de onderbouwing te toetsen en de herijkte prognoses en de financiële situatie voor korte en langer termijn te beoordelen.

Spoor 2 – Meerjarenbeleidsplan en -begroting
Op basis van de begroting van de komende jaren, stelt de bibliotheek scenario's op. Scenario's die rekening houden met meer of minder bezuiniging op vestigingen en programma, met als kader de wettelijke taken van de bibliotheek en ontwikkelscenario's voor huisvesting en aanvullende taken voor de bibliotheek in aansluiting op gemeentelijk beleid. Bij het opstellen van deze scenario's zal door de bibliotheek het gesprek worden georganiseerd, om de politiek en partners in de stad mee te nemen en het gesprek aan te gaan over de maatschappelijke positie, spreiding en ambities van de moderne bibliotheek in een groeiende stad. De uitkomsten van deze gesprekken worden meegenomen in het meerjarenbeleidsplan van de bibliotheek. Deze beleidstafels worden georganiseerd in de maanden mei en juni.

De bibliotheek zal aan de hand van de gesprekken en inhoudelijke uitwisseling in juni 2022 de conceptversie van het meerjarenbeleidsplan en -begroting bespreken binnen de eigen gelederen en met de gemeente Utrecht. De bibliotheek streeft deze per 1 juli 2022 vast te stellen. Zodra het meerjarenbeleidsplan en -begroting definitief is vastgesteld, zal deze gedeeld worden met uw raad.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

de Bibliotheek Utrecht

Gemeente Utrecht
T.a.v. de heren R. van Gurp en S. van Weyenberg
cc. de politieke partijen in de gemeenteraad

per e-mail verzonden

Datum: 19 april 2022
Betreft: Bibliotheek Utrecht
Kenmerk: 22.04.104

Geachte heer van Gurp en heer van Weyenberg,

Graag vraagt de Bibliotheek Utrecht, in het licht van de besprekingen ter vorming van een nieuwe college van B&W voor de stad Utrecht, uw aandacht voor het volgende.

Openbare bibliotheken in heel Nederland hebben steeds meer een bredere maatschappelijke-educatieve functie. Zoals beschreven in de Bibliotheekwet en het Bibliotheekconvenant 2020-2023 vervult de moderne bibliotheek naast de functie van boekenuitleen meerdere rollen: het stimuleren van lezen, participatie in de informatiesamenleving mogelijk maken en een leven lang leren bevorderen. Bibliotheken vervullen daarmee meer dan vroeger een rol als een plek voor ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling in de wijken. Daarbij wordt nauw samengewerkt met vele partners en Utrechters. Ook de Bibliotheek Utrecht kiest nadrukkelijk voor deze koers.

Daarbij staat de Bibliotheek Utrecht voor de opgave het vestigingennetwerk te herijken. Er wordt een groei van 100.000 inwoners tot 2040 verwacht, hetgeen vraagt om een heroriëntatie van de wijkbibliotheken over de stad. De bredere taak en meer partners die van ons netwerk gebruik willen maken behoeven nieuwe en andere faciliteiten. Dat is een kwetsbare operatie. Het netwerk van dertien bibliotheken in de stad vormt een sterke sociale infrastructuur, waar niet alleen Utrechters, maar ook vele educatieve, maatschappelijke en culturele partners in de stad intensief gebruik van maken. Doorontwikkeling hiervan moet in samenwerking.

Financieel tekort

We worden daarnaast, bij ongewijzigd beleid, geconfronteerd met een structureel tekort op de begroting 2023 van ca. € 1,3 miljoen euro. Dit loopt in de jaren daarna op tot ca. € 1,5 miljoen. Dit tekort is ontstaan door een combinatie van historische en actuele oorzaken. Op hoofdlijnen zijn dat:

- een korting op de subsidie ten gevolge van ambitieuze afspraken uit 2013 over een subsidiesuppletie.
- prijsstijgingen die de indexatie ver te boven gaan, waaronder hogere kosten voor onderhoud van dertien Bibliotheken van de Wijken en energie.
- noodzakelijke investeringen in ICT (o.a. security) en innovatie om toekomstbestendig te zijn.

Dit is verder toegelicht in de brief van wethouder Klein aan de gemeenteraad van 18 maart jl. Naast het tekort is een incidentele investering nodig voor de organisatieontwikkeling van naar schatting € 750.000.

Bezuinigen of doorontwikkelen?
Wij zien twee heel verschillende oplossingsrichtingen voor dit probleem: bezuinigen of ontwikkelen. Wij hebben het adviesbureau AEF gevraagd beide scenario's uit te werken. Het resultaat daarvan stuur ik u bijgaand. Het betreft een uitwerking op hoofdlijnen. Het rapport maakt de consequenties van beide scenario's duidelijk.

Bezuinigingsscenario: 3 tot 5 Bibliotheken van de Wijken sluiten en reorganiseren
Omdat een groot deel van onze kosten zijn gerelateerd aan huisvesting kan ik nu reeds aangeven dat in dit scenario op korte termijn onvermijdelijk meerdere Bibliotheken van de Wijken de deuren zullen moeten sluiten. In het rapport van AEF vindt u een analyse van de huidige vestigingen. Op basis van die analyse zijn dat 3 tot 5 vestigingen. Dat betekent dat veel Utrechters de bibliotheek niet meer nabij hebben. Met name inwoners uit meer kwetsbare wijken maken alleen gebruik van voorzieningen als ze in de buurt zijn. Ook maatschappelijke en educatieve partners kunnen veel minder gebruik maken van de bibliotheek als vertrouwde plek voor activiteiten. De Bibliotheek zal daarnaast ook moeten bezuinigen op personele kosten. Dat betekent dat we onze wettelijke taken, zoals bijdragen aan (digitale) geletterdheid en een leven lang leren, in mindere mate kunnen uitoefenen. Dit scenario leidt onvermijdelijk tot frictiekosten, geld dat de Bibliotheek nu niet heeft.

Ontwikkelscenario: maak de sociale infrastructuur van Bibliotheken van de Wijken toekomstbestendig
Dit scenario gaat uit van een vast subsidiebedrag per inwoner om vervolgens de Bibliotheek te laten meegroeien met de groei van stad. Een toename van het aantal inwoners leidt tot een toename van de subsidie aan de Bibliotheek.
Dit uitgangspunt biedt voldoende financiële armslag om enerzijds als bibliotheek invulling te geven aan onze steeds breder wordende maatschappelijk-educatieve taak en anderzijds ons vestigingennetwerk te vernieuwen in benodigde faciliteiten en beter te spreiden over de stad. In de eerste jaren kost dit scenario extra subsidiegeld voor incidentele investeringen in huisvesting en technologie, frictiekosten en een transitiebudget voor 4 jaar om toe te werken naar een neutraal en positief exploitatieresultaat.

Onze vraag aan u
Wij vragen u te overwegen om het volgende op te nemen in het coalitieakkoord:

1. Tijd en bijbehorend budget voor 2023
Wij vragen aan de gemeente, aan de gemeenteraad, aan de partijen die nu aan het onderhandelen zijn nu in eerste instantie tijd. Wij realiseren ons goed dat zo maar instappen op een ontwikkelscenario van de huisvesting (op hoofdlijnen) te snel gaat. Tegelijk denken we dat dit scenario veel aanknopingspunten biedt om samen urgente maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Denk aan het ontwikkelen van democratische burgerschapsvaardigheden, bewustwording rondom de digitale stad of schaduwonderwijs/huiswerkbegeleiding. En ook om de Bibliotheek als publiek platform nog beter te wortelen in Utrechtse wijken. We willen daarom dit scenario samen met de gemeente en met onze maatschappelijke partners verder uitwerken. Daar hebben we tijd voor nodig.

Om die reden vragen wij om in het coalitieakkoord op te nemen om incidenteel het geschatte tekort voor 2023 van € 1,3 miljoen aan te vullen. Indien dat niet mogelijk is, dan zal ik als directeur-bestuurder helaas per 1 september het scenario bezuinigen in gang moeten zetten. We zullen dan de sluiting van meerdere vestigingen voorbereiden en een reorganisatie starten.

2. Het ontwikkelscenario mogelijk te maken: laat de bibliotheek meegroeien met de stad en koppel de subsidie daaraan

De bibliotheek heeft een steeds bredere maatschappelijk-educatieve taak. Daaraan willen we samen met de gemeente en maatschappelijke partners vorm geven. De stad zal gaan groeien en van de bibliotheek mag verwacht worden dat ze mee groeit. Daarom vragen wij u om de basis van de subsidie op basis van het inwoneraantal te berekenen, in plaats van uit te gaan van de huidige vaste bekostiging. Dit uitgangspunt maakt het mogelijk voor de bibliotheek om zich verder te ontwikkelen. Wij denken dat de stad daar profijt van heeft.

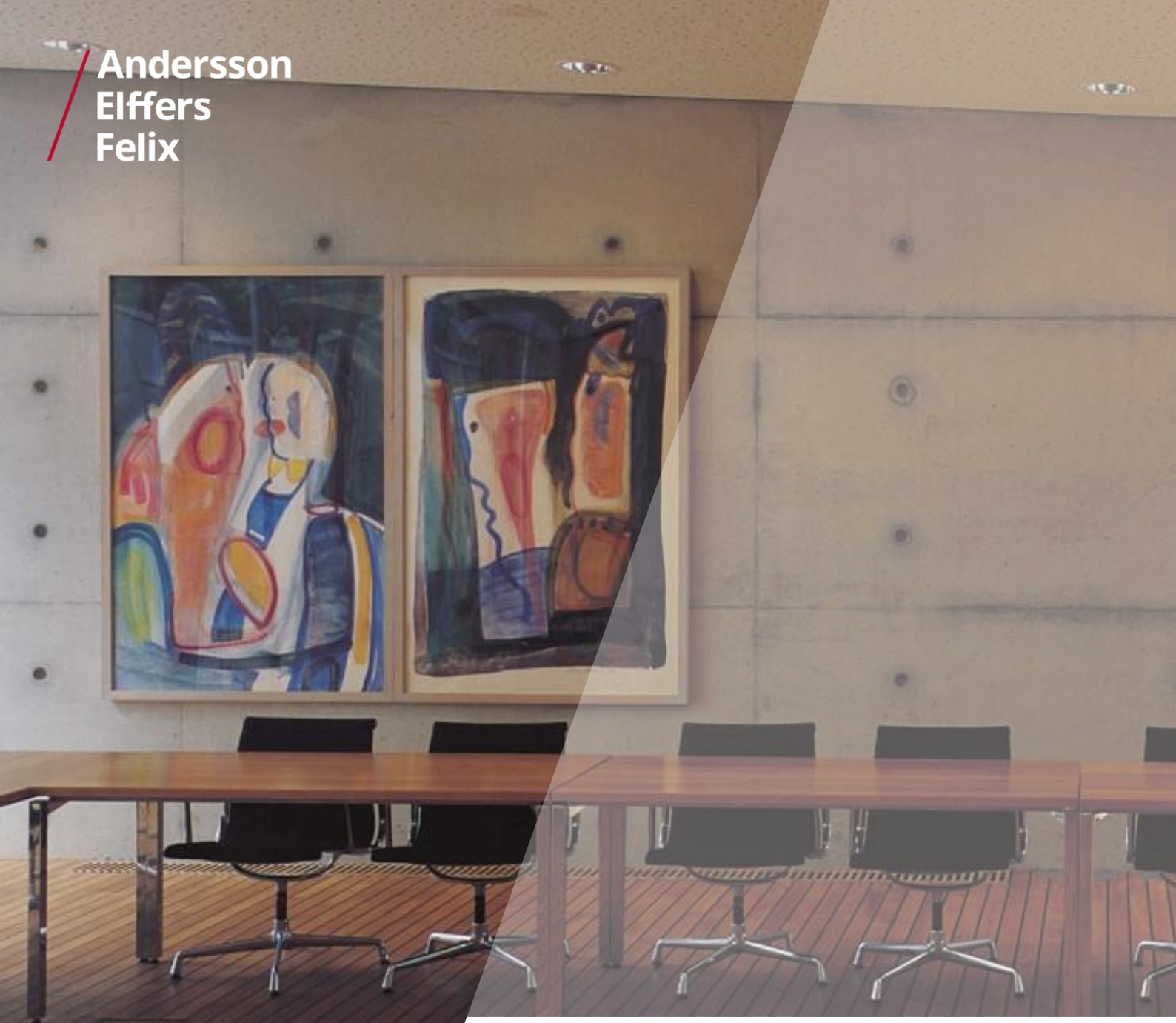
Uiteraard ben ik bereid te allen tijde deze brief en het rapport van AEF toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Deirdre Carasso
Directeur-bestuurder Bibliotheek Utrecht

Andersson
Elffers
Felix

Herijking huisvesting Bibliotheek Utrecht

Bezuinigen of ontwikkelen?

/Andersson Elffers Felix

Datum

19 april 2022

Opdrachtgever

Bibliotheek Utrecht

Team AEF

Peter van Zoest
Bene Colenbrander
Maarten van Poelgeest

Referentie

UB11/aef - herijking huisvesting bibliotheek utrecht

bezoekadres Maliebaan 16 3581 CN Utrecht telefoon +31 30 236 30 30
postadres Postbus 85198 3508 AD Utrecht website www.aef.nl

Managementsamenvatting

Openbare bibliotheken in heel Nederland hebben steeds meer een **bredere maatschappelijke functie**. Zoals beschreven in de Bibliotheekwet en het Bibliotheekconvenant 2020-2023 vervult de moderne bibliotheek naast de functie van boekenuitleen meerdere rollen: het stimuleren van lezen, een leven lang leren en participatie in de informatiesamenleving mogelijk maken. Bibliotheken vervullen daarmee meer dan vroeger een rol als lokale ontmoetingsplek en locatie voor cursussen en ondersteuning. De Bibliotheek Utrecht kiest ook voor deze koers. Daarnaast staat de Bibliotheek Utrecht voor de opgave **het vestigingennetwerk te herijken** om mee te kunnen groeien met de stad (een groei van 100.000 inwoners tot 2040) en vestigingen beter te spreiden over de stad.

Een financieel tekort dwingt tot het maken van keuzes

De Bibliotheek wordt geconfronteerd met een fors financieel tekort voor 2023 van € 1,3 miljoen, oplopend tot € 1,5 miljoen in de jaren daarna. Dit tekort wordt onder meer veroorzaakt door sterke prijsstijgingen voor onderhoud en energie. Met dit tekort is het niet mogelijk om de maatschappelijke functie te verbreden en het vestigingennetwerk te herijken. Wanneer de bestaande subsidieafspraak niet herzien wordt, kan dit tekort niet worden weggewerkt zonder vestigingen te sluiten.

Twee scenario's maken keuzes op hoofdlijnen inzichtelijk

In dit onderzoek zijn twee scenario's doorgerekend.

- In het **bezuinigingsscenario** wordt het tekort voor twee derde gevonden door het sluiten van vestigingen. De impact hiervan is groot: sluiting van naar schatting drie tot vijf vestigingen en nauwelijks ruimte voor nieuwe programma's.
- In het **ontwikkelscenario** wordt maximaal ruimte gemaakt voor de doorontwikkeling van de Bibliotheek Utrecht door uit te gaan van een vast bedrag aan subsidie per inwoner. Hierdoor kan de bibliotheek samen met gemeente en maatschappelijke partners invulling geven aan haar brede maatschappelijke rol. Tegelijkertijd kan de bibliotheek het vestigingennetwerk vernieuwen door de vestigingen beter over de stad te verdelen, ook met het oog op de groei tot 2040. Naast nieuwe subsidieafspraken zijn bij aanvang incidentele subsidies nodig.

Ontwikkelscenario vraagt om meer inhoudelijke uitwerking

In dit onderzoek is het ontwikkelscenario op hoofdlijnen doorgerekend. Hierbij zijn een aantal aannames gedaan ten aanzien van het vestigingennetwerk. Het scenario vraagt om een meer inhoudelijke uitwerking. Het zou goed zijn wanneer gemeente en maatschappelijke partners daar de komende tijd de dialoog over aan gaan.

Duidelijkheid over financiële randvoorwaarden is snel geboden, maar kan niet los gezien worden van de inhoud

De bereidheid van de gemeente om de subsidieafspraken te herzien, is alles bepalend voor de ruimte die geboden wordt om met elkaar na te denken over invulling van een ontwikkelscenario. Hier is sprake van een kip-ei probleem. Zonder een scherper zicht op de meerwaarde van een ontwikkelscenario bestaat de kans dat de wil om de subsidieafspraken te herijken niet groot is. Echter, zonder het perspectief dat ruimte geboden wordt door de subsidieafspraken (deels) te herzien, zal er weinig animo zijn om met elkaar een proces te starten om een ontwikkelscenario inhoudelijk verder uit te werken.

/ Inhoud

/ Managementsamenvatting 3

/ 1 Introductie 5
1.1 Landelijke context 5
1.2 Ontwikkelingen in Utrecht 6
1.3 Vraag 6
1.4 Aanpak 7
1.5 Leeswijzer 8

/ 2 Context 9
2.1 Elke wijk een eigen karakter en samenstelling 9
2.2 De stad groeit 9
2.3 Vestigingen 11
2.4 Financiën 15
2.5 Stand van zaken 15

/ 3 Twee scenario's 18
3.1 Knoppen 18
3.2 Uitgangspunten van de twee scenario's 20

/ 4 Bezuinigingsscenario 23
4.1 Sluiting van vestigingen 23
4.2 Beperking maatschappelijk aanbod 24
4.3 Gedwongen ontslagen in de interne organisatie 25
4.4 Conclusies 25

/ 5 Ontwikkelscenario 26
5.1 Uitgangspunten ontwikkelscenario 26
5.2 Doorrekening ontwikkelscenario 28

/ 6 Reflectie en vervolg 31

/ A Bijlagen 32
A.1 Demografische gegevens 32
A.2 Kerngegevens vestigingen 32
A.3 Vestigingennetwerk ontwikkelscenario 33
A.4 Ontwikkeling subsidie ontwikkelscenario 34
A.5 Ontwikkelscenario per variant per jaar t/m 2030 35

/ 1 Introductie

1.1 Landelijke context

Bibliotheken zetten steeds meer in op educatie: lezen, digitale inclusie en een leven lang leren
Vergeleken met de jaren '90 zijn leden-uitleenaantallen van openbare bibliotheken in heel Nederland flink gedaald. Om deze trend te keren hebben bibliotheken en overheden de laatste jaren via een landelijke samenwerking een bredere invulling van de bibliotheek voor de 21e eeuw ontwikkeld en geïmplementeerd. De in 2015 ingegane Bibliotheekwet geeft daar de nodige ruimte voor. In de Wet staat namelijk dat bibliotheken plekken zijn voor kennis en informatie, ontwikkeling en educatie, lezen en literatuur, ontmoeting en debat en kunst en cultuur. Dezelfde brede opvatting van bibliotheekfuncties is ook terug te zien in het Bibliotheekconvenant 2020-2023, het centrale beleidsdocument waarin drie landelijke opgaven geformuleerd zijn:

- Geletterde samenleving
- Participatie- en informatiesamenleving (digitale inclusie)
- Leven lang ontwikkelen.[1]

Bibliotheken ontwikkelen eigen programmering om aan deze opgaven te werken
In heel het land werken openbare bibliotheken aan deze uitdagingen. Een belangrijke manier om dat te doen is via het organiseren van programma's of door het bieden van ondersteuning. Zo heeft de Bibliotheek Utrecht Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's). Programmering is vaak specifieker gericht. Er zijn bijvoorbeeld veel landelijke initiatieven die lezen onder kinderen bevorderen. De Kinderboekenweek en de Nederlandse Kinderjury zijn hier voorbeelden van. Ook voor de andere opgaven bestaan landelijke initiatieven. Op het gebied van digitalisering en basisvaardigheden geven bibliotheken cursussen als *Digisterker* en *Tel je geld*.

Daarmee proberen openbare bibliotheken nadrukkelijker een buurtfunctie te vervullen
Deze programmering moet aangeboden worden op een plek waar buurtbewoners zich thuis en veilig voelen. Daarom moet een bibliotheekvestiging een openbare, inclusieve en veilige omgeving bieden waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, hun horizon kunnen verbreden en nieuwe ideeën kunnen ontdekken. Dit model wordt *community library* genoemd, ofwel 'bibliotheek van de wijk'. Dit type bibliotheek wordt mede vormgegeven door de gemeenschap, en naast de uitleenfunctie neemt de vestiging een rol op zich op het gebied van ontmoeting en ontwikkeling.

In openbare bibliotheken kan men dus steeds meer dan alleen boeken lenen
Bibliotheken in Nederland nemen kortom een grotere publieke functie op zich door te werken aan maatschappelijke opgaven. Vooral in de grote steden positioneren bibliotheken zich uitdrukkelijker als maatschappelijke partij waar burgers informatie inwinnen, leren en elkaar ontmoeten. Daarmee spelen ze in op grootstedelijke problematiek als armoede, segregatie en kansenongelijkheid.

Financiën en ruimte beperken mogelijkheden tot programmering voor de wettelijke opgaven
Te midden van deze ontwikkelingen kampen Bibliotheken in heel het land met teruglopende budgetten en beschikbare vierkante meters om diensten aan de burger aan te bieden. Dit dwingt tot het maken van keuzes over het type programmering en de inrichting van vestigingen.

[1] Het Bibliotheekconvenant is sinds 30 september 2020 van kracht en werd gesloten door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Koninklijke Bibliotheek (KB), de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) en de Stichting Samenwerkende POI's Nederland (SPN).

1.2 Ontwikkelingen in Utrecht

Ook in Utrecht bieden ontwikkelingen kans de maatschappelijke waarde te vergroten
In de gemeente Utrecht spelen meerdere ontwikkelingen waar de bibliotheek op in wil en kan spelen. Naast de IDO's kan de bibliotheek, net als bibliotheken elders in het land, meer maatschappelijke waarde creëren door een rol op zich te nemen op het gebied van een Leven Lang Leren, het tegengaan van laaggeletterdheid en leesbevordering. Daarbij speelt de positionering, inrichting en rol van de vestigingen in de stad een belangrijke rol.

De Bibliotheek Utrecht richt zich vooral op laaggeletterdheid en het stimuleren van lezen
Taal is een belangrijk element in de ontwikkeling van mensen. Voor de jeugd is het van belang om het plezier in lezen te krijgen en dit vast te houden tot latere leeftijd om je te blijven ontwikkelen. Voor volwassenen en ouderen geldt dat zij hierin soms een achterstand hebben, laaggeletterd zijn, en daardoor minder makkelijk meedoen in de samenleving. De Bibliotheek Utrecht speelt op deze problemen in, door onder meer het initiatief *De Bibliotheek op School*, door *Lees en Schrijf!-kasten* met makkelijke boeken te onderhouden en door informatiepunten te bemensen. Het is de ambitie van de Bibliotheek dit type programmering uit te breiden en per vestiging te richten op de behoeften van de wijk. Parallel hieraan richt de Bibliotheek Utrecht zich daarnaast de komende jaren intensief op het ontwikkelen van digitale vaardigheden van alle Utrechters.

Tegelijkertijd speelt een verwachte groei van de stad met 100.000 inwoners tot aan 2040
Deze ontwikkeling staat niet op zichzelf. Zo groeit de stad hard en de Bibliotheek wil meegroeien, zowel fysiek als met de ondersteuning bij de maatschappelijke uitdagingen. Dit kan een nieuwe benadering vragen van de dekkingsgraad in de stad: mogelijk zijn er extra vestigingen nodig of kan de bibliotheek met een beperkt aantal grote vestigingen meer inwoners bedienen.

Financiële ontwikkelingen beperken de herijking van de huisvestingsstrategie
De speelruimte van de Bibliotheek Utrecht wordt daarbij ernstig beperkt door financiële tekorten die recent aan het licht zijn gekomen, oplopend tot € 1,5 miljoen in 2026. Dit maakt dat de herijking van de huisvesting vraagt om een positief effect op de kwaliteit van dienstverlening, maar op termijn ook kostenbesparend zal moeten werken.

De Bibliotheek Utrecht zal opnieuw moeten nadenken over de invulling van de huisvesting
Dit vraagt om nieuw beleid rondom de vestigingen. Een groot deel van de ontwikkelingen en opgaven hebben namelijk ook effect op de inrichting en positionering van de 13 locaties. Dit vraagt een herijking van het vestigingennetwerk, zowel qua locatie in de stad als de invulling van deze vestigingen in de verschillende wijken.

1.3 Vraag

De financiële uitdaging dwingt de bibliotheek het huisvestingsplan snel te herzien
Een groot deel van de kosten van Bibliotheek Utrecht zijn gerelateerd aan huisvesting. In afwezigheid van extra subsidie is het om deze reden niet mogelijk het significante tekort op de begroting te dichten zonder kritisch te kijken naar het vestigingennetwerk.

AEF is gevraagd verschillende opties in beeld te brengen en uit te diepen
Om koers te bepalen tussen het terugdringen van financiële tekorten en verbreding van de maatschappelijke taak en een visie op de herijking van de huisvesting heeft de Bibliotheek Utrecht adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) ingeschakeld.

Uitwerking van de effecten leiden tot twee scenario's
De Bibliotheek Utrecht vroeg om het ontwikkelen van huisvestingsscenario's met verschillende 'knoppen' om de (financiële) gevolgen van strategische keuzes te vertalen. Dat heeft geresulteerd in twee scenario's. Zo kan de bibliotheek in samenspel met het nieuwe college van B&W weloverwogen blijven inspelen op ontwikkelingen en koers bepalen voor de langere termijn.

De Bibliotheek Utrecht heeft AEF gevraagd de mogelijke gevolgen van de Utrechtse maatschappelijke ontwikkelingen en de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen van de bibliotheek in verschillende huisvestingsscenario's te schetsen. Het doel van het rapport is om in kaart te brengen welke veranderingen en effecten de komende jaren te verwachten zijn met betrekking tot de vestigingen en hoe dit financieel vertaalt in diverse knoppen die samen scenario's vormen.

1.4 Aanpak

Het schetsen van de ontwikkelingen en de twee mogelijke scenario's heeft plaatsgevonden van januari tot en met april 2022. De volgende activiteiten zijn in deze periode door AEF uitgevoerd:

- **Er is gestart met een bureaustudie**
  Om een beeld te vormen van de huidige status van de Utrechtse bibliotheekvestigingen is een bureaustudie verricht. Aan de hand van verschillende documenten, zijn recente ontwikkelingen samengevat. Relevante documenten die zijn bekeken hebben zijn onder meer de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040, het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) en marktscans per wijk.
- **Alle vestigingen zijn bezocht**
  Daarnaast zijn alle 13 vestigingen bezocht. Daarbij is per vestiging stilgestaan bij de sterke en zwakke punten, de manier waarop de vestiging momenteel functioneert, en de potentie.
- **De ontwikkelingen en mogelijkheden zijn vertaald naar knoppen**
  Met kennis van de lopende en toekomstige ontwikkelingen zijn knoppen tot stand gekomen. Deze knoppen vertegenwoordigen de keuzes waar de bibliotheek voor staat vanwege het financiële tekort. Die knoppen kennen verschillende standen (d.w.z. keuzes) die de diversiteit in bijbehorende acties weergeven.
- **Aansluitend is gekomen tot twee uitgewerkte scenario's**
  Nadat de knoppen zijn besproken, rekenen we twee scenario's door:
  - **Bezuinigingsscenario**
    Dit scenario schetst een manier om het financiële tekort op korte termijn weg te werken.
  - **Ontwikkelscenario**
    Op basis van de toekomstvisie van de Bibliotheek Utrecht schetst dit scenario een manier om het huidige vestigingennetwerk door te ontwikkelen.

1.5 Leeswijzer

- Hoofdstuk 1 is bedoeld als introductie van het vraagstuk.
- In Hoofdstuk 2 schetsen we de huidige situatie en kijken we naar ontwikkelingen.
- Hoofdstuk 3 laat zien aan welke knoppen gedraaid kan en beschrijft vervolgens de uitgangspunten van twee scenario's: bezuinigen en ontwikkelen.
- In hoofdstuk 4 wordt het bezuinigingsscenario verder uitgewerkt.
- In hoofdstuk 5 schetsen we het ontwikkelscenario.
- In hoofdstuk 6 sluiten we af met conclusies en aanbevelingen.

/ 2 Context

Dit hoofdstuk schetst de huidige situatie waarbinnen de Bibliotheek Utrecht opereert. We bespreken de Utrechtse wijken, de te verwachten groei van de stad, de kwaliteit van het huidige vestigingennetwerk en de financiën. Daaruit ontstaat het beeld dat de financiën niet toereikend zijn om het huidige vestigingennetwerk te onderhouden of om het vestigingennetwerk te herijken om het beter te laten aansluiten bij het Utrecht van de toekomst. Er worden nog geen keuzes verbonden aan deze constatering. Dat gebeurt in hoofdstuk 3, hoofdstuk 4 en hoofdstuk 5, waarin knoppen worden uitgewerkt en twee verschillende manieren om hiermee om te gaan worden uitgewerkt: bezuinigen op het huidige vestigingennetwerk of het ontwikkelen van het netwerk in samenspel met de gemeente.

2.1 Elke wijk een eigen karakter en samenstelling

Vanwege eerdere marktscans die de Bibliotheek Utrecht heeft uitgevoerd beschikt ze over een helder beeld van de huidige doelgroep per wijk. Daarvan worden er drie onderscheiden: West, Centrum, en Oost. Gezamenlijk dekken deze rayons de gehele stad, inclusief de delen van de stad die naar verwachting zullen groeien.

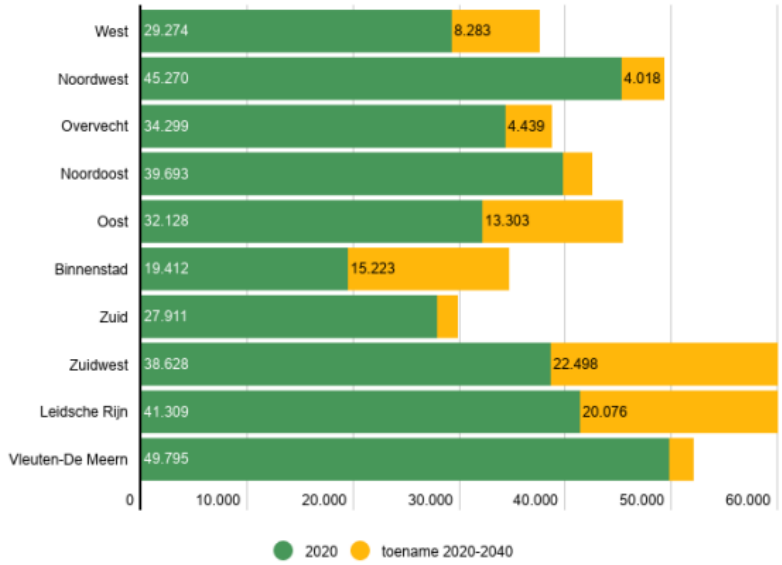
De Bibliotheek onderscheidt verschillende doelgroepen, die ongelijk verdeeld zijn over de stad. Het onderscheid wordt vooral gemaakt op leeftijd en niveau van geletterdheid. Wijken met een relatief hoog percentage huishoudens dat risico loopt op (digitale) laaggeletterdheid hebben meer behoefte aan een bibliotheek van de wijk.

Elke wijk heeft andere kenmerken en uitdagingen. Zo wonen er veel kinderen in Vleuten-De Meern en Leidsche Rijn. In Noordwest (31%), Overvecht (75%), Zuid (23%-49%) en Zuidwest (55%) wonen veel huishoudens met het risico op (digitale) laaggeletterdheid. Om een *community library* te zijn, moet de bibliotheek collectie en programmering beter laten aansluiten op de doelgroep die in de buurt van de vestiging woont en de uitdagingen die in de buurt bestaan. In bijlage A.1 staat een tabel waarin voor de huidige vestigingen de doelgroepen staan beschreven.

2.2 De stad groeit

De Utrechtse buurten zijn vanwege bevolkingsgroei aan grote verandering onderhevig. Zo vindt er serieuze stedelijke transformatie plaats in Overvecht om het leefklimaat in de wijk te verbeteren, maar ook om meer inwoners te kunnen huisvesten. Tegen 2040 verwacht de stad als geheel gegroeid te zijn met ongeveer 100.000 mensen. In de Bevolkingsprognose van de gemeente uit 2020 staan deze cijfers uitgesplitst op gebiedsniveau:[2]

[2] Bevolkingsprognose 2020, Onderzoek & Advies (gemeente Utrecht), p. 9.

Figuur 1: Aantal inwoners per wijk, 1 januari 2020 en 2040 (prognose)

Zoals de figuur laat zien, is er vooral in Zuidwest, Leidsche Rijn, Binnenstad en Oost een bevolkingsgroei te verwachten. De vestiging aan de Neude kan deze verdichting in de binnenstad waarschijnlijk wel aan, evenals Leidsche Rijn Centrum in haar omgeving – al bedient deze vestiging op termijn een erg groot gebied. Voor Oost geldt dat er nu geen specifieke locatie in de buurt is en de afstand tot Neude vrij groot is. In Zuidwest (Merwedekanaalzone) is het de vraag of de 'nieuwe inwoners' zich op Kanaleneiland, Oog in Al of Hoograven gaan richten.

De bevolkingsgroei heeft grote gevolgen voor wonen, mobiliteit en voorzieningen als bibliotheken. Om de stad leefbaar te houden moet de stad een langetermijnvisie ten uitvoer brengen. Deze visie werd recent gepresenteerd in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040. Daarin worden verschillende uitgangspunten geformuleerd. De stad formuleert onder meer de ambitie om een **tien minuten-stad** te zijn waarin Utrechters de belangrijke dagelijkse functies dichtbij woon- en werkomgeving kunnen vinden. Daar wordt expliciet bij vermeld dat maatschappelijke voorzieningen als welzijnsvoorzieningen, culturele voorzieningen en dagbestedingsvoorzieningen mee moeten groeien met de stad. Samen met partners wil de stad bepalen waar nieuwe locaties geopend kunnen worden.

Daarnaast wil Utrecht meerdere kernen ontwikkelen, waar mogelijk binnenstedelijk. De stad wijst verschillende (nieuwe) knooppunten aan, elk met een beoogde eigen identiteit en programmering:

- Centrum: Binnenstad, Stationsgebied, Beurskwartier, Merwedekanaalzone
- Noord-Noordwest, Leidsche Rijn Centrum, Lage Weide, Cartesius en Werkspoorkwartier, Zuilen
- Overvecht
- Utrecht Oost: Utrecht Science Park, Rijnsweerd, Galgenwaard en Lunetten Koningsweg
- A12-zone: Papendorp, Stadseiland-Zuid (Woonboulevard, Westraven en MWKZ-deelgebied 6)
- Leidsche Rijn, Vleuten en De Meern

In deze gebieden plant de stad tot 2040 60.000 extra woningen, waarvan er in 2030 40.000 gebouwd moeten zijn, voornamelijk in Leidsche Rijn, het Stationsgebied en de Merwedekanaalzone.

Figuur 2: Ontwikkeling van de stad met nieuwe Stadscentra (RSU 2040, gemeente Utrecht)

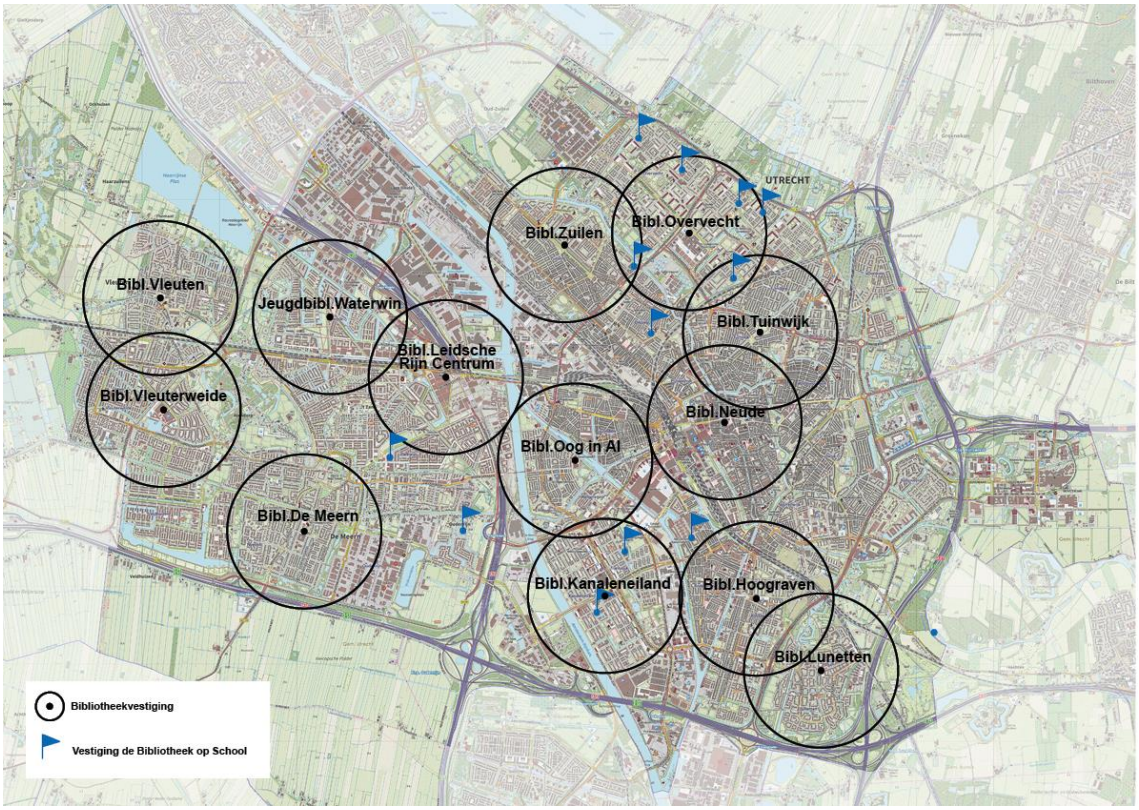
2.3 Vestigingen

Bibliotheekvestigingen moeten van de wijk zijn en aansluiten bij lokale behoeften

De vorige twee secties wezen op de diversiteit van de Utrechtse wijken en de sterke groei die de stad als geheel, maar geconcentreerd in enkele kernen, verwacht door te maken. Het huidige vestigingennetwerk sluit in beperkte mate aan op beide ontwikkelingen. De vestigingen zijn vaak ingericht met een standaardconcept en niet 'van' de wijk. Programmering kan zich beter toespitsen op de behoeften in de wijk dan het nu doet. Daarnaast is de bibliotheek zwaar aanwezig op enkele plekken in de stad, en op overige plekken juist afwezig. Dat geldt met name voor de wijken die gaan groeien. Om die te kunnen bedienen, moet het vestigingennetwerk aangepast worden.

De Bibliotheek Utrecht heeft in totaal 13 vestigingen binnen de gemeente Utrecht

Op de Neude bevindt zich de hoofdvestiging van Bibliotheek Utrecht. Daarnaast zijn er twaalf buurtvestigingen die zich in de verschillende wijken van Utrecht bevinden. Onderstaand kaartje geeft de locaties van de verschillende vestigingen geografisch weer. Vijf vestigingen zijn relatief klein (< 1.000 m^2) en zeven vestigingen fors (1.000 m^2 – 2.000 m^2). De bibliotheek aan de Neude is verreweg het grootst met 9.377 m^2.

Figuur 3: Vestigingennetwerk Bibliotheek Utrecht, 2022 (bron: Bibliotheek Utrecht), hierbij zijn de cirkels gebaseerd op de 10 minuten-redenering uit de RSU 2040

Op de kaart is zichtbaar dat het merendeel van de stad bediend wordt

Op dit moment kennen de vestigingen een spreiding waarin de inwoners van de verschillende wijken over het algemeen redelijk goed bediend worden. Wel is zichtbaar dat in Utrecht Oost en Oudwijk geen eigen vestiging in de wijk is gepositioneerd, waardoor inwoners zich op de hoofdvestiging op de Neude (zullen moeten) richten. De vestiging in Oog in Al is ook bedoeld voor de inwoners van Lombok, maar wordt volgens medewerkers van de bibliotheek door deze inwoners slecht gevonden.

Enkele vestigingen zijn (te) dicht bij elkaar gelegen, al bedienen zij verschillende wijken

In Figuur 3 is zichtbaar dat de vestigingen in Zuid en Zuidwest Utrecht (Lunetten, Hoograven en Kanaleneiland), vrij dicht op elkaar liggen. Zeker voor Lunetten en Hoograven geldt dat zij (voor het grootste deel van inwoners van beide wijken) allebei goed te bereiken zijn. Hetzelfde geldt voor de vestigingen in Tuinwijk, Neude en Overvecht. Ook hier geldt dat deze relatief dicht bij elkaar gelegen zijn. Jeugdbibliotheek Waterwin bevindt zich tussen twee grote vestigingen: Leidsche Rijn Centrum en Vleuterweide. Bovendien bedient de vestiging Waterwin vergelijkbare doelgroepen als deze twee grotere vestigingen (zie ook paragraaf 2.1.1). Tot slot is de (fiets)verbinding tussen de vestiging en Oog in Al en de hoofdvestiging in het centrum, Neude, relatief goed en snel te overbruggen.

Op dit moment zijn enkele ontwikkelingen zichtbaar rondom locaties
Voor het aflopende contract in Hoograven, wordt momenteel oriënterend gekeken naar een ander (goedkoper) alternatief. Ook omdat er grote onderhoudsinvesteringen noodzakelijk zijn in de nabije toekomst en de situering op de eerste verdieping de zichtbaarheid (en dus gebruik) van de bibliotheek vermindert. In Lunetten loopt rondom het verzamelgebouw De Musketon een jarenlang traject om te komen tot een nieuwe inrichting van het gebouw, waarin de bibliotheek naar de benedenverdieping zal gaan. Tot op heden heeft de bibliotheek uitgesproken hier opnieuw zitting in te nemen. De doorgang van deze herinrichting (en de financiële effecten) hangt in belangrijke mate af van de deelname van het gezondheidscentrum. Dit is op dit moment nog onzeker. De locatie in Vleuterweide is bezig met een verbouwing en een programma van eisen om weer een goede locatie te worden. Zij hebben o.a. een deel van de vierkante meters verhuurd aan de naastliggende school.

Om de kwaliteit van enkele vestigingen te verhogen zijn investeringen nodig
Er zijn in de loop der jaren diverse 'concepten' gebruikt om de vestigingen in te richten, wat maakt dat sommige locaties meer verouderd ogen dan andere. Dat is geen urgent probleem, aangezien dit per vestiging kan en mag verschillen. Er zijn echter ook verschillen in kwaliteit van bijvoorbeeld het niveau van (ICT-)functionaliteiten. Toewerken richting het model van de *community library* zou in verschillende tijdsblokken een investering vragen, te beginnen met de vestigingen waar dat het hardst nodig is.

Om de vestigingen van de Bibliotheek Utrecht aantrekkelijker te maken en beter aan te laten sluiten bij de wijken, zouden er verschillende investeringen nodig zijn. Naast de investeringen in het **interieur** van een aantal vestigingen, zou het ook wenselijk zijn om de **openingstijden** te verhogen. Daarvoor is een voor de hand liggende optie het aanschaffen van het Open+-systeem, waarmee in Scandinavië veel gewerkt wordt. Dit systeem zorgt ervoor dat leden voor en na sluitingstijd met een pasje bij de bibliotheek naar binnen kunnen zonder dat daar een medewerker voor aanwezig hoeft te zijn. In Putten is al een bibliotheekvestiging met dit systeem, en in Rotterdam wil men hier ook mee gaan werken.

Kosten per vierkante meter, lid, uitleen en bezoeker verschillen sterk per vestiging
Een vestiging kost meer dan alleen de huisvestingskosten. Om een benadering te krijgen van de totale kosten van een vestiging, is het van belang om ook te kijken naar personeelskosten per vestiging en overige kosten, zoals servicekosten en energiekosten. Onderstaande tabel geeft de totale kosten weer per vestiging. Daarbij zijn bezoekers- en uitleencijfers uit 2019 gebruikt, omdat recentere cijfers geen representatief beeld geven vanwege de coronacrisis. In bijlage A.2 zijn twee tabellen opgenomen waarin de informatie uitgebreider staat.

Tabel 1: Kosten per vestiging, verdeeld over m², leden, uitleencijfers en bezoekerscijfers[3]

Vestiging	m²	% inw. lid	Totale kosten	Kosten per m²	Kosten per lid	Kosten per uitleen, 2019	Kosten per bezoeker, 2019
Overvecht	1.501	15%	€ 610.000	€ 406	€ 120	€ 3,90	€ 5,25
Lunetten	1.101	18%	€ 270.000	€ 245	€ 135	€ 3,60	€ 7,30
De Meern	478	25%	€ 180.000	€ 377	€ 60	€ 2,00	€ 4,40
Vleuten-Dorp	177	11%	€ 90.000	€ 508	€ 90	€ 1,90	€ 2,90
Hoograven	1.242	16%	€ 560.000	€ 451	€ 110	€ 3,20	€ 6,90
Waterwin	211	18%	€ 100.000	€ 474	€ 50	€ 1,90	€ 3,85
Kan. eiland	1.092	13%	€ 500.000	€ 458	€ 165	€ 7,15	€ 6,75
LRC**	1.818	22%	€ 1.110.000	€ 611	€ 160	€ 4,00	€ 8,95
Oog in Al	697	17%	€ 280.000	€ 402	€ 55	€ 1,40	€ 2,85
Neude***	9.377	27%	€ 3.770.000	€ 402	€ 165	€ 5,00	€ 8,50
Vleuterweide	1.525	34%	€ 810.000	€ 531	€ 80	€ 2,40	€ 5,65
Tuinwijk*	480	14%	€ 220.000	€ 458	€ 55	€ 1,35	€ 4,05
Zuilen*	1.105	17%	€ 300.000	€ 271	€ 75	€ 2,25	€ 4,30
TOT./GEM.	**20.804**	**20%**	**€ 8.800.000**	**€ 423**	**€ 120**	**€ 3,50**	**€ 6,60**

* Panden in eigendom: hierdoor zijn de huisvestingskosten lager

** Bij Leidsche Rijn Centrum is een deel van de investering opgenomen in de huurprijs: hierdoor zijn deze kosten in werkelijkheid hoger. Hierop is gecorrigeerd in de huisvestingskosten in de tabel.

*** De centrale bibliotheek was in 2019 nog gevestigd aan de Oude Gracht. In 2020 verhuisde deze naar De Neude. Voor het gemak spreken we van “Neude”.

Leidsche Rijn Centrum is, na een kleine correctie op de huurprijs, de duurste **per vierkante meter**. Ook Vleuterweide zit ruim boven de 500 euro per m². De erg kleine vestiging in Vleuten-dorp scoort ook relatief hoog. Zuilen (eigendom van de bibliotheek) en Lunetten zijn juist goedkoop. Deze relatieve kosten veranderen wanneer we kijken naar de kosten **per bibliotheeklid in de wijk**. Kijkend naar deze kosten springen de Neude, Kaneleneiland en Leidsche Rijn Centrum eruit, gevolgd door Lunetten. Overvecht en Hoograven scoren rond het gemiddelde. De overige vestigingen zijn goedkoper. Deze trend is ongeveer hetzelfde voor de **kosten per uitleen** en **kosten per bezoeker**.

Een aantal zaken vallen op aan de cijfers per vestiging. De centrale vestiging aan de Neude kende een ongelukkige start vanwege de coronacrisis, waardoor deze vestiging zich nog niet ten volle heeft kunnen bewijzen. In Kanaleneiland zijn de kosten relatief hoog, zeker in relatie tot het aantal uitleningen. Dit kan niet los worden gezien van het lage percentage leden in de wijk. Dit heeft aandacht nodig vanwege de kansenongelijkheid in de wijk. Vanwege de lagere kosten presteren de vestigingen in eigen bezit, Zuilen en Tuinwijk, goed. De vestiging in Vleuterweide heeft een hoge prijs per vierkante meter maar tegelijkertijd het hoogste percentage leden in de wijk. Daardoor vallen de kosten per lid en uitleen mee.

[3] Deze bedragen zijn exclusief afschrijvingskosten. Deze worden als aparte post bijgehouden. In 2022 bedroegen deze kosten € 382.000.

2.4 Financiën

De inkomsten en uitgaven zijn vergelijkbaar met andere bibliotheken in grote steden
Er is een blik geworpen op het jaarverslag van 2020, waarin ook de vergelijkende cijfers van 2019 zichtbaar zijn (zonder geldende coronamaatregelen). Aan de kant van de inkomsten bestaat het grootste deel (89%) uit de subsidies. Naast gebruikersinkomsten (8%) en opbrengsten voor dienstverlening (3%), zijn er nog wat kleine overige baten. In de uitgaven ligt de nadruk sterk op personeel (52%), huisvesting (26%) en collectie en media (8%). Dit sluit aan bij het beeld dat wij ook zien bij de andere G4-gemeenten.

De laatste maanden komen echter financiële tegenvallers aan het licht
Zoals al in de introductie opgemerkt, staat de bibliotheek voor financiële opgaven. Deze raken veelal aan huisvesting. Belangrijke oorzaken liggen op forse prijsstijgingen van onderhouds- en energiekosten en te ambitieuze financiële afspraken in 2013. Dit legt een grote druk op de exploitatie. Ook zijn er extra uitgaven nodig dan oorspronkelijk begroot aan ICT, innovatie en organisatieontwikkeling. Dit is nodig om de organisatie toekomstbestendig te maken.

Stijgende kosten van onderhoud en energie doen uitgaven stijgen
Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geeft aan dat er de komende jaren (forse) investeringen nodig zijn om de kwaliteit van huisvesting en dienstverlening te kunnen blijven bieden op de bestaande locaties. De beschikbare financiële voorzieningen zijn hiervoor niet altijd toereikend, waardoor extra middelen noodzakelijk zijn. Ook laten de stijgende prijzen voor gas en elektra laten de gebruikskosten op de vestigingen fors toenemen. Dit zou kunnen oplopen tot **€ 815.000 structurele meerkosten per jaar**.

Te ambitieuze financiële afspraken uit 2013 drukken op de begroting
Bij de verzelfstandiging van de Bibliotheek Utrecht maakte men met de gemeente afspraken over een subsidiesuppletie. Dit hield in dat er in de beginjaren een extra bijdrage op de subsidie kwam in de veronderstelling dat de subsidie later gekort zou kunnen worden vanwege bezuinigingen en taakstellingen. Een aantal risico's die destijds geïdentificeerd werden, zijn uitgekomen. Daarmee drukt de korting op de subsidie, **oplopend tot € 400.000 in 2026**, op de begroting. Gemiddeld bedraagt de korting tot 2032 ca. € 270.000 per jaar.

**In 2022 is er een financieel tekort voorzien,
dat bij onveranderde koers oploopt tot € 1,5 miljoen in 2026. Dit bedrag komt voort uit de extra kosten voor het MJOP, de subsidieafspraken uit 2013 en de extra kosten voor ICT, innovatie en organisatieontwikkeling.**

2.5 Stand van zaken

In de voorafgaande pagina's zijn verschillende ontwikkelingen benoemd die de huidige situatie van de Bibliotheek Utrecht kenmerken. Dit zijn enerzijds interne ontwikkelingen (de status van het vestigingennetwerk en hun onderhoud; het oplopende financiële tekort) en anderzijds externe ontwikkelingen (de groei van de stad; maatschappelijke uitdagingen waarbij de bibliotheek geacht

wordt om te helpen). Hier zetten we deze ontwikkelingen op een rij, om deze in het volgende hoofdstuk te vertalen naar keuzes.

Utrecht groeit de komende decennia; de bibliotheek zal hier op in moeten spelen
Zoals de analyse in paragraaf 2.2 laat zien groeit Utrecht richting 2040 met 100.000 inwoners. Dit vraagt ook om een herijking van het vestigingennetwerk: zit de bibliotheek nog op de juiste plaatsen?

De vestigingen moeten bijdragen aan beleidsinhoudelijke doelen van de stad Utrecht
De in 2015 ingegane Bibliotheekwet geeft aan dat bibliotheken plekken zijn voor kennis en informatie, ontwikkeling en educatie, lezen en literatuur, ontmoeting en debat en kunst en cultuur. Dezelfde brede opvatting van bibliotheekfuncties is ook terug te zien in het Bibliotheekconvenant 2020-2023, het centrale beleidsdocument waarin drie landelijke opgaven geformuleerd zijn: Geletterde samenleving, Participatie- en informatiesamenleving en Leven lang ontwikkelen. De Bibliotheek Utrecht kán ook een belangrijke bijdrage leveren aan beleidsdoelen van de gemeente, maar om dit te optimaliseren zijn aanpassingen nodig in de huidige infrastructuur.

De bibliotheek wil de inrichting meer laten aansluiten bij (de behoefte van) de wijk
Het model van de *community library* is o.a. gestoeld op het zoveel mogelijk laten aansluiten van de inrichting op de bezoekers van de wijk en de vestigingen meer als centraal punt van de wijk te laten fungeren. Het zou een soort 'Huis van de Wijk' kunnen zijn. Naast het onderhoud zijn hier de komende jaren investeringen voor nodig, omdat er momenteel veelal nog gewerkt wordt met (voorbewerkte en daarmee uniforme) inrichtingsconcepten. Met aanpassingen in de inrichting, mogelijk met hulp van buurtbewoners, krijgen de vestigingen een eigen uitstraling.

Het is nodig kritisch te kijken naar het multifunctioneel gebruik van de huisvesting
Gegeven bovengenoemde opgaven, wordt er een andere manier van werken gevraagd. Daar gaat de organisatie zelf mee aan de slag. Aanpalend speelt of de huisvesting van bibliotheek niet multifunctioneler gebruikt zou kunnen worden, in samenwerking en nauwe verbinding met maatschappelijke (educatieve) partners die programmering aanbieden. In andere steden, zoals Amsterdam, brengt dit een dynamiek van samenwerken en elkaar versterken op gang. Dit is in Utrecht ook al aan de gang in projecten, maar kan verder worden uitgebreid. In de uitwerking van het ontwikkelscenario gaan we hier verder op in.

De financiële last van het verleden en actuele prijsstijgingen drukken echter sterk op de huisvestingskosten en exploitatie
Onder meer afspraken over een subsidiesuppletie (met betrekking tot verwachte inverdieneffecten van verzelfstandiging) en forse prijsstijgingen voor energie en onderhoud zorgen voor extra kosten. Dat tekort loopt op tot structureel € 1,5 miljoen in 2026. Met huidige financieringsstructuur kan niet of nauwelijks worden ingespeeld op bovenstaande ontwikkelingen.

In onderstaande tabel zijn de benodigde investeringen en meerkosten weergegeven aan de hand van de geschetste ontwikkelingen, waarbij is aangegeven of dit structureel of incidenteel van aard is.
De opgenomen bedragen zijn schattingen die in samenwerking met Bibliotheek Utrecht zijn gemaakt. Voor de investeringen in de ruimere openingstijden via Open+, wordt in april een offerte verwacht met een specifiekere inschatting van de benodigde investeringen.

Tabel 2: Ontwikkelingen en kosten

Ontwikkeling	Incidenteel	Structureel per jaar
A. Stijging huisvestingskosten	-	€ 625.000 - € 815.000
Onderhoudskosten		€ 500.000
Energiekosten		€ 125.000 - € 315.000
B. Inrichting vestigingen *€ 200 per m^2 * 10.000 m^2 / 10 jaar*	-	€ 200.000
C. Groei van de stad	-	Nader te bepalen
D. Ruimere openingstijden	Is uitgevraagd	Nader te bepalen
E. Bredere functie en IT	Geen direct onderdeel van huisvestingskosten	
F. Samenwerking partners	Geen direct onderdeel van huisvestingskosten	

Probleemstelling

De situatie van de Bibliotheek Utrecht is kort te beschrijven in drie elementen:

- De huidige vestigingen sluiten niet geheel aan bij de behoeften van de wijk en zijn niet allemaal voldoende in staat om invulling te geven aan het model van *community library*;
- Het huidige vestigingennetwerk is ongelijk verdeeld over de stad en sluit te weinig aan bij de te verwachte groei tot 2040;
- Een financieel tekort van € 1,5 miljoen maakt het onmogelijk om te investeren in het aangaan van beide uitdagingen.

/ 3 Twee scenario's

De ontwikkelingen die aan het eind van het vorige hoofdstuk geschetst werden, impliceren harde keuzes voor de bibliotheek. Dit hoofdstuk zet de knoppen waaraan gedraaid kan worden op een rij om vervolgens twee scenario's beschrijven: bezuinigen en ontwikkelen. De consequenties van deze twee scenario's worden in hoofdstukken 4 en 5 beschreven.

3.1 Knoppen

Kijkend naar de ontwikkelingen en bijbehorende financiële effecten is toegewerkt naar knoppen waarmee ingespeeld kan worden op de lopende ontwikkelingen. Er zijn keuzes te maken over de spreiding, inrichting en het aantal van vestigingen. Deze elementen hebben we op een rij gezet. Ze zijn te zien als 'knoppen' waaraan de Bibliotheek Utrecht kan draaien om tot een integrale huisvestingsstrategie te komen. De volgende knoppen zijn te onderscheiden:

- **1: Aanpak onderhoud MJOP**
  Het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) laat zien dat het nodig is de komende jaren kosten te maken voor het onderhoud in de vestigingen. Dit is een gegeven en hier kan maar op één manier mee omgegaan worden, ongeacht het scenario:
  - **Noodzakelijk: in beide scenario's is het MJOP een gegeven**
    We constateren dat het onderhoud hoe dan ook uitgevoerd moet worden en dat er met het oog op goede bedrijfsvoering geen verschillende mogelijkheden wenselijk zijn. Boekhoudkundig kunnen de kosten met behulp van voorzieningen gespreid worden.

- **2: Herinrichten vestigingen**
  In de vestigingen wordt veelal gewerkt met gestandaardiseerde concepten in de inrichting. De sterke wens is om de inrichting aan te laten sluiten bij de wijk als *community library*. Het tempo waarmee de vestigingen veranderen kan verschillend zijn:

  - **Niet investeren**
    Blijven vasthouden aan de reguliere vervangstermijn van inrichting van 15 jaar per vestiging.
  - **Gefaseerd investeren**
    Tussentijds investeren om de vestigingen meer in verbinding te brengen met de wijk.

- **3: Openingstijden verruimen**
  Er bestaat een maatschappelijke behoefte naar het verruimen van de openingstijden. Niet alleen om de huidige bezoekers meer tijd te geven om gebruik te maken van de bibliotheek, maar ook om eventueel andere programmering te bieden en daarmee een breder publiek te bereiken. Hier zijn twee mogelijkheden in te onderscheiden:

  - **Niet verruimen of beperken**
    De openingstijden hetzelfde houden als momenteel (vóór de coronamaatregelen) het geval is, of, indien nodig, zelfs nog iets beperken.
  - **Verruimen, o.a. met Open+**
    Met Open+ kunnen leden met een toegangscode de bibliotheek betreden.

- **4: Duurzaamheidsopgave i.r.t. de energiekosten**
  Met de stijgende energiekosten én de doelstellingen uit het Klimaatakkoord is het de overweging waard te investeren in duurzaamheid, bijvoorbeeld in isolatie of zonnepanelen. Hier komen via andere wegen inkomsten voor. Daarom wordt hier niet verder op ingegaan:

  - **Investeringen volgen uit landelijke middelen - buiten scope**
    Hier komen vanuit het Rijk middelen voor en wordt daarom niet meegenomen in dit onderzoek. Financiering moet uit andere bronnen komen.

- **5: Inrichting vestigingennetwerk**
  Gezien de groei van het aantal inwoners de komende jaren, in combinatie met de toenemende maatschappelijke rol van de bibliotheek, wordt gekeken naar het vestigingennetwerk. Dit heeft echter ook financiële consequenties, wat twee mogelijkheden schetst:

  - **Krimpen: vestigingen sluiten of samenvoegen**
    Het aantal buurtvestigingen krimpt, door sluiting of door het noodzakelijk laten samenvoegen van vestigingen.
  - **Meegroeien met de stad: herijking van het vestigingennetwerk**
    De ligging en grootte van de buurtvestigingen wordt opnieuw bekeken. Mogelijk openen er op andere plekken nieuwe vestigingen, sluiten er elders vestigingen of worden vestigingen op een andere manier samengevoegd. Het doel is het verder ontwikkelen en beter aansluiten bij (de behoefte van) de doelgroep in de betreffende wijk.

- **6: Maatschappelijke rol en aanbod**
  De veranderende rol van de bibliotheek heeft direct effect op het aanbod. Dit kan op twee verschillende manieren worden aangevlogen:

  - **Beperkt**
    Scherpe keuzes in het aanbod.
  - **Ruimer: extra inzet op lezen, leren en digitale vaardigheden**
    Vergroten van maatschappelijke rol en positie door ruimer aanbod. Er worden nieuwe programma's ontwikkeld en hiervoor worden investeringen gedaan in o.a. personeel en materiaal.

- **7: Samenwerking met partners**
  Bij het al dan niet vergroten van de maatschappelijke rol en aanbod zal vaak ook gekozen worden voor de samenwerking met partners. Expertise wordt niet allemaal in huis gehaald, maar wordt door samenwerking ingebracht, zoals dat nu ook al voor enkele projecten het geval is. Daar zijn ten opzichte van de huidige situatie twee uitersten zichtbaar:

  - **Verminderen**
    De samenwerking met (maatschappelijke) partners wordt verminderd. Dit hangt samen met het beperken van de huisvesting en de dienstverlening.
  - **Vergroten**
    Er wordt gekeken naar nieuwe projecten, waarin met partners wordt samengewerkt. Hier hoort onder andere ook het multifunctioneel gebruik van locaties bij: de bibliotheek deelt de ruimten met andere maatschappelijke partners, waar zij intensief mee samenwerken.

- **8. Vergroten eigen inkomsten**
  Naast de besparingen en investeringen aan de kant van de kosten, heeft de Bibliotheek Utrecht de wens om de eigen inkomsten te vergroten. Dit gaat in dit onderzoek niet zozeer om de groei van de lidmaatschapsgelden, maar juist om het delen van huisvestingskosten met anderen. We constateren dat dit de wens is. Dit zou kunnen op verschillende manieren:

  - **I. Aanvullend aanbod (door partners)**
    Door vestigingen anders in te richten binnen de openingstijden of beschikbaar te stellen aan partners buiten de openingstijden kunnen kosten van vestigingen gedeeld worden. Idealiter met een verruiming van het educatieve aanbod, zoals cursussen e.d..
  - **II. Zaalhuur vergroten**
    Door het vergroten van de zaalverhuur kunnen inkomsten gegenereerd worden. Vooralsnog bieden de buurtvestigingen hier nog zeer beperkt ruimte voor, maar de hoofdvestiging aan de Neude heeft groeipotentie.
  - **III. Onderhuur vergroten**
    Met permanente onderverhuur aan maatschappelijke partners kunnen kosten worden gedeeld, terwijl de vestigingen de stad meer maatschappelijke waarde bieden. Ook hier geldt dat er eerst ruimte gemaakt zal moeten worden op de vestigingen door kritisch te kijken naar de huidige inrichting.
  - **IV. Inkomsten uit horeca**
    Met het toevoegen van (lokale) horeca kunnen inkomsten vergroot worden en de buurtvestigingen meer het gevoel van een ‘huiskamer’ geven. Hier hoort aan de kant van investeringen dan mogelijk ook het toevoegen van een keuken bij.

- **9: Verhouding eigendom/huur**
  Momenteel bezit Bibliotheek Utrecht twee van de dertien vestigingen: Tuinwijk en Zuilen.
  Een aanpassing in de verhouding tussen eigendom en huur van vestigingen is denkbaar gezien de herijking van het vestigingsbeleid.

  - **Eigendom afstoten**
    De panden in Zuilen en Tuinwijk verkopen en gaan huren. Hiermee vervalt ook de taak van de bibliotheek om zelf verantwoordelijk te zijn voor het onderhoud op deze locaties, wat niet per se een kerntaak is van de bibliotheek.
  - **Eigendom breed inzetten**
    Anderzijds is het makkelijker om met eigen panden iets nieuws te proberen. Beide locaties worden opgenomen in de herijking en waar mogelijk op geïnvesteerd en verder ontwikkeld. Daaronder valt het verbreden van de rol van het pand, door het toevoegen van horeca of intreding van een maatschappelijke (educatieve) partner.

3.2 Uitgangspunten van de twee scenario’s

Er zijn twee lijnen zichtbaar: noodzaak tot bezuinigen of ruimte voor ontwikkelen
Gezien de financiële druk die de tekorten hebben op de begroting is het eigenlijk noodzakelijk om te **bezuinigen**. Dit is mogelijk door aan verschillende knoppen te draaien. Kiezen voor het verlagen van de kosten heeft grote consequenties voor het vestigingennetwerk omdat hier een groot deel van de kosten naartoe gaat. Het is belangrijk te beseffen dat het niet mogelijk is te bezuinigen zonder een aantal vestigingen te sluiten en dat hier op de korte termijn ook frictiekosten optreden voor het

afkopen van contracten van locaties en medewerkers, het leeghalen van vestigingen en de inhuur van externe (juridische) expertise met betrekking tot locaties (in huur of eigendom).

Het sluiten van een groot aantal vestigingen zou een onwenselijke uitkomst zijn voor de stad Utrecht. Daarom is ook een mogelijk **ontwikkelscenario** in kaart gebracht. Hierin worden ook kosten bespaard, maar wordt er ook vanuit gegaan dat de Bibliotheek meegroeit met de stad. Door vestigingen te fuseren, uit te gaan van een vast bedrag aan subsidie per inwoner en in nieuwe vestigingen de samenwerking met partners op te zoeken, kan de bibliotheek zich verder ontwikkelen, efficiënter werken en meer maatschappelijke waarde leveren. Ook in het ontwikkelscenario moet het vestigingennetwerk herijkt worden, maar is sprake van een combinatie van sluiten van een deel van bestaande vestigingen en het openen van nieuwe vestigingen. Het gesprek over de precieze invulling van het ontwikkelscenario wil de Bibliotheek de komende tijd voeren met gemeente en maatschappelijke partners. Het ontwikkelscenario in dit rapport schetst de financiële randvoorwaarden van één scenario op hoofdlijnen.

Scenario 1: Bezuinigen
Primair gericht op het terugdringen van de kosten met € 1,5 miljoen per jaar. Dit leidt tot:
- Sluiting van een aantal vestigingen, mogelijk ook in kwetsbare wijken;
- Beperking van openingstijden van de vestigingen;
- Beperking van de verandering van de inrichting van bibliotheken als *community library*;
- Beperking van het maatschappelijk-educatieve aanbod in de vestigingen;
- Gebruik van m² ten behoeve van commerciële verhuur ten koste van eigen programmering en het faciliteren van partners in de stad. Met name voor hoofdvestiging Neude.

Scenario 2: Ontwikkelen
Gericht op het terugdringen van de kosten én ontwikkelen van de bibliotheek. Dit vraagt:
- Herschikking van het aantal vestigingen aan de hand van de groei van de stad. Dit leidt tot sluiting én opening van andere vestigingen, bijvoorbeeld door vestigingen te combineren;
- Ontwikkelen van nieuwe bibliotheekconcepten: met behulp van Open+ het pand multifunctioneel gebruiken en de openingstijden verruimen;
- Gerichte en gefaseerde investeringen in de inrichting om buurtvestigingen in aansluiting met de wijk klaar te maken voor de toekomst;
- Het innemen van een stevigere positie in de maatschappelijke opgaven die voorliggen, in nauwe samenwerking met maatschappelijke (educatieve) partners. Onder andere ook door het multifunctioneel gebruiken van panden met samenwerkingspartners.

De consequenties van bovenstaande uitgangspunten voor de verschillende keuzes binnen het knoppenmodel zijn:

Tabel 3: Vertaling knoppen naar verschillende scenario's

Knoppen	Scenario 1: Bezuinigen	Scenario 2: Ontwikkelen
1: Aanpak onderhoud MJOP	Noodzakelijk, in beide scenario's een gegeven	
2: Herinrichten vestigingen	Niet investeren	Gefaseerd investeren
3: Openingstijden verruimen	Niet verruimen of beperken	Verruimen, o.a. met Open+
4: Duurzaamheidsopgave i.r.t. energiekosten	Investeringen volgen uit landelijke middelen, buiten scope	
5: Inrichting vestigingennetwerk	Krimpen: vestigingen sluiten of samenvoegen	Meegroeien met de stad: herijking van vestigingen
6: Maatschappelijke rol en aanbod	Beperkt: wettelijke taak	Ruimer: extra inzet op lezen, leren en digitale vaardigheden
7: Samenwerking met partners	Verminderen	Vergroten
8: Vergroten eigen inkomsten	Vergroten waar mogelijk	
9: Verhouding eigendom/huur	Eigendom afstoten	Eigendom breed inzetten

/ 4 Bezuinigingsscenario

Het bezuinigingsscenario vraagt harde keuzes, met name als het gaat om de vestigingen
In deze paragraaf werken we de scenario's verder uit en maken we inschattingen voor de financiële vertaling. Daarbij maken we zo concreet mogelijk welke investeringen of noodzakelijke besparingen nodig zijn. We geven ook de te verwachte maatschappelijke en interne consequenties weer.

Alles in dit scenario is erop gericht om het tekort van € 1,5 miljoen per jaar weg te werken. Het is geen gegeven dat alle bezuinigingen (rechtstreeks) uit de huisvesting hoeven komen; ook in de interne organisatie zal een deel van het bedrag vrijgespeeld kunnen worden. Daarom gaan we er in dit scenario vanuit dat de € 1,5 miljoen per jaar voor € 1 miljoen uit de huisvesting gehaald wordt. Het budget uit de subsidies en andere inkomsten blijven de komende jaren in dit scenario vrijwel gelijk. Om de bezuiniging te realiseren zijn verschillende (bezuinigings)elementen nodig, waaronder in elk geval het sluiten van vestigingen.

We kwantificeren enkel de elementen die direct betrekking hebben op de huisvesting:
- Sluiting vestigingen
- Beperking maatschappelijk aanbod
- Gedwongen ontslagen als gevolg van sluiting van vestigingen

4.1 Sluiting van vestigingen

Er is gekeken naar de kosten voor huisvesting, personeel en overige gerelateerde kosten per vestiging. Dit geeft het volgende beeld gerangschikt o.b.v. opzegtermijnen:

Tabel 4: Contractduur en kosten vestigingen t.b.v. Bezuinigingsscenario (bedragen afgerond op € 10.000)

Vestiging	Eind contract	Opzeg-termijn	Huisvesting	Personeel*	Overig**	Totaal
Overvecht	Onb. tijd	3 mnd.	€ 280.000	€ 260.000	€ 70.000	**€ 610.000**
Lunetten	Onb. tijd	3 mnd.	€ 140.000	€ 100.000	€ 30.000	**€ 270.000**
De Meern	Onb. tijd	3 mnd.	€ 90.000	€ 70.000	€ 20.000	**€ 180.000**
Vleuten-dorp	dec 2022	12 mnd.	€ 60.000	€ 20.000	€ 10.000	**€ 90.000**
Hoograven	aug 2023	12 mnd.	€ 300.000	€ 200.000	€ 60.000	**€ 560.000**
Waterwin	sep 2024	12 mnd.	€ 40.000	€ 50.000	€ 10.000	**€ 100.000**
Kan. eiland	sep 2025	6 mnd.	€ 200.000	€ 250.000	€ 50.000	**€ 500.000**
LRC	feb 2029	24 mnd.	€ 580.000	€ 440.000	€ 140.000	**€ 1.160.000**
Oog in Al	mrt 2033	6 mnd.	€ 120.000	€ 130.000	€ 30.000	**€ 280.000**
Neude	nov 2039	24 mnd.	€ 1.680.000	€ 1.310.000	€ 780.000	**€ 3.770.000**
Vleuterweide	jun 2048	12 mnd.	€ 380.000	€ 340.000	€ 90.000	**€ 810.000**
Tuinwijk	*Bezit*	*n.v.t.*	*€ 50.000*	*€ 150.000*	*€ 20.000*	***€ 220.000***
Zuilen	*Bezit*	*n.v.t.*	*€ 70.000*	*€ 190.000*	*€ 40.000*	***€ 300.000***
TOTAAL			**€ 3.980.000**	**€ 3.510.000**	**€ 1.350.000**	**€ 8.840.000**

* Personeel betreft personeel in dienstverlening en niet overig personeel voor bijvoorbeeld programmering

** Overige kosten betreffen onder meer schoonmaak-, energie- en beveiligingskosten

Verschillende criteria spelen een rol bij het sluiten van vestigingen

Om op korte termijn € 1 miljoen te besparen op huisvesting is het eerste criterium dat vestigingen contractueel gezien op korte termijn kunnen sluiten. Volgens bovenstaande tabel vallen er acht vestigingen in die categorie: zes met een contract dat uiterlijk 2024 afloopt, en twee vestigingen in eigen bezit. Hier zou in 2022, 2023 en 2024 al actie op ondernomen kunnen worden. Andere vestigingen zouden in theorie ook gesloten kunnen worden, maar vanwege het afkopen van het contract zou dat tot extra frictiekosten leiden.

De taak van de bibliotheek en de stad is om vast te stellen welke vestigingen gezamenlijk een structurele bezuiniging van € 1 miljoen opleveren met het minste negatieve maatschappelijke effect. Er zijn verschillende combinaties mogelijk. Zo kan er gekozen worden om meerdere goedkope vestigingen open te houden, of om duurdere vestigingen op te houden in wijken waar aanwezigheid gewenst is. Om een keuze te maken, kan gekeken worden naar de kwaliteit en prestaties (leden, uitleningen, bezoeken) van vestigingen die in paragraaf 2.3 worden genoemd.

Voor een besparing van € 1 miljoen moeten minstens twee, maar waarschijnlijker drie tot vijf, vestigingen sluiten

Recentelijk heeft de Bibliotheek Utrecht een nieuwe centrale vestiging aan de Neude (ter vervanging van de vestiging aan de Oudegracht) en een nieuwe vestiging in Leidsche Rijn geopend. Ervan uitgaande dat deze vestigingen niet in aanmerking komen voor sluiting, maakt tabel 4 duidelijk dat er minstens twee, maar waarschijnlijk drie tot vijf, vestigingen moeten sluiten om tot de beoogde € 1 miljoen per jaar te komen. De doelstelling kan ook behaald worden door een groter aantal goedkopere vestigingen te sluiten.

Maatschappelijk heeft het sluiten van de genoemde vestigingen grote consequenties

- *Inhoudelijk*: het sluiten van de vestigingen in kwetsbare wijken leidt tot een onwenselijke situatie omdat zij dan geen bibliotheekvestiging meer hebben in de buurt. In deze wijken heeft de bibliotheek een grote maatschappelijke functie in het leren en ontwikkelen van de inwoners van de wijk. Zo hebben meerdere wijken aanzienlijke groepen inwoners die een risico lopen op (digitale) laaggeletterdheid (zie bijlage A.1). Bovendien bevinden sommige vestigingen zich dichtbij kernen die de stad Utrecht wil gaan ontwikkelen via de RSU 2040. De Bibliotheek Utrecht moet deze stedelijke ontwikkeling meenemen in de overweging.
- *Beleidsmatig*: er kan onmogelijk worden voldaan aan de beleidsambities van de gemeente. Doordat er geen groei maar juist krimp in het aantal vestigingen plaatsvindt in dit scenario wordt niet voldaan aan de gewenste dekkingsgraad van de 10-minutenstad die Utrecht in 2040 wil zijn.

4.2 Beperking maatschappelijk aanbod

De organisatie is er in dit bezuinigingsscenario op gericht om haar kerntaken zo goedkoop en efficiënt mogelijk uit te voeren. Naast het sluiten vestigingen, stagneert ook de bredere groei of loopt terug. Kosten blijven anders namelijk alsnog toenemen en die ruimte is er niet. Dat betekent dat de bibliotheek in dit scenario in beperkte mate bijdraagt aan de beleidsinhoudelijke doelen van de stad Utrecht. Dit betekent o.a. dat de openingsuren van de vestigingen die nog actief zijn, verkleind worden en dat een aantal projecten wordt stopgezet, tenzij dit kostenneutraal kan worden ingevuld.

Ook het beperken van het aanbod heeft consequenties voor de maatschappelijke waarde van de bibliotheek

- *Maatschappelijke rol verkleint, zeker in de wijken zonder eigen vestiging*: de ingezette koers van een bredere functie in het leren en ontwikkelen van inwoners wordt weer afgebouwd. Met name in de wijken waar een locatie sluit, wordt de rol van de bibliotheek en al haar functionaliteiten beperkt. Sluiting staat bovendien haaks op de ontwikkelingsplannen die de stad Utrecht heeft voor verschillende stadskernen, waar ze streeft naar het op peil houden of verhogen van het aantal voorzieningen.
- *Afname van bereik en inkomsten bibliotheek*: met de sluitingen en het afnemende aanbod, neemt overall het gebruik van de bibliotheek af. Naar verwachting zal dan ook het aantal leden en bezoekers teruglopen.

4.3 Gedwongen ontslagen in de interne organisatie

Met het sluiten van vestigingen is ook een deel van de medewerkers op de vestigingen niet meer nodig. Vacatures zullen niet worden ingevuld. Tabel 5 laat de financiële effecten van het personeel op de vestigingen al zien. Om dit in goede banen te leiden, zullen (frictie)kosten gemaakt worden. Dit bestaat in sommige gevallen uit omscholing of het laten aflopen van een contract van bepaalde tijd, maar in andere gevallen zal een breder sociaal plan voor de medewerkers in werking treden. Dit vraagt bij contracten voor onbepaalde tijd ook om het afkopen van het arbeidscontract, wat forse (frictie)kosten met zich mee kan brengen.

4.4 Conclusies

Het afgelopen hoofdstuk deed verslag van de praktische consequenties van de stand van zaken die in hoofdstuk 2 beschreven werd. De verschillende ontwikkelingen – een groeiende stad, een financieel tekort, en de wens om een bredere maatschappelijke rol voor de bibliotheek – vragen eigenlijk om investeringen, maar datzelfde financiële tekort van € 1,5 miljoen maakt bezuinigingen noodzakelijk. Zoals het bezuinigingsscenario laat zien, zou dat betekenen dat de Bibliotheek Utrecht niet kan voldoen aan de maatschappelijke vraag, dat er gedwongen ontslagen zouden vallen en dat minstens twee, maar waarschijnlijker drie tot vijf, vestigingen zouden moeten sluiten.

Een dergelijke bezuiniging zou een maatschappelijk negatief effect hebben. In het volgende hoofdstuk beschrijven we daarom een alternatief ontwikkelscenario. Dit doen we onder andere door de inhoudelijke toekomstvisie van de Bibliotheek Utrecht samen te vatten. Ook stoelt het ontwikkelscenario op een aantal aannames over prijsindexatie, subsidies en kosten van vestigingen. Daarom wordt het in een apart hoofdstuk besproken.

/ 5 Ontwikkelscenario

In het hiervoor besproken bezuinigingsscenario sluit de Bibliotheek Utrecht een aantal vestigingen met als doel om de tekorten op de begroting weg te werken. Daarmee gaat er belangrijke maatschappelijke waarde voor de stad Utrecht verloren. De bibliotheek is op minder plaatsen in de stad aanwezig om de bewoner te bedienen en de bibliotheek is niet in staat om bij te dragen aan het aangaan van maatschappelijke uitdagingen geletterdheid, deelname aan de digitale informatiemaatschappij en een leven lang leren.

Er is ook een ander scenario mogelijk: een ontwikkelscenario. In het ontwikkelscenario gaan we uit van een vast bedrag aan subsidie per inwoner, waardoor de Bibliotheek mee kan groeien met de stad. In dit scenario worden daarnaast ook kosten bespaard op o.a. de organisatie. Ook worden er vestigingen gesloten, maar ook nieuwe vestigingen geopend, waardoor de Bibliotheek zich beter kan spreiden over de stad en met de juiste faciliteiten invulling kan geven aan het model van de *community libary*. Op deze manier kan de bibliotheek zich verder ontwikkelen, efficiënter werken en meer maatschappelijke waarde leveren. Hier staat wel een herijking van subsidieafspraken met de gemeente Utrecht tegenover, waarbij er vanuit gegaan wordt dat de Bibliotheek Utrecht meegroeit met de stad zoals beschreven in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040. Daarnaast zijn eenmalige investeringen (incidentele subsidies) nodig voor o.a. het ontruimen en inrichten van panden en het verruimen van de openingstijden.

5.1 Uitgangspunten ontwikkelscenario

De Bibliotheek Utrecht wil een functie vervullen die breder is dan het uitlenen van boeken
Naast de kernfunctie van boekenuitleen draagt de bibliotheek via maatschappelijk-educatie programma's en samenwerking met relevante partners ook bij aan ontmoeting, geletterdheid, digitaal meedoen en een leven lang leren. Daarbij is model van de *community library*, net als bijvoorbeeld bij de OBA, leidend: de bibliotheek wordt mede-vormgegeven door de wijk en het (programma-)aanbod van de bibliotheek sluit aan bij de behoeften en wensen van de wijk. Om dit te bereiken zet de Bibliotheek Utrecht de komende jaren in op vier programmalijnen:

1. Van uitleen als centrale functie naar gemengde functie van maatschappelijk-educatieve taken
2. Van kinderen naar de bibliotheek naar ook de bibliotheek op school
3. Van uitleen onder toezicht naar ook uitleen met zelfservice
4. Van professionele uitleenorganisatie naar organisatie die regie voert over vrijwilligers en partners

Deze programmalijnen zijn te vertalen naar verschillende concrete voorbeelden
Zo kunnen partners en wijkbewoners de sleutel van de vestiging krijgen voor bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding, vergaderingen, en repetities. Door investeringen in RFID-techniek (Open+) kan zelfservice buiten formele openingstijden mogelijk gemaakt worden zonder dat daarvoor personeel aanwezig hoeft te zijn op de vestiging. De Bibliotheek op School (DBoS) is een beproefde methode, die bijvoorbeeld in Rotterdam met succes is toegepast, waarmee de bibliotheek met scholen samenwerkt door een (aanvullende) boekencollectie te bieden en leesconsulenten ter beschikking te stellen. De bibliotheek is hier al op tien scholen mee gestart in het schooljaar 2021-2022 en is van plan dit concept de komende jaren uit te breiden.

Het huidige vestigingennetwerk sluit onvoldoende aan op de ontwikkeling van de stad

Verschillende vestigingen hebben nu niet de juiste omvang en kwaliteit om omgevormd te kunnen worden tot *community library*. Op de lange termijn (2040, net als de RSU) wil de Bibliotheek Utrecht beide problemen aanpakken. Dit doet ze aan de hand van enkele **uitgangspunten**:

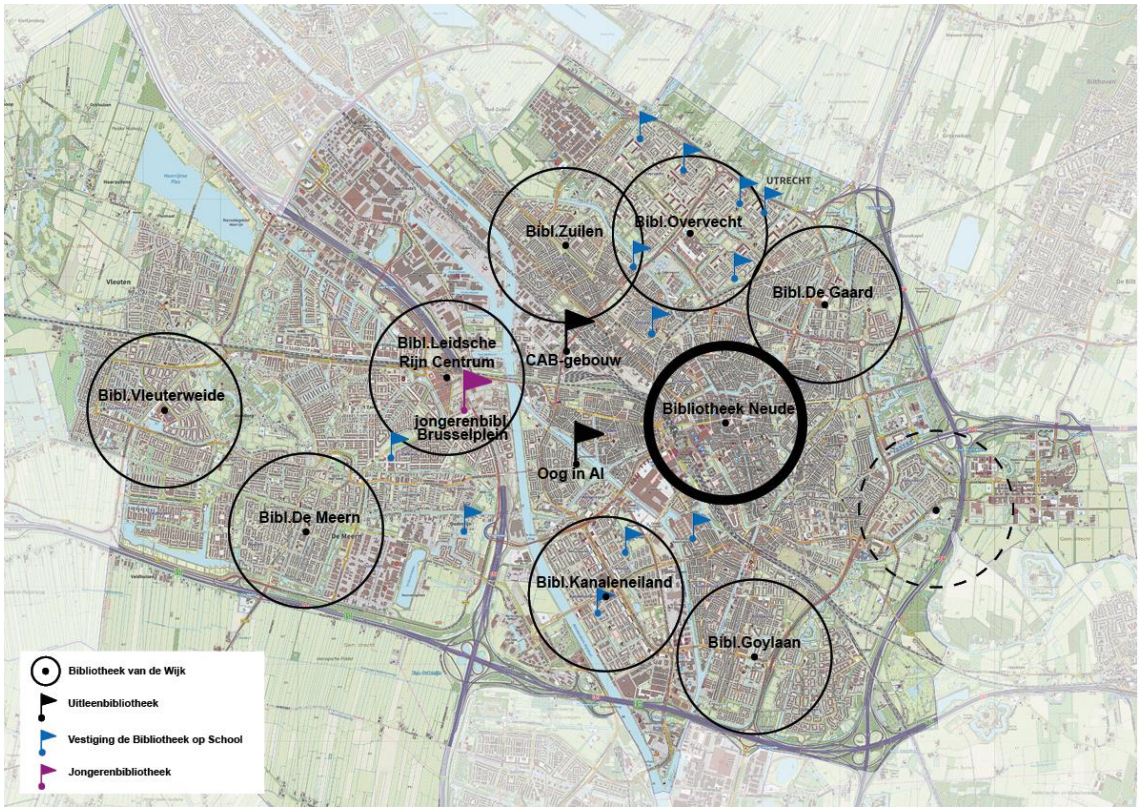
- Een bibliotheek met eigen identiteit voor elk van de tien Utrechtse wijken
- Elke vestiging heeft een omvang van minstens 1.200 m^2 (kleiner dan de huidige modelvestigingen in Overvecht en Vleuterweide) en bedient 40.000 Utrechters (30.000 is de grootstedelijke norm)
- Locatie wordt bepaald door het principe van de 10-minutenstad, ligging bij nieuwe knooppunten en het goed bedienen van gebieden met (taal)achterstanden

Ook op andere vlakken ontwikkelt de bibliotheek in dit scenario door

De rol als *community library* vereist meer dan een nieuw netwerk. Daarom stelt de Bibliotheek Utrecht – in tegenstelling tot het bezuinigingsscenario – voor om andere aanpassingen te doen aan de vestigingen. Zo wil het de openingstijden vergroten door middel van zelfservice, met partners meer programmering aanbieden op het gebied van onder andere geletterdheid, digitaal meedoen en een leven lang leren, en de samenwerking met scholen onder DBoS uitbreiden.

De uitgangspunten zijn vertaald in een eerste schets van een nieuw vestigingennetwerk

Om beter zicht te krijgen op de financiële consequenties van het ontwikkelscenario zijn bovengenoemde uitgangspunten verwerkt in een eerste idee voor een nieuw vestigingennetwerk. De precieze beschrijving hiervan is te vinden in bijlage A.3. De kaart hieronder laat zien hoe het vestigingennetwerk van de Bibliotheek Utrecht er volgens het ontwikkelscenario in 2040 uit zou zien.

Figuur 4: Voorstel herijking van het vestigingennetwerk in het ontwikkelscenario

5.2 Doorrekening ontwikkelscenario

Ontwikkelen kost tijd
Het uitvoeren van het ontwikkelscenario is een proces dat over (minstens) een decennium uitgesmeerd zou moeten worden vanwege bestaande (huur)contracten en afspraken met de gemeente over financiën. Toch is het mogelijk, zoals deze paragraaf laat zien, om al in de periode t/m 2026 grote wijzingen aan te brengen in het netwerk. Meerdere vestigingen kunnen al vóór dat jaar gesloten worden, terwijl anderen ter vervanging en vernieuwing al openen.

We hebben het ontwikkelscenario doorgerekend tot en met 2030. We zijn in onze berekening steeds uitgegaan van structurele bedragen die of bespaard worden of nodig zijn om nieuwe investeringen en activiteiten mogelijk te maken. Incidentele investeringen moeten apart begroot worden.

Financiering van het ontwikkelscenario vraagt om een herijking van de subsidieafspraken
Naast de berekening van de structurele kosten en opbrengsten van het ontwikkelscenario presenteert de doorrekening een berekening van een mogelijke nieuwe subsidieafspraak met de gemeente, gebaseerd op een prijsindexatie en een koppeling van de subsidie aan het inwonertal van Utrecht. Door uit te gaan van het huidige subsidiebedrag per inwoner en hierin vast te houden bij een stijgend aantal inwoners, is het mogelijk het ontwikkelscenario uit te voeren met een begroting die op de lange termijn sluitend is. Daarnaast zijn incidentele subsidies nodig voor o.a. frictiekosten en technologie, die hier niet worden meegerekend.

Drie componenten bepalen de doorrekening van het ontwikkelscenario
Deze doorrekening betreft een doorrekening op hoofdlijnen. Daarbij hebben we ons beperkt tot de drie belangrijkste componenten:
- *Bezuinigingen bestaande organisatie*: we zijn uitgegaan van een structurele besparing van € 600.000 die in drie jaar gerealiseerd wordt (2024 – 2026);
- *Vast bedrag aan subsidie per inwoner van € 41*: voor het inwoneraantal zijn we uitgegaan van de groei van de stad weergegeven in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040. Verder zijn we uitgegaan van een index van 2%, zowel aan de kostenkant als aan de inkomstenkant;
- *Herijking van het vestigingennetwerk*: we hebben vier mogelijke invullingen van het beschreven ontwikkelscenario doorgerekend. In de hoofdtekst presenteren we het behoedzame scenario; de andere invullingen zijn te vinden in de bijlage.

5.2.1 Aannames behoedzaam ontwikkelscenario

We hebben vier verschillende varianten van het ontwikkelscenario doorgerekend. We presenteren hier van deze varianten de meest behoedzame, variant A1. De beschrijving van de verschillende varianten en de uitkomsten van alle varianten staan in bijlage A.5.

De Bibliotheek realiseert een bezuiniging van € 600.000
De Bibliotheek wordt voor 2023 geconfronteerd met een tekort van € 1,3 miljoen, oplopend tot € 1,5 miljoen. Het is niet realistisch te veronderstellen dat dit tekort weggewerkt kan worden met louter een besparing op bijvoorbeeld dienstverlening en programmering, zonder vestigingen te sluiten. In het behoedzame ontwikkelscenario wordt verondersteld dat het wel mogelijk is om in drie stappen

een besparing van € 600.000 te realiseren. Dat zou betekenen dat in 2024 € 300.000 euro bezuinigd moet worden, in 2025 nog eens € 200.000 en in 2026 € 100.000.

We rekenen met structurele kosten van de vestigingen inclusief afschrijvingskosten

De totale bezuiniging door sluiting van vestigingen in het ontwikkelscenario bedraagt € 1.520.000 (bijlage A.3). De opening van de nieuwe vestigingen in dit scenario hangt af van de prijs per vierkante meter. De totale gemiddelde prijs (inclusief personeelskosten, schoonmaakkosten, energiekosten e.d.) is momenteel € 423 (zie bijlage A.2). De enige kosten die niet inbegrepen zijn, betreffen de kosten voor afschrijving. Deze kosten bedragen op dit moment ongeveer € 18 per vierkante meter.[4]

Om er zeker van te zijn dat het ontwikkelscenario niet een te rooskleurig perspectief schetst, gaat het behoedzame ontwikkelscenario ervanuit dat de kosten per vierkante meter € 500 bedragen: meer dan € 50 per vierkante meter hoger dan de huidige gemiddelde prijs inclusief afschrijvingskosten. Wanneer de opbrengsten van de sluitingen en de kosten van de nieuwe vestigingen met elkaar verrekend worden, stijgen de lasten van het vestigingennetwerk in dit scenario uiteindelijk met € 532.500 per jaar. Deze berekening is inclusief sluiting van de vestiging in Oog in Al en opening van een nieuwe vestiging in het CAB-gebouw (zie bijlage A.3).

Subsidies zijn te koppelen aan inwonertal en prijsindexatie

In 2022 bedroegen de totale inkomsten van de Bibliotheek Utrecht zo'n € 17,1 miljoen. Daarvan was zo'n € 15,1 miljoen afkomstig uit gemeentelijke subsidies. De berekening van dit ontwikkelscenario gaat uit van een groei van deze inkomsten om mee te groeien met de stad en stijgende prijzen te kunnen betalen. De subsidie wordt op 2% per jaar geïndexeerd en groeit met het percentage waarmee het aantal inwoners ook groeit. De overige € 2 miljoen betreffen overige kosten uit o.a. contributies en zaalverhuur, en worden alleen op 2% geïndexeerd. In bijlage A.4 wordt de reeks over de jaren tot 2030 onderbouwd.

5.2.2 Overzicht behoedzaam ontwikkelscenario

Wanneer alle hierboven genoemde aannames gecombineerd worden, ontstaat het volgende beeld:

Tabel 5: Tijdlijn financieel effect van het ontwikkelscenario

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Extra kosten t.o.v. 2023	€ 0	-€ 342.233	-€ 691.310	-€ 1.047.369	-€ 1.410.550	-€ 1.780.993	-€ 2.158.846	-€ 2.544.256
Budget t.o.v. 2023	€ 0	€ 637.376	€ 1.293.403	€ 1.968.571	€ 2.663.384	€ 3.378.357	€ 4.114.019	€ 4.870.912
Saldo ontwikkeling	€ 76.667	€ 352.500	€ 420.000	-€ 181.000	-€ 181.000	€ 39.000	-€ 561.000	-€ 812.500
Tekort	-€ 1.500.000	-€ 1.200.000	-€ 1.000.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000
Totaal	-€ 1.423.333	-€ 552.357	€ 22.093	-€ 159.798	€ 171.834	€ 736.364	€ 494.173	€ 614.156
Cumulatief totaal	**-€ 1.423.333**	**-€ 1.975.690**	**-€ 1.953.597**	**-€ 2.113.396**	**-€ 1.941.562**	**-€ 1.205.198**	**-€ 711.025**	**-€ 96.869**

[4] Berekening gebaseerd op de totale afschrijvingskosten van € 382.000 gedeeld door het totaal aantal vierkante meters van 20.804 m^2. Zie noot 3 en tabel 1.

Ter toelichting:

- ‘Extra kosten t.o.v. 2023’ zijn het gevolg van de prijsstijgingen (indexering) en worden berekend door de € 17,1 miljoen in 2023 jaarlijks met 2% te laten stijgen.
- ‘Budget t.o.v. 2023’ is de stijging van de totale inkomsten als gevolg van de stijging van het aantal inwoners en de prijsindexatie (zie bijlage A.4);
- ‘Saldo ontwikkeling’ is het saldo van het uitbreiden, openen en sluiten van vestigingen (zie bijlage A.5);
- ‘Totaal’ laat het veronderstelde resultaat zien;
- ‘Cumulatief totaal’ telt tot 2030 het resultaat op en laat daarmee zien hoe een investering in de eerste jaren (de begrotingstekorten tot en met 2026) in latere jaren wordt ingelopen.

In deze berekening van het structurele resultaat zijn een aantal zaken niet meegerekend die apart begroot moeten worden naast het ontwikkelscenario:

- Kosten voor o.a. het inrichten en ontruimen van vestigingen;
- Een investering om via Open+ de openingstijden te verruimen;
- Frictiekosten voor o.a. omscholing en afkopen contracten.

Gezamenlijk vragen deze elementen om een incidentele subsidie bovenop de herijking van de subsidieafspraken.

Het behoedzame ontwikkelscenario vraagt aanvankelijk om een kleine investering
Zoals de tabel laat zien, is de begroting sluitend vanaf 2027. Vanaf dat moment laat het model overschotten zien op de begroting van de bibliotheek. Door deze bij elkaar op te tellen tot en met 2030 komen we in 2030 uit op een netto negatief bedrag van € 96.869. Dit laat zien dat het scenario dat hier is gepresenteerd bovenop de herijkte subsidieafspraken vraagt om een kleine investering om de structurele lasten tot en met 2030 te dekken, naast de incidentele investeringen die nodig zullen zijn voor o.a. frictiekosten. Bij het maken van deze investeringen moet bedacht worden dat het scenario ook later dan 2030 een budgetoverschot laat zien, waardoor het mogelijk is om deze investeringen op de lange termijn terug te verdienen. Daarmee zijn de herijkte subsidieafspraken grofweg voldoende om de kosten van het behoedzame ontwikkelscenario te dekken tot en met 2030 en verder. De andere scenario’s zijn weergegeven in bijlage A.5.

/ 6 Reflectie en vervolg

Dit rapport laat zien hoe de Bibliotheek Utrecht een bredere maatschappelijke taak op zich wil nemen en het vestigingennetwerk wil herijken, maar daarin belemmerd wordt door een financieel tekort dat oploopt tot € 1,5 miljoen. We schetsten twee mogelijke gevolgen: een bezuinigingsscenario en een ontwikkelscenario. In het bezuinigingsscenario sluit de bibliotheek minstens twee, maar waarschijnlijker drie tot vijf, vestigingen om € 1 miljoen te bezuinigen. Het ontwikkelscenario schetst een mogelijkheid om op basis van een herijking van de subsidieafspraken mee te groeien met de stad. Dit plan is in hoofdlijnen doorgerekend. Verdere uitwerking is afhankelijk van een herijking van de subsidie. Tegelijkertijd is herijking afhankelijk van een uitgewerkt plan (kip-ei probleem).

Aanbeveling: start een inhoudelijk gesprek

Om bovenstaand kip-ei probleem te doorbreken, bevelen wij aan om parallel aan de collegeonderhandelingen op korte termijn een inhoudelijk traject te starten met als doel het ontwikkelscenario verder uit te werken. Dat kan dan leiden tot meer en minder ambitieuze varianten. In dit proces moet nauw contact worden gehouden met de politiek, waardoor de perspectieven die voort komen uit dit traject kunnen worden mee genomen in de onderhandelingen van een nieuw akkoord.

Dat betekent:

- **Intern en met externe partners in gesprek gaan over de behoeften en kansen**
  In verschillende gesprekken en bijeenkomsten kan de komende twee maanden concreter gemaakt worden welke maatschappelijke rol de bibliotheek binnen de gemeente in kan nemen. Door met verschillende externe partners en de gemeente te spreken over de behoeften waar de bibliotheek een rol in kan spelen, kan concreter gemaakt worden welke wijzigingen in het vestigingennetwerk hiervoor nodig zijn.

- **Aan de hand van de behoeften de scenario's concretiseren en financieel maken**
  Door de wensen te laten landen in de uitwerking van de scenario's, kan ook de financiële vertaling gemaakt worden als het gaat om investeringen, besparingen en frictiekosten.

- **Dit naast de beschikbare middelen te leggen van het nieuwe college**
  Tegen de tijd dat dit gereed is, is ook meer duidelijkheid over de financiële ruimte van de gemeente. De belangrijkste vraag is welke mogelijkheden het financiële kader biedt.

- **Uiteindelijk een definitieve keuze (laten) maken voor één van de scenario's**
  Op basis van die mogelijkheden zal door bibliotheek en gemeente een keuze gemaakt moeten worden voor een scenario. Hier horen ook de financiële afspraken bij.

- **... en dit in een nieuw huisvestingsbeleid op te nemen**
  Met de definitieve keuze voor een scenario, is de basis gelegd voor de uitwerking van het nieuwe beleid rondom huisvesting voor de komende jaren.

/ A Bijlagen

A.1 Demografische gegevens

Bedieningsgebied	Vestiging(en)	Huishoudens mogelijk laaggeletterd/ digibeet	Huishoudens met kinderen x-y jaar		
			0-5	6-12	13-17
Vleuten-De Meern	De Meern	11%	9%	11%	15%
Vleuten-De Meern	Vleuterweide	9%	18%	20%	17%
Vleuten-De Meern	Vleuten-Dorp	16%	8%	10%	15%
Leidsche Rijn	LRC	8%	17%	16%	11%
Leidsche Rijn	Waterwin	13%	18%	19%	14%
West	Oog in Al	19%	13%	13%	9%
Binnenstad Oost	Neude	10%	9%	14%	7%
Noordwest	Zuilen	31%	12%	12%	8%
Overvecht	Overvecht	75%	13%	12%	10%
Noordoost	Tuinwijk	20%	13%	14%	12%
Zuid	Hoograven, Lunetten	23%-49%	7%-12%	8%-12%	8%-9%
Zuidwest	Kanaleneiland	55%	12%	12%	9%

NB: de percentages van gezinnen met kinderen overlappen en moeten niet bij elkaar opgeteld worden. Het is mogelijk dat hetzelfde gezin geteld wordt als gezin met kinderen tussen 0 en 5 jaar en als gezin met kinderen tussen 6 en 12 jaar (bron: Marktscans Bibliotheek Utrecht, maart-april 2021).

A.2 Kerngegevens vestigingen

Vestiging	m²	Huisvesting	Personeel	Overig	Totaal	Per m²
Overvecht	1.501	€ 280.000	€ 260.000	€ 70.000	**€ 610.000**	***€ 406***
Lunetten	1.101	€ 140.000	€ 100.000	€ 30.000	**€ 270.000**	***€ 245***
De Meern	478	€ 90.000	€ 70.000	€ 20.000	**€ 180.000**	***€ 377***
Vleuten-dorp	177	€ 60.000	€ 20.000	€ 10.000	**€ 90.000**	***€ 508***
Hoograven	1.242	€ 300.000	€ 200.000	€ 60.000	**€ 560.000**	***€ 451***
Waterwin	211	€ 40.000	€ 50.000	€ 10.000	**€ 100.000**	***€ 474***
Kan. eiland	1.092	€ 200.000	€ 250.000	€ 50.000	**€ 500.000**	***€ 458***
LRC	1.818	€ 530.000	€ 440.000	€ 140.000	**€ 1.110.000**	***€ 611***
Oog in Al	697	€ 120.000	€ 130.000	€ 30.000	**€ 280.000**	***€ 402***
Neude	9.377	€ 1.680.000	€ 1.310.000	€ 780.000	**€ 3.770.000**	***€ 402***
Vleuterweide	1.525	€ 380.000	€ 340.000	€ 90.000	**€ 810.000**	***€ 531***
Tuinwijk	480	*€ 50.000*	*€ 150.000*	*€ 20.000*	***€ 220.000***	***€ 458***
Zuilen	1.105	*€ 70.000*	*€ 190.000*	*€ 40.000*	***€ 300.000***	***€ 271***
TOTAAL	**20.804**	**€ 3.940.000**	**€ 3.510.000**	**€ 1.350.000**	**€ 8.800.000**	***€ 423***

Vestiging	% inw. lid	m² lid	Bez. per m² 2021	Bez. per m² 2019	Kosten uitleen 2021	Kosten uitleen 2019	Kosten bezoeker 2021	Kosten bezoeker 2019	Kosten per lid	Kosten per m²
Neude	27%	0,40	50	45	€ 5,85	€ 5,00	€ 8,30	€ 8,50	€ 165	€ 400
Hoograven	16%	0,25	45	70	€ 3,95	€ 3,20	€ 10,75	€ 6,90	€ 110	€ 465
Kanaleneiland	13%	0,35	35	65	€ 8,60	€ 7,15	€ 12,50	€ 6,75	€ 165	€ 455
Lunetten	18%	0,55	20	35	€ 5,20	€ 3,60	€ 11,75	€ 7,30	€ 135	€ 245
Overvecht	15%	0,30	45	75	€ 5,60	€ 3,90	€ 9,25	€ 5,25	€ 120	€ 405
Tuinwijk	14%	0,15	70	110	€ 1,70	€ 1,35	€ 6,30	€ 4,05	€ 55	€ 440
Zuilen	17%	0,30	40	65	€ 2,65	€ 2,25	€ 7,00	€ 4,30	€ 75	€ 275
Oog in Al	17%	0,15	65	140	€ 1,80	€ 1,40	€ 5,95	€ 2,85	€ 55	€ 400
LRC	22%	0,25	70	70	€ 3,65	€ 4,00	€ 9,35	€ 8,95	€ 160	€ 610
Waterwin	18%	0,10	20	130	€ 9,10	€ 1,90	€ 25,00	€ 3,85	€ 50	€ 500
Vleuterweide	34%	0,15	75	95	€ 3,25	€ 2,40	€ 7,35	€ 5,65	€ 80	€ 540
Vleuten-dorp	11%	0,20	85	155	€ 3,00	€ 1,90	€ 5,30	€ 2,90	€ 90	€ 450
De Meern	25%	0,15	60	80	€ 2,55	€ 2,00	€ 5,80	€ 4,40	€ 60	€ 360
TOTAAL	**20%**	**0,30**	**50**	**65**	**€ 4,30**	**€ 3,50**	**€ 8,45**	**€ 6,60**	**€ 120**	**€ 425**
Kritieke waarde	**< 15%**	**> 0,35**	**< 40**	**< 50**	**> € 5**	**> € 4**	**> € 10**	**> € 8**	**> € 150**	**> € 500**

De bedragen in deze tweede tabel zijn afgezet tegen een 'kritieke waarde': dit is het gemiddelde van alle vestigingen met een marge van 25%. Indien een vestiging op een bepaald onderdeel boven of onder de kritieke waarde scoort, is deze in rood weergegeven.

A.3 Vestigingennetwerk ontwikkelscenario

In het ontwikkelscenario groeit de bibliotheek vooral in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern, en herpositioneert het in Zuid en Noordoost. Over West en Oost wordt in dit scenario nog niets definitiefs besloten, al wordt de mogelijkheid genoemd van het sluiten van Oog in Al en het openen van een nieuwe vestiging in het CAB-gebouw. De vestigingen Kanaleneiland, Overvecht, Zuilen en Neude blijven open.

Gezien de uitganspunten van 10-minutenstad en één bibliotheek per 40.000 Utrechters zet de Bibliotheek Utrecht eerst vooral in op het uitbreiden van het netwerk in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern. Het huidige netwerk is daar te klein om te kunnen voldoen aan de omvang van het gebied en de bevolking, die nog flink zal groeien tot 2040. Daarom stelt de Bibliotheek Utrecht voor om de vestiging De Meern op te schalen tot een volwaardige community library. Ook stelt de Bibliotheek een jongerenbibliotheek van 480 m2 aan het Berlijnplein voor, omdat de helft van de Utrechtse jongeren in deze wijken woont. De vestigingen Waterwin en Vleuten worden gesloten.

Tegenover nieuwe vestigingen in Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern staat een fusie in Zuid, waar nu relatief veel vestigingen staan. De bibliotheek stelt daarom voor om de twee vestigingen in Hoograven en Lunetten samen te voegen tot een nieuwe vestiging in de buurt van 't Goylaan. In Noordoost stelt de bibliotheek voor de bibliotheek te verplaatsten naar de buurt van winkelcentrum

Gaard en om de omvang op te schalen naar 1.200 m2. De huidige vestiging Tuinwijk bedient teveel hetzelfde gebied de Neude.

In onderstaande tabel is te zien wat de kosten en opbrengsten zijn van het veranderen van het vestigingennetwerk in het ontwikkelmodel. De opbrengsten voor het sluiten van vestigingen is op basis van de bestaande begroting van de Bibliotheek. Voor de kosten van nieuwe vestigingen is uitgegaan van 500 euro m2 (hoog) en 423 euro m2 (laag). Deze tabel is de uitgangspositie van het ontwikkelmodel.

Vestiging	Voorstel	Jaar	Opbrengst (hoge € / m²)	Opbrengst (lage € / m²)
Neude	Handhaven	-	-	-
LRC	Handhaven	-	-	-
Waterwin	Sluiten	2024	€ 100.000	€ 100.000
Berlijnplein	Openen	2025/2026	€ - 240.000	€ - 203.040
Vleuterweide	Handhaven	-	-	-
Vleuten	Sluiten	2024	€ 90.000	€ 90.000
De Meern	Uitbreiden	2026	€ - 361.000	€ - 305.406
't Goylaan	Openen	2023	€ - 600.000	€ - 507.600
Hoograven	Sluiten	2023	€ 560.000	€ 560.000
Lunetten	Sluiten	2023	€ 270.000	€ 270.000
Kanaleneiland	Handhaven	-	-	-
Oog in Al	Mogelijk sluiten	2033	€ 280.000	€ 280.000
CAB-gebouw	Openen	2026-2028	€ - 251.500	€ - 212.769
Zuilen	Handhaven	-	-	-
Overvecht	Handhaven	-	-	-
De Gaard	Openen	2028	€ - 600.000	€ - 507.600
Tuinwijk	Sluiten	2028	€ 220.000	€ 220.000
Rijnsweerd/ Science Park	Besluit later	±2035	-	-
TOTAAL SLUITEN			**€ 1.520.000**	**€ 1.520.000**
TOTAAL OPENEN			**€ - 2.052.500**	**€ - 1.736.415**
TOTAAL			**€ - 532.500**	**€ -216.415**

A.4 Ontwikkeling subsidie ontwikkelscenario

Wanneer wordt uitgegaan van een vast bedrag per inwoner aan subsidie en wanneer dit vaste bedrag geïndexeerd wordt met 2%, ontwikkelt de subsidie zich als volgt. De restinkomsten worden gevormd door zaken als contributies en zaalverhuur. Deze zijn ook geïndexeerd op 2%, maar niet gekoppeld aan de groei van de stad.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Inwoners	365.000	372.000	379.000	386.000	393.000	400.000	407.000	414.000
Index		1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
Subsidie	€ 15.087.863	€ 15.684.764	€ 16.299.505	€ 16.932.563	€ 17.584.422	€ 18.255.583	€ 18.946.557	€ 19.657.868
Subsidie per inwoner	€ 41	€ 42	€ 43	€ 44	€ 45	€ 46	€ 47	€ 47
Toename per jaar		€ 637.376	€ 614.742	€ 633.057	€ 651.860	€ 671.161	€ 690.974	€ 711.311
Subsidie t.o.v. 2023		€ 637.376	€ 1.252.118	€ 1.885.175	€ 2.537.035	€ 3.208.196	€ 3.899.170	€ 4.610.480
Rest-inkomsten	€ 2.023.778	€ 2.064.254	€ 2.105.539	€ 2.147.649	€ 2.190.602	€ 2.234.414	€ 2.279.103	€ 2.324.685
Totale inkomsten	€ 17.111.641	€ 17.749.017	€ 18.405.044	€ 19.080.212	€ 19.775.025	€ 20.489.998	€ 21.225.660	€ 21.982.553
Inkomsten t.o.v. 2023		€ 637.376	€ 1.293.403	€ 1.968.571	€ 2.663.384	€ 3.378.357	€ 4.114.019	€ 4.870.912

A.5 Ontwikkelscenario per variant per jaar t/m 2030

Het ontwikkelscenario is voor vier varianten doorgerekend

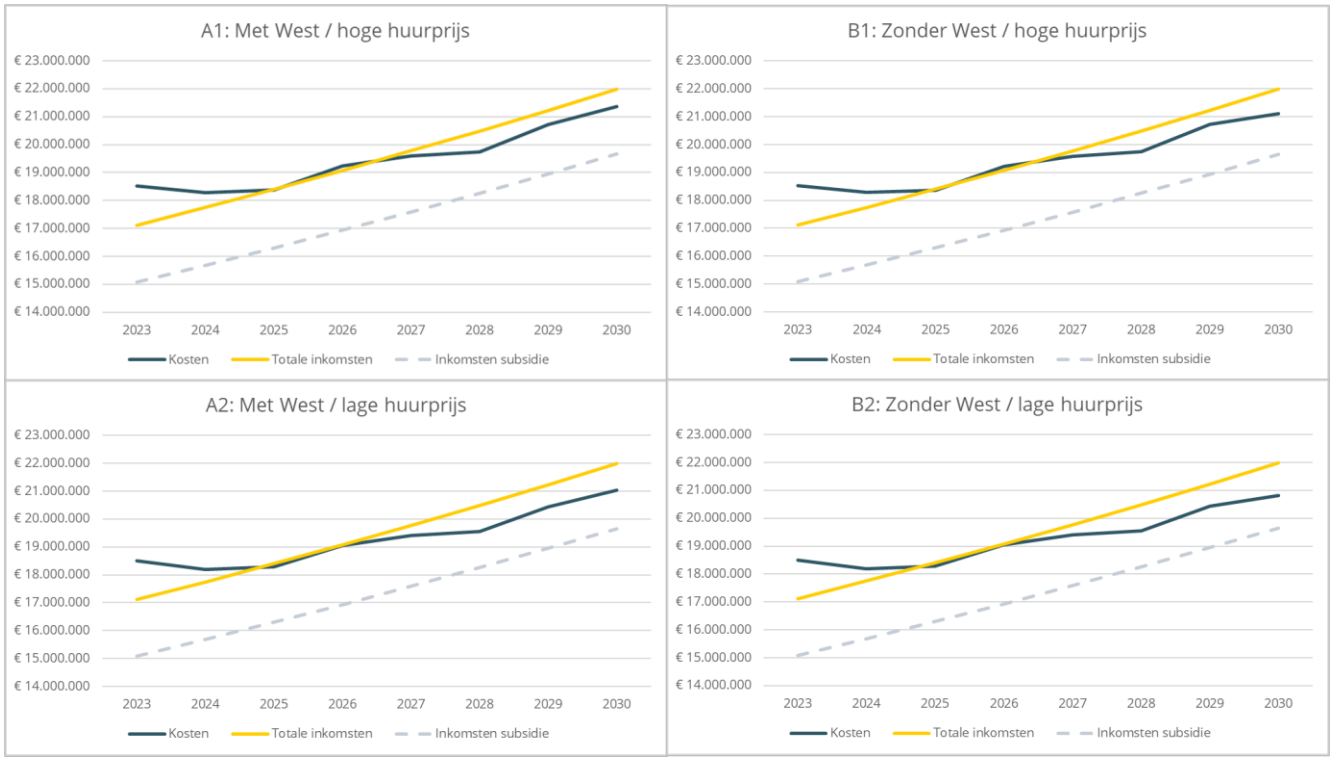
Het ontwikkelscenario is op vier manieren door te rekenen: met hoge en lage prijzen per vierkante meter, en inclusief of exclusief het doorontwikkelen van West door sluiting van Oog in Al en opening in het CAB-gebouw. Bij doorontwikkeling van West moet opgemerkt worden dat het contract van de vestiging in Oog in Al doorloopt tot 2033, en dat de bezuiniging daarmee pas in 2033 zou meewegen op de begroting, terwijl in de doorrekening wordt uitgegaan van opening in het CAB-gebouw in 2028. De tabel hieronder geeft de vier varianten beknopt weer.

	A1	A2	B1	B2
Doorontwikkeling West	Ja	Ja	Nee	Nee
Prijs / m^2	€ 500	€ 423	€ 500	€ 423

Onderstaande tabel vat de doorrekening van de vier verschillende varianten van het ontwikkelscenario samen. Hieruit blijkt dat de kosten van het scenario meer beïnvloed worden door een lagere huurprijs dan een keuze voor of tegen het doorontwikkelen van West.

	A1	A2	B1	B2
Omschrijving	Met aanpassingen West Hoge huurprijs	Met aanpassingen West Lage huurprijs	Zonder aanpassingen West Hoge huurprijs	Zonder aanpassingen West Lage huurprijs
Huur/m^2	€ 500	€ 423	€ 500	€ 423
Stijging subsidie	Ja	Ja	Ja	Ja
Sluitende begroting vanaf	2027	2025	2027	2025
Cumulatief totaal in 2030	-€ 96.869	€ 1.267.032	€ 154.631	€ 1.479.801

De vier grafieken hieronder geven de ontwikkeling van de kosten en de opbrengsten in de tijd weer. Hieruit blijkt dat in elke variant de inkomsten in 2030 hoger zijn dan de kosten. Ter verdere toelichting op de vier grafieken is per variant de doorrekening van het vestigingennetwerk en de begroting ook hieronder opgenomen.

A1 (Met West, hoge huurprijs)

Wijk	Vestiging	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Binnenstad	Neude	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	LRC	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Waterwin	€ 0	€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Leidsche Rijn	Berlijnplein	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 240.000	-€ 240.000	-€ 240.000	-€ 240.000	-€ 240.000
	Vleuterweide	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Vleuten	€ 0	€ 0	€ 22.500	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Vleuten de M	De Meern	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 361.000	-€ 361.000	-€ 361.000	-€ 361.000	-€ 361.000
	't Goylaan	€ 0	-€ 200.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000
	Hoograven	€ 0	€ 186.667	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000
Zuid	Lunetten	€ 0	€ 90.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Kanaleneilan	Kanaleneiland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Oog in Al	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
West	CAB-gebouw	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 251.500
Noordwest	Zuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overvecht	Overvecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	De Gaard	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 600.000	-€ 600.000
Noordoost	Tuinwijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000
Oost	Rijnsweerd/ Science Park	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal		**€ 0**	**€ 76.667**	**€ 352.500**	**€ 420.000**	**-€ 181.000**	**-€ 181.000**	**€ 39.000**	**-€ 561.000**	**-€ 812.500**

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Extra kosten t.o.v. 2023	€ 0	-€ 342.233	-€ 691.310	-€ 1.047.369	-€ 1.410.550	-€ 1.780.993	-€ 2.158.846	-€ 2.544.256
Budget t.o.v. 2023	€ 0	€ 637.376	€ 1.293.403	€ 1.968.571	€ 2.663.384	€ 3.378.357	€ 4.114.019	€ 4.870.912
Saldo ontwikkeling	€ 76.667	€ 352.500	€ 420.000	-€ 181.000	-€ 181.000	€ 39.000	-€ 561.000	-€ 812.500
Tekort	-€ 1.500.000	-€ 1.200.000	-€ 1.000.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000
Totaal	-€ 1.423.333	-€ 552.357	€ 22.093	-€ 159.798	€ 171.834	€ 736.364	€ 494.173	€ 614.156
Cumulatief totaal	**-€ 1.423.333**	**-€ 1.975.690**	**-€ 1.953.597**	**-€ 2.113.396**	**-€ 1.941.562**	**-€ 1.205.198**	**-€ 711.025**	**-€ 96.869**

NB: zelfde tabel als tabel 5.

A2 (Met West; lage huurprijs)

Wijk	Vestiging	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Binnenstad	Neude	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	LRC	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Waterwin	€ 0	€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Leidsche Rijn	Berlijnplein	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 203.040	-€ 203.040	-€ 203.040	-€ 203.040	-€ 203.040
	Vleuterweide	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Vleuten	€ 0	€ 0	€ 22.500	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Vleuten de M	De Meern	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 305.406	-€ 305.406	-€ 305.406	-€ 305.406	-€ 305.406
	't Goylaan	€ 0	-€ 169.200	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600
	Hoograven	€ 0	€ 186.667	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000
Zuid	Lunetten	€ 0	€ 90.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Kanaleneilan	Kanaleneiland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Oog in Al	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
West	CAB-gebouw	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 212.769
Noordwest	Zuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overvecht	Overvecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	De Gaard	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 507.600	-€ 507.600
Noordoost	Tuinwijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000
Oost	Rijnsweerd/ Science Park	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal		**€ 0**	**€ 107.467**	**€ 444.900**	**€ 512.400**	**€ 3.954**	**€ 3.954**	**€ 223.954**	**-€ 283.646**	**-€ 496.415**

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Extra kosten t.o.v. 2023	€ 0	-€ 342.233	-€ 691.310	-€ 1.047.369	-€ 1.410.550	-€ 1.780.993	-€ 2.158.846	-€ 2.544.256
Budget t.o.v. 2023	€ 0	€ 637.376	€ 1.293.403	€ 1.968.571	€ 2.663.384	€ 3.378.357	€ 4.114.019	€ 4.870.912
Saldo ontwikkeling	€ 107.467	€ 444.900	€ 512.400	€ 3.954	€ 3.954	€ 223.954	-€ 283.646	-€ 496.415
Tekort	-€ 1.500.000	-€ 1.200.000	-€ 1.000.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000
Totaal	-€ 1.392.533	-€ 459.957	€ 114.493	€ 25.156	€ 356.788	€ 921.318	€ 771.527	€ 930.241
Cumulatief totaal	**-€ 1.392.533**	**-€ 1.852.490**	**-€ 1.737.997**	**-€ 1.712.842**	**-€ 1.356.054**	**-€ 434.736**	**€ 336.791**	**€ 1.267.032**

B1 (Zonder West; hoge huurprijs)

Wijk	Vestiging	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Binnenstad	Neude	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	LRC	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Waterwin	€ 0	€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Leidsche Rijn	Berlijnplein	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 240.000	-€ 240.000	-€ 240.000	-€ 240.000	-€ 240.000
	Vleuterweide	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Vleuten	€ 0	€ 0	€ 22.500	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Vleuten de M	De Meern	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 361.000	-€ 361.000	-€ 361.000	-€ 361.000	-€ 361.000
	't Goylaan	€ 0	-€ 200.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000	-€ 600.000
	Hoograven	€ 0	€ 186.667	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000
Zuid	Lunetten	€ 0	€ 90.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Kanaleneilan	Kanaleneiland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Oog in Al	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
West	CAB-gebouw	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Noordwest	Zuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overvecht	Overvecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	De Gaard	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 600.000	-€ 600.000
Noordoost	Tuinwijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000
Oost	Rijnsweerd/ Science Park	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal		**€ 0**	**€ 76.667**	**€ 352.500**	**€ 420.000**	**-€ 181.000**	**-€ 181.000**	**€ 39.000**	**-€ 561.000**	**-€ 561.000**

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Extra kosten t.o.v. 2023	€ 0	-€ 342.233	-€ 691.310	-€ 1.047.369	-€ 1.410.550	-€ 1.780.993	-€ 2.158.846	-€ 2.544.256
Budget t.o.v. 2023	€ 0	€ 637.376	€ 1.293.403	€ 1.968.571	€ 2.663.384	€ 3.378.357	€ 4.114.019	€ 4.870.912
Saldo ontwikkeling	€ 76.667	€ 352.500	€ 420.000	-€ 181.000	-€ 181.000	€ 39.000	-€ 561.000	-€ 561.000
Tekort	-€ 1.500.000	-€ 1.200.000	-€ 1.000.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000
Totaal	-€ 1.423.333	-€ 552.357	€ 22.093	-€ 159.798	€ 171.834	€ 736.364	€ 494.173	€ 865.656
Cumulatief totaal	**-€ 1.423.333**	**-€ 1.975.690**	**-€ 1.953.597**	**-€ 2.113.396**	**-€ 1.941.562**	**-€ 1.205.198**	**-€ 711.025**	**€ 154.631**

B2 (Zonder West; lage huurprijs)

Wijk	Vestiging	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Binnenstad	Neude	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	LRC	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Waterwin	€ 0	€ 0	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Leidsche Rijn	Berlijnplein	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 203.040	-€ 203.040	-€ 203.040	-€ 203.040	-€ 203.040
	Vleuterweide	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Vleuten	€ 0	€ 0	€ 22.500	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Vleuten de M	De Meern	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 305.406	-€ 305.406	-€ 305.406	-€ 305.406	-€ 305.406
	't Goylaan	€ 0	-€ 169.200	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600	-€ 507.600
	Hoograven	€ 0	€ 186.667	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000	€ 560.000
Zuid	Lunetten	€ 0	€ 90.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Kanaleneilan	Kanaleneiland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Oog in Al	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
West	CAB-gebouw	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Noordwest	Zuilen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overvecht	Overvecht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	De Gaard	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 507.600	-€ 507.600
Noordoost	Tuinwijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 220.000	€ 220.000	€ 220.000
Oost	Rijnsweerd/ Science Park	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal		**€ 0**	**€ 107.467**	**€ 444.900**	**€ 512.400**	**€ 3.954**	**€ 3.954**	**€ 223.954**	**-€ 283.646**	**-€ 283.646**

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Extra kosten t.o.v. 2023	€ 0	-€ 342.233	-€ 691.310	-€ 1.047.369	-€ 1.410.550	-€ 1.780.993	-€ 2.158.846	-€ 2.544.256
Budget t.o.v. 2023	€ 0	€ 637.376	€ 1.293.403	€ 1.968.571	€ 2.663.384	€ 3.378.357	€ 4.114.019	€ 4.870.912
Saldo ontwikkeling	€ 107.467	€ 444.900	€ 512.400	€ 3.954	€ 3.954	€ 223.954	-€ 283.646	-€ 283.646
Tekort	-€ 1.500.000	-€ 1.200.000	-€ 1.000.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000	-€ 900.000
Totaal	-€ 1.392.533	-€ 459.957	€ 114.493	€ 25.156	€ 356.788	€ 921.318	€ 771.527	€ 1.143.010
Cumulatief totaal	**-€ 1.392.533**	**-€ 1.852.490**	**-€ 1.737.997**	**-€ 1.712.842**	**-€ 1.356.054**	**-€ 434.736**	**€ 336.791**	**€ 1.479.801**

Commissie Onderwijs, Werk en Economie

Dossiernummer	2660
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	2 juni 2022
Agendapunt	7
Titel	Raadsbrief Update flitsbezorgers en Beantwoording van schriftelijke vragen 2022-38 en 2022-39 over de (opkomst van) flitsbezorg-diensten
ID	2838
Behandelend ambtenaar	W. Matser
Telefoon	030 2864660
E-mail	w.matser@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Verschuure
Beleidsveld	Economische Zaken
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Onderwijs, Werk en Economie	21 april 2022
Raadsinformatiebijeenkomst	24 mei 2022
Commissie Onderwijs, Werk en Economie	**2 juni 2022**

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	W. Matser	**Datum**	29 maart 2022
Doorkiesnummer	030-286 4660	**Kenmerk**	9881386
E-mail	w.matser@utrecht.nl	**Onderwerp**	Update flitsbezorgers
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Ruimtelijke Ontwikkeling, Economische Zaken

Geachte leden van de raad,

In de raadsvergadering van 17 februari 2022 heeft u een voorbereidingsbesluit genomen over detailhandel en bezorging. Tijdens de (commissie)behandeling heeft u verzocht u mee te nemen in toekomstige ontwikkelingen. Graag geven wij u een update over de huidige stand van zaken rondom flitsbezorgers in Utrecht. Verder verwijzen wij u naar onze beantwoording van de schriftelijke vragen over flitsbezorgers: SV2022/38 en SV2022/39.

Overleg flitsbezorgers
Op 21 februari 2022 heeft wethouder Verschuure een overleg gehad met de directie van alle flitsbezorgers (Flink, Gorilla's, Getir en Zapp[1]). Er is direct duidelijk gemaakt dat er verantwoordelijkheden en verplichtingen horen bij ondernemen in onze stad. Het veroorzaken van overlast hoort daar niet bij. Het contact zoeken met de directe omgeving weer wel. De flitsbezorgers hebben beterschap beloofd en willen graag meedenken in oplossingen om de overlast te voorkomen. Het overleg wordt binnenkort ambtelijk voortgezet.

Update meldingen
Op dit moment zijn er vijf flitsbezorgers gevestigd in Utrecht (op de Amsterdamsestraatweg, Westerdijk, Nobelstraat, Gansstraat en Wolvenplein). Hieronder de tot op heden ingekomen overlast meldingen:

Amsterdamsestraatweg	61 meldingen en 2 handhavingsverzoeken
Westerdijk	7 meldingen
Gansstraat	13 meldingen
Nobelstraat/Nobeldwarsstraat	24 meldingen en een handhavingsverzoek
Wolvenplein	6 meldingen

Handhavingsbesluiten
De inzet richt zich in eerste instantie op de vestigingen die de meeste overlast opleveren naar de directe omgeving (en uiteraard die zaken waar een handhavingsverzoek is ingediend).

[1] Flitsbezorger Zapp heeft op dit moment nog geen vestiging in Utrecht

In het verlengde daarvan heeft de flitsbezorger op de Amsterdamsestraatweg op 11 februari 2022 een dwangsombesluit ontvangen. De begunstigingstermijn loopt op 24 maart 2022 af. De flitsbezorger heeft een verzoek om voorlopige voorziening ingediend. De voorzieningenrechter heeft het handhavingsbesluit op 23 maart op zitting behandeld en heeft gelijk mondeling uitspraak gedaan. De schriftelijke uitspraak volgt binnen 14 dagen. De voorzieningenrechter is van mening dat de gemeente, na afweging van alle belangen, over kon gaan tot het uitvaardigen van een last onder dwangsom. Dit betekent dat deze flitsbezorger vanaf 24 maart de exploitatie in het pand op de Amsterdamsestraatweg zal moeten staken. Indien de exploitant hier geen gevolg aan geeft, zal de exploitant een dwangsom aan de gemeente moeten betalen.

Zodra wij de uitspraak van de voorzieningenrechter ontvangen hebben, zullen we deze nader bestuderen. Deze kennis zal worden meegenomen in het nog te verzenden voornemen om handhavend op te treden tegen de flitsbezorger op de Nobelstraat/Nobeldwarsstraat.

Capaciteit
De handhaving van flitsbezorgers valt qua inzet onder het afhandelen van klacht/meldingen. Wij zien dat het aantal klacht/meldingen de afgelopen jaren aanzienlijk is gestegen en sluiten niet uit dat wij, gezien de beschikbare capaciteit, op termijn keuzes moeten gaan maken welke meldingen wij nog in behandeling kunnen nemen (en welke niet).

Wij vertrouwen u hiermee (tussentijds) te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2022, NUMMER 38

Datum	29 maart 2022
Van	College B&W
Behandeld door	Marco van Dijk
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	m.van.dijk@utrecht.nl
Kenmerk	9792390
Beleidsveld	Economische Zaken

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2022 nummer 38 van raadsleden Van Dalen (VVD) en Peters (D66) van 18 februari 2022 over 'Opkomst Flitsbezorgdiensten'.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Opmerking vooraf. Vandaag zijn ook de raadsbrief 'Update flitsbezorgers' én de beantwoording van SV 39 'over Flitsbezorging' naar u verzonden. Graag verwijzen we ook hiernaar aangezien het over dezelfde thematiek gaat.

Vraag 1
Deelt het college deze visie? Zo nee, waarom niet?
***Antwoord* 1**
Wij delen uw visie. Op 17 februari jl. heeft u dan ook ingestemd met het voorstel aan de gemeenteraad 'Voorbereidingsbesluit detailhandel en bezorging' en zorgt, kortgezegd, dat de gemeente grip heeft op nieuwe vestigingen en tijd krijgt om nadere maatregelen te treffen.

Vraag 2
Welke stappen kan het college zetten om de flitsbezorgingsdiensten ertoe te bewegen ondoorzichtige gevels in levendig winkelgebied te verruilen voor een transparante gevel die past bij de omgeving?
***Antwoord* 2**
Uw raad heeft een voorbereidingsbesluit vastgesteld waarbij voor het gebruiken van een pand voor bezorgdiensten een vergunningsplicht is ingesteld. In de vergunningsvoorwaarden kunnen eisen over de ondoorzichtige gevel worden opgenomen, uiteraard zal dit wel in verhouding moeten staan tot vergelijkbare bedrijven als medische centra, huisarts, tandarts. In bestaande situaties is er feitelijk geen ander rechtsgeldig middel dat optreden tegen dergelijke dichtgeplakte panden mogelijk maakt, tenzij er sprake is van een exces in de zin van de welstand.

Vraag 3

Hoe kan de wethouder effectief overlast op de weg, in de wijk en in de winkelstraat tegengaan? Te weten:
a. de overlast van containers met goederen op de stoep of de openbare weg;
b. de overlast van containers met afval op de stoep of de openbare weg;
c. de overlast van het parkeren van bezorgfietsen of -brommers;
d. de geluidsoverlast voor omwonenden door de bedrijvigheid en verkeersbewegingen

***Antwoord* 3**
a. Het is volgens artikel 2:9 lid 3 APV toegestaan om containers, bedoeld voor laden en lossen, kortstondig op de weg te plaatsen zonder vergunning. Als dit langer duurt of er sprake is van hinder/overlast dan kan daar handhavend tegen worden opgetreden.
b. Bedrijven die met de gemeente een contract hebben voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval wordt gevraagd afval in gesloten zakken of containers aan de openbare weg aan te bieden. We werken op dit moment aan een wijziging van het verzameluitvoeringsbesluit krachtens Afvalstoffenverordening Utrecht 2010. Hierin borgen we regels omtrent aanbiedtijden, -plekken, -wijzen en verwijderen van inzamelmiddelen voor bedrijfsafval. Deze regels gelden zowel voor ondernemers die met de gemeente als voor ondernemers die met een particuliere inzamelaar een bedrijfsafvalcontract hebben. Bij overtreden van de regels zullen we eerst in contact treden met de betreffende ondernemer, mocht dat geen oplossing bieden kunnen we overgaan tot handhaving.
c. Het plaatsen van fietsen en bromfietsen is geregeld in verkeerswetgeving en mag in principe op de stoep, zolang er geen sprake is van hinder of gevaar. De gemeente handhaaft op dit moment in verband met capaciteitsgebrek alleen op gevaarlijke gestalde fietsen en bromfietsen. In de module fietsparkeren (één van de 5 uitwerkingsmodules van de Parkeervisie), die 13 maart 2022 aan u is aangeboden, wordt de mogelijkheid voor inzet op hinderlijk en foutief gestalde fietsen verruimd wanneer er voldoende stallingscapaciteit in de omgeving is.. Mogelijk dat er nadere regelgeving nodig is om fietsen en bromfietsen met een bedrijfsmatig doel beter te reguleren. In de module fietsparken bespreken wij de mogelijkheid om te onderzoeken hoe met fietsen en bromfietsen met bedrijfsmatig oogmerk om te gaan.
d. Overlast op straat en inpandig kunnen omwonenden zowel bij de gemeente als bij de politie melden. Bij ernstige overlast kan er handhavend worden opgetreden. In de genoemde vergunningsvoorwaarden kunnen eisen worden meegenomen over geluidsoverlast. Echter ook hier geldt dat het om (geluids)overlast moet gaan die verder gaat dan de normen die hiervoor gebruikelijk zijn.

Vraag 4
Op welke wijze kan het versperren van de stoep specifiek door deze bedrijfsmatige activiteiten tegengaan worden zonder onze inwoners tot last te zijn met extra regelgeving over fiets parkeren?
***Antwoord* 4**
Zie vraag 3c. Het is een groeiend en deels nieuw fenomeen dat fietsen en bromfietsen met een bedrijfsmatig oogmerk veelvuldig in de weg staan en hinder veroorzaken. We hebben hier op dit ogenblik niet direct een oplossing voor. Daarom doen we een voorstel in de module fietsparkeren, die 13 maart 2022 ter besluitvorming aan is aangeboden, om dit te onderzoeken. We sluiten het stellen van nadere regels over het stallen van fietsen en bromfietsen met bedrijfsmatig oogmerk daarom op voorhand niet uit. Voor zaken die afhankelijk zijn van een vergunning kan in de vergunning een voorwaarde worden opgenomen ten aanzien van het parkeren van de bezorgfietsen, bezorgscooters etc.

Vraag 5
Hoe kan het college stimuleren dat deze ondernemers hun voertuigen inpandig stallen?
***Antwoord* 5**
Het is mogelijk om dit via de vergunningsvoorwaarden te eisen.

Vraag 6
Hoe beoordeelt het college, de samenwerking met al bestaande supermarktketens? Wordt hiermee het risico gelopen dat de vervoersbewegingen rondom bestaande supermarkten nog groter worden of biedt deze ontwikkeling juist kansen, omdat hierdoor minder afgeplakte panden in woonwijken of winkelstraten ontstaan?

***Antwoord* 6**
Er bestaan al sinds lange tijd supermarktketens met een eigen bezorgdienst. Dat is geen nieuw fenomeen. Onlangs is bekend geworden dat een flitsbezorger samen gaat werken met een supermarktketen. Of dit leidt tot grotere vervoersbewegingen is nu niet in te schatten. Mocht in praktijk blijken dat het moeilijk is om voor flitsbezorgers een passende locatie te vinden, zou inpassing bij een bestaande supermarkt een oplossing kunnen bieden en dus minder afgeplakte panden in de woonwijk of winkelstraten betekenen.

Vraag 7
Hoe beoordeelt het college de verkeerssituatie bij locaties van flitsbezorgdiensten? Welke stappen kan en wil het college nemen?
***Antwoord* 7**
Ons mobiliteitsbeleid is er onder andere op gericht om de drukte op fietspaden te spreiden. Daarmee zorgen we ervoor dat fietsers van alle leeftijden zich veilig en comfortabel voelen. De komst van een locatie van flitsbezorgdiensten in een al drukke omgeving kan de drukte laten toenemen, en dat gaat dan in tegen het beleid om de drukte te spreiden. Dit aspect nemen we mee in de integrale afweging op een verzoek van een flitsbezorgdienst om zich ergens te vestigen.

Vraag 8
Hoe beoordeelt het college eventuele vestiging van flitsbezorgbedrijven in winkelstraten of winkelcentra?
***Antwoord* 8**
We toetsen aan de voorwaarde in het voorbereidingsbesluit en kunnen de vergunning verlenen "als er geen onevenredig nadelige effecten ontstaan voor de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen en er geen verslechtering van het woon-en leefklimaat ontstaat". De meeste winkelstraten en winkelcentra bestaan uit gebouwen met winkels op de begane grond en daarboven woningen. In grote lijn komt het toetsen van een aanvraag er dus op neer dat we bekijken wat het gevolg is voor de winkels en woningen in de omgeving, waarbij aspecten zoals een aantrekkelijke winkelomgeving en overlast voor woningen aan de orde komen.

Vraag 9
Hoe beoordeelt het college eventuele vestiging van flitsbezorgbedrijven in woonwijken?
Zijn er aan de randen van woonwijken, of op specifieke locaties, toch mogelijkheden om deze bedrijven te vestigen? Welke voorwaarden zijn dan van belang?
***Antwoord* 9**
Vestiging is mogelijk op plaatsen waar geen overlast voor bewoners ontstaat en het goed functioneren van de bestaande winkels niet in het gedrang komt. Overlast voor woningen wordt onder meer beperkt als er voldoende afstand is. Voor winkels in de directe nabijheid is het van belang dat er geen gaten tussen winkels ontstaan, zeker niet in de vorm van een blinde gevel. Zie verder het antwoord op vraag 8.

Vraag 10
Welke rol kan de kan de gemeente spelen bij de bescherming van persoonsgegevens door bijvoorbeeld beperkingen op te leggen rondom het maken van foto's voordeuren?
***Antwoord* 10**
De gemeente kan hierbij geen rol spelen. De verwerking van persoonsgegevens is geregeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Primair ligt de verantwoordelijkheid bij de

verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens, in casu de flitsbezorgbedrijven, hoe zij hiermee omgaan. De wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens tussen de klant en de flitsbezorgdienst is gelegen in een overeenkomst naar burgerlijk recht. De wijze van bezorging maakt daar onderdeel van uit. De flitsbezorgbedrijven moeten kunnen verantwoorden wat de minst ingrijpende manier is om de bezorging aan te tonen door te voldoen aan het beginsel van privacy by design. De Autoriteit Persoonsgegevens is de bevoegde instantie om hierop toezicht te houden.

Vraag 11
Ziet het college de mogelijkheid en kansen voor het delen van verkeersdata door deze platformen om inzicht te krijgen in fietsbewegingen en verkeersknelpunten?
***Antwoord* 11**
We zien geen kansen voor het delen van verkeersdata door deze platformen om een aanvullend inzicht te krijgen in fietsbewegingen en verkeersknelpunten. We hebben dat inzicht al middels de fietstel- en verkeerstelpunten die op een groot aantal locaties teldata verzamelen. Daarmee worden vrijwel alle fiets/auto-bewegingen geteld en niet alleen de bewegingen van deze flitsbezorgsbedrijven.

Vraag 12
Ziet het college verdere mogelijkheden voor het samenwerken op het gebied van data verzamelen of -analyse met deze flitsbezorgingsbedrijven?
***Antwoord* 12**
We zien hiervoor geen aanvullende mogelijkheden. Zoals bij antwoord 11 aangegeven hebben we al veel verkeerstel-data beschikbaar en heeft deze bron geen toegevoegde waarde door het minimale aandeel.

Vraag 13
Indien het college deze samenwerkingsmogelijkheden ziet, hoe kan zij een rol spelen bij de aansturing van de beveiliging van de gegevens en informatie naar bezorgers en klanten over deze datadeling voor publiek gebruik. En hoe wil zij oneigenlijk gebruik tegengaan?
***Antwoord* 13**
Niet van toepassing, zie antwoord 11 en 12

Vraag 14
Houdt het college rekening met een uitbreiding van de diensten van flitsbezorgers? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?
***Antwoord* 14**
We zien flitsbezorging (planologisch) als een distributiebedrijf. De producten die bezorgd gaan worden zijn in dat verband niet relevant in relatie tot de ruimtelijke consequenties: een magazijn, laden/lossen, vervoersbewegingen van koeriers. Wij kunnen niet uitsluiten dat naast het bezorgen van boodschappen andere artikelen of bezorgen van pakketjes tot hun dienstverlening gaat behoren.

Vraag 15
Welke kansen ziet het college om op het vlak van stadslogistiek en bevoorrading de samenwerking op te zoeken met flitsbezorgdiensten?
***Antwoord* 15**
Wij zien weinig kansen om samen te werken met flitsbezorgdiensten voor stadslogistiek en de bevoorrading van de stad. Wij zetten in op gebundeld goederenvervoer om het aantal bewegingen te beperken en de impact van stadsdistributie voor de omgeving te beperken. Dit staat haaks op de manier van bezorgen van flitsbezorgers, waarbij één rit naar één bezorgadres gaat en de impact die de vestigingslocatie nu op de omgeving van de darkstores heeft. Wij kunnen ons voorstellen dat in de toekomst flitsbezorgers gaan samenwerken met andere bedrijven in zogenaamde hubs. Bijvoorbeeld bij pakketbezorging. Hierdoor zouden de vestigingslocaties een maatschappelijke meerwaarde

kunnen krijgen. De impact op de omgeving met extra functies zal dan wel een stuk lager moeten liggen dan nu. Bijvoorbeeld door een vestigingslocatie te kiezen verder van woningen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen Opkomst Flitsbezorgdiensten

17 februari 2022

De flitsende opkomst van ‘flitsbezorging’ slaat ook Utrecht niet over, met de vestiging van meerdere van dit type bedrijven. Deze bedrijvigheid is vernieuwend en heeft merkbare impact op de stad. Dit vraagt om visie, beleid en regelgeving vanuit het college.

Naast Utrecht hebben andere steden – zoals Rotterdam en Amsterdam – de logistieke uitbreiding van de flitsbezorgingsdiensten een halt toe te roepen, zodat er tijd is om te kijken hoe er met deze sector kan worden omgegaan.

De fracties van D66 en VVD zien in de opkomst van de flitsbezorging een economische ontwikkeling, waar blijkbaar voldoende vraag naar is. De fracties zijn van mening dat dit een ontwikkeling is die je als lokale overheid niet per se tegen moet houden, maar waar er wel extra aandacht voor moet zijn om deze in goede banen te leiden. Bovendien zien de fracties kansen om deze ontwikkeling eerder te omarmen en te laten passen binnen de stad dan het enkel te verbieden.

1. Deelt het college deze visie? Zo nee, waarom niet?

De fracties van D66, VVD,… willen ingaan op de opkomende kansen en uitdagingen die deze economische ontwikkeling met zich meebrengt. Met name in woonwijken en winkelstraten kan er een uitdaging zijn, omdat de partijen in woonwijken het risico op overlast willen beperken en winkelstraten aantrekkelijk willen houden door daar met name ruimte te bieden voor zaken die meerwaarde bieden aan bezoekers van deze winkelstraten. De partijen vinden het belangrijk dat de gevels van panden op straatniveau en eerste etage, afhankelijk van de locatie, zoveel mogelijk een open en transparant en bij de omgeving passend karakter hebben.

2. Welke stappen kan het college zetten om de flitsbezorgingsdiensten ertoe te bewegen ondoorzichtige gevels in levendig winkelgebied te verruilen voor een transparante gevel die past bij de omgeving?

Door de stad wordt steeds meer overlast wordt ervaren als gevolg van logistieke uitdagingen van deze bedrijven, zoals rolcontainers met goederen en verpakkingen op de stoep of openbare weg.

3. Hoe kan de wethouder effectief overlast op de weg, in de wijk en in de winkelstraat tegengaan? te weten:
    a. de overlast van containers met goederen op de stoep of de openbare weg;
    b. de overlast van containers met afval op de stoep of de openbare weg;
    c. de overlast van het parkeren van bezorgfietsen of -brommers;
    d. de geluidsoverlast voor omwonenden door de bedrijvigheid en verkeersbewegingen
4. Op welke wijze kan het versperren van de stoep specifiek door deze bedrijfsmatige activiteiten tegengaan worden zonder onze inwoners tot last te zijn met extra regelgeving over fiets parkeren?
5. Hoe kan het college stimuleren dat deze ondernemers hun voertuigen inpandig stallen?

Reguliere supermarkten lijken inmiddels ook de stap te zetten naar flitsbezorging[1].

6. Hoe beoordeelt het college, de samenwerking met al bestaande supermarktketens? Wordt hiermee het risico gelopen dat de vervoersbewegingen rondom bestaande supermarkten nog groter worden of biedt deze ontwikkeling juist kansen, omdat hierdoor minder afgeplakte panden in woonwijken of winkelstraten ontstaan?

Utrecht heeft een fantastische fietsinfrastructuur, maar juist in het centrum, waar veel activiteit plaatsvindt, is de ruimte vaak beperkt. Daarnaast heeft een vestiging van een flitsbezorgbedrijf in een winkelstraat voor bezoekers geen meerwaarde, terwijl op dit moment er juist een traject loopt om de aantrekkelijkheid van winkelstraten in de Binnenstad en kwetsbare winkelgebieden te verbeteren (tegengaan leegstand). Gezien het verdienmodel van flitsbezorgbedrijven is te verwachten dat de groei van deze diensten juist in de dichtstbevolkte- en bebouwde gebieden zal plaatsvinden. Dit kan leiden tot een onveilige verkeerssituatie. Dit geldt ook voor woonwijken.

7. Hoe beoordeelt het college de verkeerssituatie bij locaties van flitsbezorgdiensten? Welke stappen kan en wil het college nemen?
8. Hoe beoordeelt het college eventuele vestiging van flitsbezorgbedrijven in winkelstraten of winkelcentra?
9. Hoe beoordeelt het college eventuele vestiging van flitsbezorgbedrijven in woonwijken? Zijn er aan de randen van woonwijken, of op specifieke locaties, toch mogelijkheden om deze bedrijven te vestigen? Welke voorwaarden zijn dan van belang?

---

[1] https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/jumbo-gaat-samenwerken-met-gorillas-if-you-can-t-beat-them-join-them~b980eafd/

Gemeente Utrecht

Onderzoek uit 2021 door het Duitse tech collectief ‘Zerforschung’ heeft serieuze gaten in desoftwarebeveiliging van flitsbezorgingsbedrijven als Flink en Gorillas blootgelegd[2].

Zo werd de informatie van 200.000 klanten van Gorillas in Duitsland gelekt: namen, adresgegevens, bestelgeschiedenis en zelfs foto’s van voordeuren van klanten. Ook API sleutels van de mailing provider waren beschikbaar, waardoor kwaadwillende, vanuit het bedrijf zelf, phishingmails en malware konden versturen naar klanten. De oorzaak blijkt de lage kwaliteit van de goedkope software die deze bedrijven hanteren, vaak ingekocht bij leveranciersvan buiten de EU. De bescherming van persoonsgegevens is bij uitstek iets dat op landelijk niveau speelt en dat door de Autoriteit Persoonsgegevens opgepakt dient te worden.

10. Welke rol kan de kan de gemeente spelen bij de bescherming van persoonsgegevensdoor bijvoorbeeld beperkingen op te leggen rondom het maken van foto’s voordeuren?

Als de software en bijbehorende data goed werken en beveiligd zijn, en daarmee de privacy vanklanten en bezorgers (en andere medewerkers) gegarandeerd is, zou ruimte kunnen ontstaan voor samenwerking en het delen van geanonimiseerde (meta)data. Dit kan de gemeente helpenin het beter zicht krijgen op problemen in de stad of in de uitvoering van beleid.

11. Ziet het college de mogelijkheid en kansen voor het delen van verkeersdata door dezeplatformen om inzicht te krijgen in fietsbewegingen en verkeersknelpunten?
12. Ziet het college verdere mogelijkheden voor het samenwerken op het gebied van dataverzamelen of -analyse met deze flitsbezorgingsbedrijven?
13. Indien het college deze samenwerkingsmogelijkheden ziet, hoe kan zij een rol spelen bijde aansturing van de beveiliging van de gegevens en informatie naar bezorgers en klanten over deze datadeling voor publiek gebruik. En hoe wil zij oneigenlijk gebruik tegengaan?

De opkomst van flitsbezorgdiensten is een economische ontwikkeling die je niet tegen kan houden, maar juist als overheid in goeie banen moet proberen te leiden. Zeker in het centrumen de meest dichtbevolkte gebieden staat. Utrecht staat daarmee voor een aantal uitdagingenrondom bevoorradingen. Vaak leidt dit tot overlast. Bovendien heeft de gemeente tot doel gesteld om in 2025 een volledig uitstootvrije bevoorrading te hebben. Flitsbezorgdiensten hebben tegelijkertijd een fijnmazig bereik door de hele stad. Deze bedrijven beperken zich nu vooral tot het bezorgen van boodschappen, maar het ligt in de lijn der verwachting dat deze bedrijven hun bezorgdiensten zullen uitbreiden naar bijvoorbeeld pakketjes.

14. Houdt het college rekening met een uitbreiding van de diensten van flitsbezorgers? Zoja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?
15. Welke kansen ziet het college om op het vlak van stadslogistiek en

bevoorrading desamenwerking op te zoeken met flitsbezorgdiensten?

[2] https://zerforschung.org/posts/gorillas-en/

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2022, NUMMER 39

Datum	29 maart 2022
Van	College B&W
Behandeld door	Sandra van Asperdt
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	s.van.asperdt@utrecht.nl
Kenmerk	9792463
Beleidsveld	Ruimtelijke Ontwikkeling

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2022 nummer 39 van raadsleden Dekkers (GroenLinks), Van Heuven (PvdD), Wijmenga (CU) en Van Der Zweth (PvdA) van 18 februari 2022 over 'Flitsbezorging'.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Opmerking vooraf. Vandaag zijn ook de raadsbrief 'Update flitsbezorgers' én de beantwoording van SV 38 'over opkomst Flitsbezorgdiensten' naar u verzonden. Graag verwijzen we ook hiernaar aangezien het over dezelfde thematiek gaat.

Vraag 1
Past volgens het college de snelle bezorging van boodschappen op alle momenten van de dag bij gezond en duurzaam stedelijk leven?
***Antwoord* 1**
Er is geen eenduidig onderzoek gedaan naar de effecten van snelle bezorging van boodschappen op alle momenten van de dag op de gezondheid en/of duurzaam stedelijk leven. Dit is van veel factoren afhankelijk. Bijvoorbeeld wijze van bezorging, het soort product dat besteld wordt en/of de overlast die dit soort bedrijven helaas soms met zich meebrengt.

Vraag 2
Deelt het college de zorg over dichte gevels bij distributiepunten voor flitsbezorging?
***Antwoord* 2**
Ja, wij delen de zorg over dichte gevels van distributiepunten. Woon- en winkelgebieden zijn gebaat bij open en transparante gevels, die bijdragen aan de leefbaarheid, sociale veiligheid en het publieksgerichte karakter van winkelgebieden. Dicht geplakte gevels doen afbreuk aan de leefbaarheid en vitaliteit van winkelgebieden.

Vraag 3
Deelt het college de zorg over dichte gevels bij panden met andere functies?

***Antwoord* 3**
Ja, wij delen die zorg, zie verder bij antwoord op vraag 2.

Vraag 4
Welke mogelijkheden zijn er om dichte gevels tegen te gaan en plintmanagement mogelijk te maken?
***Antwoord* 4**
Uw raad heeft op 17 feb. jl. een voorbereidingsbesluit genomen waarbij voor het gebruiken van een pand voor bezorgdiensten een vergunningsplicht is ingesteld. In de vergunningsvoorwaarden kunnen eisen over de ondoorzichtige gevel worden opgenomen, uiteraard zal dit wel in verhouding moeten staan tot vergelijkbare bedrijven als bijvoorbeeld medische centra, huisarts, tandarts. In bestaande situaties is er feitelijk geen ander rechtsgeldig middel dat optreden tegen dergelijke dichtgeplakte panden mogelijk maakt, tenzij er sprake is van een exces in de zin van de welstand.

Vraag 5
Onderkent het colleges deze risico's op aantrekken van overlast gevende mobiliteit?
***Antwoord* 5**
Veel activiteiten hebben mobiliteit tot gevolg. Alle nieuwe initiatieven toetsen we aan de gemeentelijke regels en beleid om daarmee de kans op overlast zoveel mogelijk te voorkomen. Het mobiliteitsbeleid is erop gericht dat nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan een goede leefbaarheid en verkeersveiligheid. Dit doen we o.a. door in te zetten op het spreiden van fietsverkeer, efficiënter en schoner goederenvervoer en stimuleren van duurzame vervoerswijzen. Als blijkt dat flitsbezorging overlast veroorzaakt, zal in samenhang met de andere aspecten van deze activiteit onderzocht worden hoe de situatie verbetert of in toekomstige situaties voorkomen kan worden.

Vraag 6
Welke mogelijkheden ziet het colleges deze overlast gevende mobiliteit te beperken? In het bijzonder:
a. Overlast van containers met goederen of afval op stoepen of de openbare weg
b. Onveilig en asociaal verkeersgedrag van bezorgers
c. Overlast van mobiliteit voor omwonenden in de avond en de nacht
d. Hinderlijk parkeren van fietsen of brommers van bezorgers
***Antwoord* 6**
a. Het is volgens artikel 2:9 lid 3 APV toegestaan om containers, bedoeld voor laden en lossen, kortstondig op de weg te plaatsen zonder vergunning. Als dit langer duurt of er sprake is van hinder/overlast dan kan daar handhavend tegen worden opgetreden. Bedrijven die met de gemeente een contract hebben voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval wordt gevraagd afval in gesloten zakken of containers aan de openbare weg aan te bieden. We werken op dit moment aan een wijziging van het verzameluitvoeringsbesluit krachtens Afvalstoffenverordening Utrecht 2010. Hierin borgen we regels omtrent aanbiedtijden, -plekken, -wijzen en verwijderen van inzamelmiddelen voor bedrijfsafval. Deze regels gelden zowel voor ondernemers die met de gemeente als voor ondernemers die met een particuliere inzamelaar een bedrijfsafvalcontract hebben. Bij overtreden van de regels zullen we eerst in contact treden met de betreffende ondernemer, mocht dat geen oplossing bieden kunnen we overgaan tot handhaving.
b. Flitsbezorgers moeten zich net als ieder ander aan de verkeersregels houden en hierop kunnen politie en boa's handhaven. De ondernemer heeft een verantwoordelijkheid voor veilige en sociaal verkeersgedrag van zijn werknemers. We werken samen met Amsterdam, Rotterdam en Den Haag aan landelijke afspraken met grote maaltijdbezorgbedrijven. Net als met de maaltijdbezorgbedrijven willen we graag met de flitsbezorgdiensten in gesprek om houding en gedrag van de bezorgers te verbeteren.
c. Overlast op straat en inpandig kunnen omwonenden zowel bij de gemeente als bij de politie melden. Bij ernstige overlast kan er handhavend worden opgetreden. In de genoemde

vergunningsvoorwaarden kunnen eisen worden meegenomen over geluidsoverlast. Echter ook hier geldt dat het om (geluids)overlast moet gaan die verder gaat dan de normen die hiervoor gebruikelijk zijn.
d. Het plaatsen van fietsen en bromfietsen is geregeld in verkeerswetgeving en mag in principe op de stoep, zolang er geen sprake is van hinder of gevaar. De gemeente handhaaft op dit moment in verband met capaciteitsgebrek alleen op gevaarlijke gestalde fietsen en bromfietsen. In de module fietsparkeren (één van de 5 uitwerkingsmodules van de Parkeervisie), die 13 maart 2022 aan u is aangeboden, wordt de mogelijkheid voor inzet op hinderlijk en foutief gestalde fietsen verruimd wanneer er voldoende stallingscapaciteit in de omgeving is. Mogelijk dat er nadere regelgeving nodig is om fietsen en bromfietsen met een bedrijfsmatig doel beter te reguleren. In de module fietsparken bespreken wij de mogelijkheid om te onderzoeken hoe met fietsen en bromfietsen met bedrijfsmatig oogmerk om te gaan.

Vraag 7
Wat voor mogelijkheden zijn er om de tijden waarop flitsbezorgdiensten zijn nader te regelen?
***Antwoord* 7**
Zie vraag 15 en 16

Vraag 8
Is het mogelijk om gestalde fietsen/scooters met reclame-uitingen in de openbare ruimte hetzelfde te gaan behandelen als reclameborden?
***Antwoord* 8**
Nee, de huidige reclameverordening ziet toe op zaken die omgevingsvergunningplichtig zijn. Denk daarbij aan zuilen, borden, muren of andere constructies. Daarnaast is het vanuit verkeerswetgeving toegestaan om een fiets/scooter te plaatsen op de stoep.

Vraag 9
Indien de hinderaanpak via bestaande regels niet mogelijk blijkt, is het college dan bereid een kader of convenant te maken voor en met bezorgdiensten, waarin afspraken worden gemaakt over het aanpakken van de overlast die bij bezorgdiensten (breder dan alleen flitsbezorging) optreedt? Daarbij denken wij aan onder meer aan parkeren, verkeersgedrag, duurzaamheid, afval en overlast rond locaties.
***Antwoord* 9**
We zijn in gesprek met de flitsbezorgdiensten om te bezien en te onderzoeken of en hoe we gezamenlijk een oplossing kunnen vinden voor de overlastproblematiek.

Vraag 10
Welke mogelijkheden ziet het college voor de gemeente om bij te dragen aan de verbetering van de arbeidszekerheid en arbeidsvoorwaarden van bezorgers van (flits)bezorgdiensten?
***Antwoord* 10**
Hoe er in Nederland wordt omgegaan met dit soort flitsbezorgdiensten is in eerste instantie aan het kabinet. Zij kan kaders en voorwaarden in wetgeving vastleggen. Een gemeente gaat ook niet over de arbeidsvoorwaarden van deze werknemers. Dit is een verantwoordelijkheid tussen werkgevers en de vakbonden.

Vraag 10.1
Er zijn mogelijkheden om de zorgen rondom flitsbezorging te regelen door ze ruimtelijk te beschouwen als distributiepunten. Vakbonden hebben voor arbeidsvoorwaarden juist gepleit om ze te zien als winkel i.p.v. als transport en distributie. Kan het besluit van Utrecht (en andere gemeenten) ongewild gevolgen hebben voor de arbeidsvoorwaarden van werknemers bij flitsbezorgdiensten?

Antwoord 10.1
Dit besluit heeft geen effect op arbeidsvoorwaarden. Er is namelijk geen juridische koppeling tussen de bestemming en de inhoud van arbeidscontracten.

Vraag 11
Deelt het college onze zorgen dat een prestatiebonus, die afhankelijk is van minimaal aantal bezorgingen per uur meer haast veroorzaakt? Is het college met ons het eens dat dit de risico's in het (fiets-)verkeer verhoogt en een ongewenst manier van belonen is?
***Antwoord* 11**
Ja, we delen de zorgen over het effect van prestatiebonus of 'stukloon' op verkeersveilig rijgedrag van bezorgers. Helaas hebben we als gemeente geen invloed om de arbeidsvoorwaarden, zie antwoord op vraag 10.

Vraag 12
Deelt het college de zorg om de effecten van flitsbezorging en ongelijke concurrentiepositie op de vitaliteit van winkels en winkelgebieden?
***Antwoord* 12**
Wij delen deze zorg met betrekking tot de effecten van flitsbezorging. Flitsbezorgdiensten zien in grote steden een (potentieel groeiende) markt voor snelle levering van via de app bestelde boodschappen. Deze snelle opmars kan negatieve effecten hebben op de vitaliteit van winkelgebieden en zorgen voor leefbaarheidsproblemen in woongebieden. Aan de andere kant is er blijkbaar behoefte aan dit soort bezorgdiensten. De vraag is of dit ten koste van of naast de meer traditionele winkels kan bestaan moet nog blijken. Met betrekking tot de ongelijke concurrentiepositie: de essentie van concurrentie tussen bedrijven en sectoren gaat (in het algemeen) uit van het benutten van (relatieve) voordelen. Mededingingsregels en instituten zoals de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMA) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) zorgen hierbij voor een eerlijke concurrentie. Voor wij kunnen overzien wordt hieraan voldaan.

Vraag 13
Welke mogelijkheden ziet het college om de negatieve effecten van de groei van flitsbezorgdiensten op de vitaliteit van winkelgebieden tegen te gaan?
***Antwoord* 13**
Het door de gemeenteraad genomen voorbereidingsbesluit is een eerste stap om nieuwe vestigingen van flitsbezorgers voor een periode van een jaar te reguleren. Dat geeft ons tijd voor de tweede stap: het verbeteren van de regels in bestemmingsplannen. De insteek hierbij is om een vergunningstelsel voor flitsbezorgdiensten in te stellen zodat deze zich niet zonder vergunning in een leegstaand pand met een detailhandelsbestemming kunnen vestigen. Of, onder welke voorwaarden en op welke (type) locaties we vergunning gaan verlenen voor de vestiging van flitsbezorgers, is onderdeel van de tweede stap. We houden daarbij rekening met het detailhandelsbeleid waarin we vitale winkelgebieden nastreven én waarin we aandacht hebben voor reguliere winkels die vanuit de winkel ook internetbestellingen afleveren. Daarnaast zijn we in contact met de flitsbezorgdiensten om de negatieve aspecten te bespreken en te komen tot een aanvaardbare situatie die passend te noemen is in een woon- en winkelstraat. Mocht dit niet tot het gewenste resultaat leiden, kunnen we via wet- en regelgeving optreden.

Vraag 14
Welke mogelijkheden ziet het college om, eventueel samen met andere overheden of instanties, de oneerlijke concurrentie van flitsbezorgdiensten tegen te gaan?

***Antwoord* 14**
De gemeente heeft geen instrumentarium om dit tegen te gaan. Wel kunnen we door het instellen van een vergunningenstelsel voorwaarden stellen aan de vestiging van flitsbezorgdiensten om overlast en negatieve effecten op de leefbaarheid en vitaliteit van de winkelgebieden tegen te gaan. Zie hiervoor antwoord op vraag 13.

Vraag 15
Deelt het college de zorg dat distributiepunten van flitsbezorgdiensten nu niet altijd gevestigd zijn in panden met een bestemming die daarbij past en dat de bestaande regels voor bestemming van bedrijfsruimte nog niet goed de risico's van overlast van distributiepunten in woon of winkelgebieden regelen?
***Antwoord* 15**
Ja, daarom hebben we u eerder een voorbereidingsbesluit 'detailhandel en bezorging' voorgelegd. Op 17 feb jl. heeft u hiermee ingestemd om hier meer grip op te krijgen.

Vraag 16
Welke mogelijkheden zie het college om via bestemming de mogelijke overlast van distributie van (flits)bezorgpunten te voorkomen? We denken daarbij aan
a. Scherp toezien op vestiging is panden met passende bestemming
b. Nieuwe regels voor bedrijfsruimten voor distributiepunten buiten bedrijfsterreinen?
Antwoord 16
Zie vraag 15. In de vergunningsvoorwaarden kunnen we meerdere zaken die de omgeving raken meenemen.

Vraag 17
Welke mogelijkheden ziet het college voor het regelen van mengvormen van fysieke winkels/horeca en distributiepunten voor (flits)bezorging?
Antwoord 17
In het kader van de vergunningverlening kan de gemeente regulerend optreden in het kader van mengvormen van fysieke winkel/horeca en distributiepunten.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen Flitsbezorging

18-2-2022

Inleiding

De afgelopen jaren is in landen om ons heen de ‘flitsbezorging’ enorm gegroeid. In Nederland enUtrecht staan we aan het begin van deze ontwikkeling. Een aantal bedrijven hebben zich inmiddels in Utrecht gevestigd.
Een sterke groei van deze bedrijvigheid kan ingrijpende gevolgen hebben in onze stad. De fractiesvan GroenLinks, PvdA, ChristenUnie en PvdD willen een gesprek in commissie en raad over de kansen en mogelijke nadelige gevolgen van deze ontwikkeling en de wenselijkheid en mogelijkheden om maatregelen te nemen om de ongewenste gevolgen te voorkomen of te beperken.

De zorgen en risico’s rondom deze ontwikkeling spelen niet alleen bij flitsbezorging. Onaantrekkelijke plinten in winkel- of woongebieden of overlast door laden en lossen en overlast gevend bewegen en parkeren van bezorgfietsen en -brommers komen ook voor bij andere vormenvan bedrijvigheid.
Bij flitsbezorging komen een aantal zorgen en risico’s samen.

Met deze vragen willen de fracties zowel meer inzicht krijgen op de mogelijkheden om de verschillende zorgen en risico’s aan te pakken ook in andere sectoren als in de mogelijkheden omflitsbezorging zo te regelen dat die zorgen en risico’s zo veel mogelijk beperkt worden.

Snelle bezorging van boodschappen op alle momenten van de dag

Een snelle bezorging van boodschappen voorziet blijkbaar in een behoefte. Maar past het sterk bevorderen van deze vorm van dienstverlening en consumeren wel bij gezond en duurzaam stedelijk leven? Het is goed om deze vraag te bespreken ook al zullen de meningen verschillenover de noodzaak of wenselijkheid om als gemeente op basis van deze zorg maatregelen te nemen?

1. Past volgens het college de snelle bezorging van boodschappen op alle momenten van de dag bij gezond en duurzaam stedelijk leven?

Dichte gevels die een winkel- of woongebied niet versterken

De distributiepunten van flitsbezorgers zijn vaak dichte panden in winkel of woongebieden. De laatste jaren is steeds meer aandacht voor de stad op ooghoogte en plintmanagement in winkel en woongebieden. Open gevels met een wisselwerking tussen de binnenwereld, de eerste etagesvan gebouwen en de openbare ruimte zijn van belang voor leefbaarheid, sociale veiligheid en de vitaliteit van winkel-of woongebieden. Daarom is bijvoorbeeld bevorderd dat gesloten rolluiken vervangen zijn door open rolluiken en zijn in veel plannen voor nieuwe ontwikkelingen eisen opgenomen over de stad op ooghoogte/plintmanagement. Overigens zijn er ook in andere

sectoren (winkels, zakelijke of maatschappelijke dienstverlening) veel panden met gesloten gevelsof grote reclames, die winkel- of woongebieden niet versterken.

2. Deelt het college de zorg over dichte gevels bij distributiepunten voor flitsbezorging?
3. Deelt het college de zorg over dichte gevels bij panden met andere functies?
4. Welke mogelijkheden zijn er om dichte gevels tegen te gaan en plintmanagement mogelijk te maken?

Aantrekken overlast gevende mobiliteit

De distributiepunten trekken verschillende vormen van overlast gevende mobiliteit aan. Goederenmoeten worden aangeleverd en afval (met name kartonnen verpakkingen) moet worden afgevoerd. Vaak staan in de buurt rolcontainers met goederen en verpakkingen die de stoep of deweg, die de doorgang versperren. Op alle momenten van de dag zijn er bezorgers aan de slag. De bezorgers moeten snel bezorgenen dat is niet bevorderlijk voor sociaal en veilig gedrag is het verkeer. Fietsen of brommers voor bezorgers nemen veel plek in op de stoep, in de openbare ruimte en soms in (openbare) fietsenstallingen. Dit is hinderlijk voor voetgangers en beperkt soms de toegankelijkheid.
Overigens speelt dit ook bij distributiepunten van andere bezorgdiensten of horeca met bezorgservices.

5. Onderkent het colleges deze risico's op aantrekken van overlast gevende mobiliteit?
6. Welke mogelijkheden ziet het colleges deze overlast gevende mobiliteit te beperken? In het bijzonder:
    a. Overlast van containers met goederen of afval op stoepen of de openbare weg
    b. Onveilig en asociaal verkeersgedrag van bezorgers
    c. Overlast van mobiliteit voor omwonenden in de avond en de nacht
    d. Hinderlijk parkeren van fietsen of brommers van bezorgers
7. Wat voor mogelijkheden zijn er om de tijden waarop flitsbezorgdiensten zijn nader te regelen?
8. Is het mogelijk om gestalde fietsen/scooters met reclameuitingen in de openbare ruimte hetzelfde te gaan behandelen als reclameborden?
9. Indien de hinderaanpak via bestaande regels niet mogelijk blijkt, is het college dan bereid een kader of convenant te maken voor en met bezorgdiensten, waarin afspraken worden gemaakt over het aanpakken van de overlast die bij bezorgdiensten (breder dan alleen flitsbezorging) optreedt? Daarbij denken wij aan onder meer aan parkeren, verkeersgedrag, duurzaamheid, afval en overlast rond locaties.

Slechte arbeidsvoorwaarden

De bezorgers van flitsbezorging en ander bezorgdiensten hebben vaak onzekere arbeidscontracten en slechte arbeidsvoorwaarden.

10. Welke mogelijkheden ziet het college voor de gemeente om bij te dragen aan de verbetering van de arbeidszekerheid en arbeidsvoorwaarden van bezorgers van (flits)bezorgdiensten?
    1. Er zijn mogelijkheden om de zorgen rondom flitsbezorging te regelen door ze ruimtelijk te beschouwen als distributiepunten. Vakbonden hebben voor arbeidsvoorwaarden juist gepleit om ze te zien als winkel i.p.v. als transport en distributie. Kan het besluit van Utrecht(en andere gemeenten) ongewild gevolgen hebben voor de arbeidsvoorwaarden van werknemers bij flitsbezorgdiensten?
11. Deelt het college onze zorgen dat een prestatiebonus, die afhankelijk is van minimaal aantal bezorgingen per uur meer haast veroorzaakt? Is het college met ons het eens dat dit de risico's in het (fiets-)verkeer verhoogt en een ongewenst manier van belonen is?

Effecten op de vitaliteit van winkelgebieden

Traditionele winkels en horeca hebben de afgelopen jaren hun activiteiten vaak gecombineerd met bestellen via internet. De coronamaatregelen hebben deze ontwikkeling versterkt. Het bestellen via internet heeft nadelig effect op de vitaliteit van winkelgebieden. De vitaliteit van winkelgebiedenwordt niet versterkt door dichte panden. De flitsbezorgdiensten dwingen traditionele winkels en supermarkten nog meer in te zetten op bestellen via internet en (snel) thuisbezorgen. Dit gaat ten koste van het draagvlak voor fysieke winkels en horeca.

De flitsbezorgdiensten hebben geen enkele moeite om financiers te vinden en hebben de financiële middelen om langdurig met verliezen een groot marktaandeel en marktdominantie teverwerven.

12. Deelt het college de zorg om de effecten van flitsbezorging en ongelijke concurrentiepositie op de vitaliteit van winkels en winkelgebieden?
13. Welke mogelijkheden ziet het college om de negatieve effecten van de groei van flitsbezorgdiensten op de vitaliteit van winkelgebieden tegen te gaan?
14. Welke mogelijkheden ziet het college om, eventueel samen met andere overheden of instanties, de oneerlijke concurrentie van flitsbezorgdiensten tegen te gaan?

Bestemming

De flitsbezorgdiensten werken vanuit distributiepunten. Ze zijn vaak gevestigd in panden met de bestemming detailhandel of bedrijfsruimten. De bestemming van de panden waar ze gevestigd zijn past niet altijd bij die van een distributiepunt.
Bezorgdiensten en flitsbezorgdiensten zijn relatief nieuwe bedrijfsactiviteiten.
Er zijn nog geen passende regels om de mogelijke overlast van deze bedrijfsactiviteiten tegen tegaan.
Het is mogelijk om nieuwe regels te ontwikkelen voor distributiepunten in winkel en woongebieden. En het is mogelijk om scherper toe te zien op dat distributiepunten zich niet in panden vestigen die niet bij de activiteiten/bestemming passen. Er zijn dan waarschijnlijk ook regels nodig voor de bedrijven die zowel een fysieke winkel of horeca zijn en die vanuit datzelfdepand (flits)bezorgen.

15. Deelt het college de zorg dat distributiepunten van flitsbezorgdiensten nu niet altijd gevestigd zijn in panden met een bestemming die daarbij past en dat de bestaande regels voor bestemming van bedrijfsruimte nog niet goed de risico’s van overlast van distributiepunten in woon of winkelgebieden regelen?
16. Welke mogelijkheden zie het college om via bestemming de mogelijke overlast van distributie van (flits)bezorgpunten te voorkomen? We denken daarbij aan
    a. Scherp toezien op vestiging is panden met passende bestemming
    b. Nieuwe regels voor bedrijfsruimten voor distributiepunten buiten bedrijfsterreinen?
17. Welke mogelijkheden ziet het college voor het regelen van mengvormen van fysieke winkels/horeca en distributiepunten voor (flits)bezorging?

Gesteld door:

- Fred Dekkers, GroenLinks
- Rick van der Zweth, PvdA
- Jan Wijmenga, ChristenUnie
- Maarten van Heuven, PvdD